

Problematika ochrany měkkých cílů před teroristickým útokem

The Issues of Protecting Soft Targets against Terrorist Attacks

Bc. Jiří Tománek

Diplomová práce
2015

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jiří Tománek**
Osobní číslo: **A13758**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Problematika ochrany měkkých cílů před teroristickým útokem**
Téma anglicky: **The Issues of Protecting Soft Targets against Terrorist Attacks**

Zásady pro vypracování:

1. Seznamte se s problematikou terorismu.
2. Definujte základní pojmy, popište vývoj a rozdělení terorismu.
3. Uvedte, jaké měkké cíle ve Zlínském kraji by mohly čelit útoku.
4. Rozeberte Metodiku zajištění fyzické ochrany veřejných vysokých škol.
5. Provedte analýzu současného stavu vybrané budovy z pohledu teroristického útoku na tento objekt.
6. Zvolte místa ve vybrané budově, na kterých by mohl být umístěn nástražný výbušný systém, a následně pomocí vhodného SW pro krizové řízení vyhodnoťte, jaké by byly následné dopady.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. BRZYBOHATÝ, Marián et al. Terorismus a my: ochrana před hrozbou moderní doby. Vyd. 1. Praha : Computer Press, 2001. 216 s. ISBN 80-7226-584-9.
2. BRZYBOHATÝ, Marian. Terorismus I. vyd. Praha: Vydavatelství POLICIE HISTORY, 1999. ISBN 80-902670-1-7.
3. LUKÁŠ, Luděk et al. Bezpečnostní technologie, systémy a management II. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2012, 386 s. ISBN 978-80-87500-19-4.
4. BELFER, Mitchell A. Terorismus: pokus o porozumění. Vyd. 1. Editor Emil Souleimanov. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, 345 s. Knižnice Sociologické aktuality, 20. sv. ISBN 978-80-7419-038-4.
5. F.S.C. Bezpečnostní poradenství, a.s., Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Fakulta bezpečnostního inženýrství. Metodika zajištění fyzické ochrany veřejných vysokých škol.
6. BONANATE, Luigi. Mezinárodní terorismus. Překlad Josef Hajný. V Praze: Columbus, 1997, 190 s. Edice 20. století. ISBN 80-859-2845-0.
7. BERNATÍK, Aleš. Prevence závažných havárií I. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. ISBN 80-866-3489-2.
8. MARTÍNEK, B. et al. Ochrana obyvatelstva, modul E, učební pomůcka pro vzdělávání v oblasti krizového řízení. MV-GR HZS ČR, Praha, 2006. 127 s., ISBN 978-80-7251-298-0.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Dora Lapková

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce:

12. ledna 2015

Termín odevzdání diplomové práce:

15. května 2015

Ve Zlíně dne 6. února 2015

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 25.3.2015

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá problematikou ochrany měkkých cílů před teroristickým útokem. Definiuje základní pojmy, které souvisí s terorismem. Popisuje vývoj terorismu a seznamuje s nejhroššími teroristickými útoky, které v minulosti zasáhly lidskou společnost. Dále stručně charakterizuje jednotlivé typy terorismu a popisuje současný postoj České republiky k boji proti terorismu. Obsahuje také profily nejznámějších teroristických organizací a objasňuje význam protiteroristických jednotek. Praktická část je zaměřena na rozbor Metodiky zajištění fyzické ochrany veřejných vysokých škol. Je zde provedeno určení měkkých cílů ve Zlínském kraji, které jsou ohodnoceny pomocí metody CARVER. Dále se diplomová práce zabývá rozbohem třech nejzávažnějších teroristických útoků na školy, na které lidská společnost nikdy nezapomene. Následně se zaměřuje na posouzení současného stavu zabezpečení vybraného měkkého cíle z pohledu teroristického útoku a pomocí aplikace Terex jsou vyhodnoceny dopady výbuchu nástražného výbušného systému na vybraných místech měkkého cíle. Poslední část je věnována návrhu protiteroristického průvodce pro vysoké školy.

Klíčová slova: bezpečnost, hrozba, riziko, terorismus, měkké cíle.

ABSTRACT

This master's thesis deals with the protection of soft targets from a terrorist attack. It defines basic concepts related to terrorism. It describes the evolution of terrorism and demonstrates the worst terrorist attacks which affected human society. The thesis briefly describes the various types of terrorism and look into the current position of the Czech Republic to the fight against terrorism. It also contains profiles of the most famous terrorist organizations and explains the importance of anti-terrorist units. The practical part is focused on analysis methodologies to ensure the physical protection of public universities. There is a determination of soft goals in the Zlin region, which are valued using the method CARVER. Furthermore, the thesis deals with the analysis of the three most serious terrorist attack on the school, which human society will never forget. Then focuses on the assessment of the current security status of selected soft targets from the perspective of a terrorist attack, by using Terex are evaluated the effects of an explosion of an explosive device at selected locations of a soft target. The last section is devoted to the draft Anti-Terrorism guide for college.

Keywords: safety, threat, risk, terrorism, soft targets.

Motto:

„Terorismus dokáže nacházet stále nové a nové objekty svých útoků – tak jako hydra s mnoha hlavami, které znovu ožívají ve chvíli, kdy jsou odřaty.“

Luigi Bonanate

Poděkování:

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucí své diplomové práce, paní Ing. Doře Lapkové, která mi poskytla celou řadu cenných nápadů, myšlenek a zkušeností, jež pro mě byly velkým přínosem při zpracovávání této práce. Dále bych chtěl poděkovat všem pedagogům, kteří mě vedli po dobu studia. V poslední řadě děkuji své rodině, která mě po dobu studia podporovala a byla pro mě velkou oporou.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ	14
1.1 BEZPEČNOST	14
1.2 HROZBA	14
1.3 RIZIKO.....	15
1.4 AKTIVUM	16
1.5 TERORISMUS	16
1.6 TERORISTICKÁ SKUPINA	17
1.7 MĚKKÉ CÍLE	17
1.8 NÁSTRAŽNÝ VÝBUŠNÝ SYSTÉM.....	18
1.9 SOFTWARE PRO KRIZOVÉ ŘÍZENÍ.....	18
2 HISTORIE TERORISMU	20
2.1 HISTORIE TERORISMU V ČR	20
2.2 HISTORIE TERORISMU VE SVĚTĚ	22
2.3 VÝZNAMNÉ TERORISTICKÉ ÚTOKY	26
3 TYPY TERORISMU	31
3.1 MEZINÁRODNÍ TERORISMUS	31
3.2 VNITROSTÁTNÍ TERORISMUS	32
3.3 STÁTNÍ TERORISMUS	32
3.4 SUBVERZIVNÍ TERORISMUS	32
3.5 NÁBOŽENSKÝ TERORISMUS	32
3.6 KRIMINÁLNÍ TERORISMUS	32
3.7 NARKOTERORISMUS	33
3.8 KYBERNETICKÝ TERORISMUS.....	33
3.9 SOCIÁLNÍ TERORISMUS	33
3.10 JADERNÝ TERORISMUS	33
3.11 EKONOMICKÝ TERORISMUS	33
3.12 EXTREMISTICKÝ TERORISMUS	34
3.13 EKOLOGICKÝ TERORISMUS.....	34
3.14 SUPERTERORISMUS	34
3.15 KONVENČNÍ TERORISMUS.....	34
3.16 NEKONVENČNÍ TERORISMUS	35
4 ČESKÁ REPUBLIKA A BOJ PROTI TERORISMU	36
4.1 TERORISTICKÝ ÚTOK V KONTEXTU S ČESKOU LEGISLATIVOU.....	36
4.2 STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY PRO BOJ PROTI TERORISMU OD ROKU 2013.....	38
4.3 BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA	39
4.4 NÁRODNÍ KONTAKTNÍ BOD PRO TERORISMUS	40
5 TYPY TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ	42

5.1	ZAKLÁDÁNÍ POŽÁRŮ	42
5.2	ÚTOK STŘELNOU ZBRANÍ.....	42
5.3	ÚTOK VÝBUŠNINOU	43
5.4	ÚTOK POMOCÍ NOŽE	46
5.5	ÚTOK POMOCÍ BEZPILOTNÍHO LETECKÉHO PROSTŘEDKU.....	47
6	NEJZNÁMĚJŠÍ TERORISTICKÉ ORGANIZACE	49
6.1	ISLÁMSKÝ STÁT.....	49
6.2	AL-KÁIDA	50
6.3	IRA – IRSKÁ REPUBLIKÁNSKÁ ARMÁDA.....	51
6.4	EUSKADI TA ASKATASUNA – ETA	52
6.5	HEZBOLLAH – STRANA BOŽÍ	52
6.6	VLAJKY TERORISTICKÝCH ORGANIZACÍ	53
7	JEDNOTKY PRO BOJ S TERORISMEM	55
7.1	NEJZNÁMĚJŠÍ ZAHRANIČNÍ JEDNOTKY	55
7.2	JEDNOTKY V ČESKÉ REPUBLICE	57
II	PRAKTICKÁ ČÁST	62
8	ROZBOR METODIKY ZAJIŠTĚNÍ FYZICKÉ OCHRANY VEŘEJNÝCH VYSOKÝCH ŠKOL.....	63
8.1	SWOT ANALÝZA	65
9	MĚKKÉ CÍLE VE ZLÍNSKÉM KRAJI	68
9.1	CHARAKTERISTIKA ZLÍNSKÉHO KRAJE	68
9.2	URČENÍ MĚKKÝCH CÍLŮ VE ZLÍNSKÉM KRAJI	69
9.3	PŘIŘAZENÍ HODNOTY MĚKKÝM CÍLŮM METODOU CARVER.....	75
10	NEJZNÁMĚJŠÍ ÚTOKY NA ŠKOLY	83
10.1	ÚTOK NA ŠKOLU V BESLANU.....	83
10.2	ÚTOK NA ŠKOLU V PĚŠÁVARU.....	84
10.3	ÚTOK NA UNIVERZITU V KENI.....	85
11	SOUČASNÝ STAV ZABEZPEČENÍ VYBRANÉHO MĚKKÉHO CÍLE Z POHLEDU TETORISTICKÉHO ÚTOKU	88
11.1	ANALÝZA "CO SE STANE, KDYŽ...."	91
12	VYHODNOCENÍ NÁSLEDKŮ VÝBUCHU NVS NA VYBRANÝCH MÍSTECH FAKULTY.....	102
12.1	SIMULACE VÝBUCHU NVS POMOCÍ NÁSTROJE TEREX.....	102
13	PROTITEROISTICKÝ PRŮVODCE PRO VYSOKÉ ŠKOLY	110
	ZÁVĚR	115
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	117
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	123
	SEZNAM OBRÁZKŮ	125
	SEZNAM TABULEK.....	127
	SEZNAM PŘÍLOH.....	128

ÚVOD

Když se vysloví slovo terorismus, většina lidí si představí zahalené muže se zbraněmi, které můžeme vidět každodenně v televizi nebo na internetu. Terorismus v dnešní době představuje velmi složitý problém, na jehož vyřešení musí participovat celá lidská společnost. Ale jakým způsobem bojovat proti tak obrovské hrozbě, jako je terorismus, není doposud nikomu jasné. Musím konstatovat, že dosud neexistuje mezinárodně uznávaná definice terorismu. Když se budeme hluboce zajímat o to, proč vlastně terorismus existuje, dojdeme k velkému množství odpovědí. Jedna z odpovědí, která je pro nás velmi důležitá z hlediska aktuálního dění v oblasti terorismu, se týká náboženských rozdílů ve společnosti. Bohužel existují skupiny a jedinci, kteří uznávají jen své náboženství a ostatní berou jako nepřítelé. Velká agrese panuje ze strany některých muslimů, což jsou lidé, kteří vyznávají Islám. Všechny problémy spojené s terorismem ovšem nejsou tohoto charakteru. Musím také připomenout, že na teroristické scéně panuje ohromné množství teroristických organizací, jejichž struktury jsou v některých případech podobné pavoučím sítím. Kromě náboženské nesnášenlivosti pramení terorismus také z různých životních podmínek ve světě. Obyvatelé zemí, jejichž vyspělost a životní úroveň je velmi nízká, pocítují zášť k vyspělejším a bohatším zemím. Motivy teroristů pramení i z dalších oblastí, jako je například oblast rasová, etnická, národnostní, politická nebo ekologická.

Dynamika rozvoje terorismu souvisí s rozvojem nových technologií a s narůstáním celosvětové nestability v oblasti bezpečnosti. Před terorismem není v bezpečí prakticky žádný stát a žádný člověk. Rozvoj v oblasti terorismu je charakteristický používáním nových prostředků a metod. Teroristé si nacházejí stále nové cíle, které po jejich útoku často připomínají doslova jatka. V poslední době začali vyhledávat měkké cíle, což je pro společnost velkou hrozbou. Zároveň je uvedený fakt pro společnost velkou výzvou, jelikož budeme muset přijmout adekvátní bezpečnostní opatření za účelem eliminace rizik, které vyplývají z této závažné hrozby. Cílem této práce je ukázat, jak jsou měkké cíle pro teroristy atraktivní a jaké následky by mohl mít útok zaměřený na měkký cíl. Není možné v této práci rozebrat problematiku ochrany všech měkkých cílů, proto se v praktické části primárně zaměřím na vysoké školy.

První kapitola se zabývá definováním základních pojmů spojených s terorismem. Cílem této kapitoly je seznámit s pojmy, jako je například hrozba, riziko, terorismus, nástražný výbušný systém a další.

Druhá kapitola diplomové práce se zabývá historickým vývojem terorismu. Rozebral jsem zde terorismus v České republice před rokem 1989 a také po roce 1989 do současnosti. Dále se tato kapitola zaměřuje na vývoj terorismu ve světovém měřítku. Kapitola rovněž obsahuje rozbor třech závažných teroristických útoků, které výrazným způsobem zasáhly lidskou společnost.

Cílem třetí kapitoly je seznámit se všemi typy terorismu. Kapitola obsahuje stručnou charakteristiku šestnácti typů terorismu.

Čtvrtá kapitola se zaměřuje na objasnění, jakým způsobem Česká republika bojuje proti terorismu. Obsahuje pasáže věnované například Bezpečnostní informační službě, Strategii České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013 a Národnímu kontaktnímu bodu pro terorismus.

Pátá kapitola diplomové práce popisuje způsoby útoků, které jsou mezi teroristy velmi oblíbené. Zejména bych chtěl v této kapitole upozornit na útok pomocí dronů, jelikož se jedná o velmi závažný problém.

Cílem šesté kapitoly je seznámit čtenáře s nejznámějšími teroristickými organizacemi. Jsou zde uvedeny profily pěti teroristických organizací.

Sedmá kapitola se zaměřuje na objasnění činnosti protiteroristických jednotek. Uvádí nejznámější zahraniční jednotky, jejichž úkolem je boj proti terorismu, a také jednotky v České republice.

Cílem osmé kapitoly je rozebrat Metodiku zajištění fyzické ochrany veřejných vysokých škol. Je zde uveden přesný popis způsobu fungování metodiky a také její rozbor pomocí SWOT analýzy.

Devátá kapitola diplomové práce se zabývá měkkými cíli ve Zlínském kraji. Je v ní uveden stručný popis Zlínského kraje, identifikace měkkých cílů ve Zlínském kraji a ohodnocení měkkých cílů pomocí metody CARVER, která byla pro tento účel vhodně modifikována.

V desáté kapitole je proveden rozbor třech nejznámějších útoků na školy, které se v minulosti odehrály. Cílem kapitoly je upozornit na zranitelnost měkkých cílů a poukázat na to, že teroristé jsou při útocích na měkké cíle chladnokrevní a nelítostní.

Jedenáctá kapitola diplomové práce se zaměřuje na posouzení současného stavu zabezpečení vybraného měkkého cíle z pohledu teroristického útoku. Kapitola obsahuje rovněž What-if analýzu, která má za cíl identifikovat možné následky vzniklých událostí, posoudit jejich pravděpodobnost, závažnost a nakonec doporučit konkrétní opatření k eliminaci rizik.

Cílem dvanácté kapitoly je vyhodnocení dopadů výbuchu nástražného výbušného systému (dále jen NVS) na vybraných místech měkkého cíle pomocí aplikace Terex. Kapitola je založena na vytvoření modelové události a jejím následném simulování ve zvoleném softwaru.

Poslední kapitola diplomové práce obsahuje protiteroristického průvodce pro vysoké školy. Jsou zde uvedeny bezpečnostní opatření, které mají za cíl zvýšit bezpečnost škol.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Pro pochopení problematiky terorismu je nutné si předem definovat základní pojmy. Tato kapitola klade zejména důraz na definování pojmu měkké cíle, jelikož je na ně tato práce primárně zaměřena.

1.1 Bezpečnost

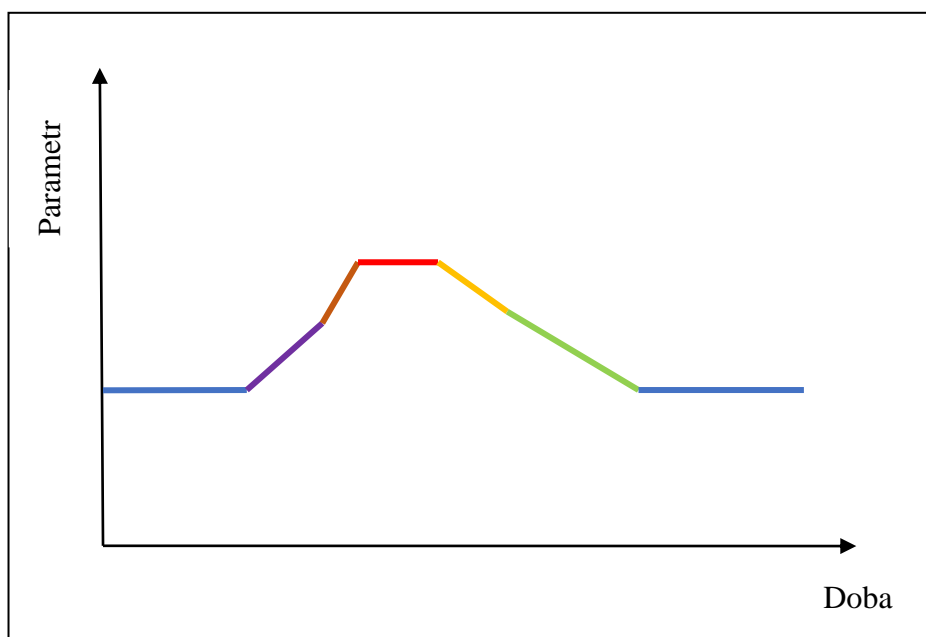
Když se zamyslíme nad tím, co pro člověka představuje pojem bezpečnost, dojdeme k závěru, že se jedná o požadovaný stav, kdy jsou na nejnížší možnou míru eliminovány rizika plynoucí z hrozeb. Existuje celá řada způsobů, jakými je možno vyjádřit pojem bezpečnost. V Terminologickém slovníku pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu Ministerstva vnitra České republiky je pojem bezpečnost definován následovně: *„Stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům (případně celému systému) tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí. Je to tedy míra stability systému a jeho primární a sekundární adaptace.“* [1]

1.2 Hrozba

V Bezpečnostní strategii České republiky z roku 2003 je pojem Hrozba vysvětlen tímto způsobem: *„Jakýkoli fenomén, který má potenciální schopnost poškodit zájmy a hodnoty chráněné státem. Míra hrozby je dána velikostí možné škody a časovou vzdáleností (vyjádřenou obvykle pravděpodobností čili rizikem) možného uplatnění této hrozby.“* [2]

Hrozbou také nazýváme vlastnost, sílu, událost, aktivitu nebo osobu, která působí buď přímo na aktivum, nebo na bezpečnostní opatření s cílem získat přístup k aktivu. Ke spuštění působení hrozby je za potřebí určitý zdroj, který danou hrozbu aktivuje. Alternativním termínem, zejména v oblasti technologických a zdravotních rizik je pojem nebezpečí. [3]

1.2.1 Průběh působení hrozby

Obr. 1. Graf, který znázorňuje průběh působení hrozby [vlastní]

Průběh hrozby a následných aplikovaných opatření je znázorněn výše. Parametr, který vyjadřuje hrozbu, se po určitém čase, po který hrozba působí, ustálí na nové hodnotě, která může být stejná jako před aktivací hrozby. Ustálená hodnota může nabývat také rozdílného stavu, než je stav před aktivací hrozby.

Modrá barva v grafu představuje normální stav. Fialová barva představuje v grafu fázi evalvace, která je spojena s nárůstem nestability. Hnědou barvou je znázorněna eskalace hrozby, kdy dochází k překročení hranice stability důsledkem působení destabilizujících sil. Červenou barvou je vyznačena kulminace hrozby, kdy hrozba dosáhla svého vrcholu a dochází k dočasné stabilizaci růstu úrovně nestability. Žlutá barva znázorňuje etapu likvidace hrozby. Zelená barva ilustruje fázi obnovy.

1.3 Riziko

Riziko představuje možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby. Míru rizika, tedy pravděpodobnost škodlivých následků vyplývajících z hrozby a ze zranitelnosti zájmu, je možno posoudit na základě tzv. analýzy rizik, která vychází i z posouzení naší připravenosti hrozbám čelit. [2]

1.4 Aktivum

Slovo aktivum je přiřaditelné tomu, co má pro danou organizaci nějakou hodnotu. Může dojít ke snížení této hodnoty, jestliže na aktivum zapůsobí nějaká hrozba. Aktiva mohou být dvojího charakteru, a to aktiva hmotná a nehmotná. Aktivum může představovat sám subjekt organizace, jelikož hrozba může působit na celou jeho existenci. Můžeme říci, že aktivum se vyznačuje určitou zranitelností, vůči působení hrozby. Tuto zranitelnost můžeme snížit na nejnižší možnou míru zavedením odpovídajících bezpečnostních opatření. [3]

1.5 Terorismus

Vysvětlit pojem terorismus je vzhledem k velkému množství různých definic nesmírně obtížné. Názory odborníků v této oblasti se často rozcházejí, tudíž budeme marně hledat jednotnou ucelenou definici. Asi nejužší definice terorismu, se kterou jsem se v průběhu zpracování této diplomové práce setkal, zní takto: „Terorismus je forma psychologické války, založená na použití násilí.“

Pokud budeme pátrat po původu slova terorismus, musíme zaměřit do latinského jazyka, konkrétně je pojem teror odvozen z latinského slova *terrere*, což v překladu do češtiny odpovídá významu strašný nebo hrozný. Slovo terorismus tedy zahrnuje takové metody a činnosti, které jsou charakteristické tím, že vyvolávají pocity strachu a hrůzy. [4]

Ve Spojených státech amerických byla v roce 1980 vydaná definice terorismu, která představuje výchozí standard pro posuzování a hodnocení teroristických činů. Znění této definice je následující: „*Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen.*“ [4]

Podle definice FBI můžeme terorismus vysvětlit následovně: „*Nezákonné užití síly či násilí proti osobám nebo majetku s cílem zastrašit nebo přinutit vládu, civilní obyvatelstvo nebo jeho část k podpoře politických, společenských nebo jiných záměrů.*“ [5]

Na území České republiky je velmi oblíbená a uznávaná definice terorismu od docenta Miroslava Mareše: „*Terorismus je použití agresivního a excesivního násilí (anebo hrozba použitím takového násilí), které je naplánováno s dominantním účelem vyslat vážné*

zastašující poselství zřetelně většímu počtu lidí (cílovému publiku) než pouze těm, kteří jsou primárními násilnými akty nebo hrozbami bezprostředně poškozeni“. [6]

Podle knihy Fenomén mezinárodního terorismu je terorismus popsán následovně: „*V obecné rovině je teroristické chování takové protiprávní jednání (násilí, vražda apod.), které podle vůle pachatele (pachatelů) směřuje k zastrášení, a tím k ovlivnění jednání subjektů povětšinou fyzicky odlišných od přímých obětí, a to určitým chtěným způsobem (samu vraždu tedy nepovažujeme za teroristický čin, zatímco smrtelný atentát, sledující specifický záměr, naopak takovým činem je)“.* [7]

1.6 Teroristická skupina

Teroristickou skupinu můžeme definovat jako hlavní útvar, který realizuje teroristické akce. Teroristické akce mohou být prováděny taktéž jednotlivci, ale intenzita těchto útoků je podstatně slabší, než v případě dobře organizované teroristické skupiny. Struktura a organizace teroristických skupin se liší v závislosti na podmínkách, ve kterých operují. Dále jsou tyto dva aspekty (struktura a organizace) závislé na tradicích a možnostech teroristické skupiny. Teroristické skupiny bývají často tvořeny velkým počtem osob. Většinou tato skupina bývá označována jako teroristická organizace. Tyto organizace mají nejen velký počet členů, ale rovněž disponují vysokými finančními prostředky. Za nejbohatší teroristickou organizaci je v dnešní době považován Islámský stát, který měsíčně vydělává desítky milionů dolarů prodejem ropy na černém trhu, vydíráním ostatních států prostřednictvím rukojmích.

1.7 Měkké cíle

Měkké cíle můžeme definovat jako místa s vysokou koncentrací civilního obyvatelstva (školy, hypermarkety, kulturní a sportovní akce, turistické destinace, dopravní uzly, hromadné dopravní prostředky, židovská centra nebo židovské památky atd.), které jsou náchylné k útoku kvůli absenci odpovídajícího zabezpečení. Tyto cíle představují pro teroristy snadnou kořist, jelikož při útoku většinou není kladen odpor z pohledu napadených osob. Cílem útočníků je zmařit co největší počet lidských životů, což bude generovat vysokou pozornost médií. Opakem měkkých cílů jsou tvrdé cíle, které mají vysokou úroveň zabezpečení, což vede ke snížení jejich zranitelnosti proti útoku. Typickým příkladem tvrdých cílů mohou být například jaderné elektrárny. Teroristé si často vybírají školy s nevinnými dětmi, jako tomu bylo například při útoku v roce 2014 na

školu ve městě Pěšávaru v severním Pákistánu. Při tomto útoku přišlo o život 132 dětí a 9 pracovníků školy. V roce 2004 byl spáchán teroristický útok na školu ve městě Beslan na jihu Ruské federace. Teroristé připravili o život 334 civilistů a 10 příslušníků zvláštní jednotky. Útoky na měkké cíle představují poměrně nový trend v oblasti terorismu. Podle mého názoru jde o jednu z nejhorších a nejzákeřnějších forem útoku, jelikož není nic horšího, než sledovat fotky z místa činu, na kterých jsou mrtvé děti a zaměstnanci školy. I tento fakt mě vedl k tomu, abych se v praktické části věnoval útokům na školy.

1.8 Nástražný výbušný systém

Nástražným výbušným systémem se rozumí výbušná nebo zápalná látka nebo pyrotechnický prostředek a iniciační prvek, který je schopen vyvolat za určitých podmínek výbuchový účinek nebo požár. Nástražný výbušný systém je zpravidla ukryt v obalu nebo má takovou vnější formu, která skrývá jeho pravý účel. Za NVS se považuje i jeho atrapa, ačkoli neobsahuje výbušné látky a nemůže vyvolat zmíněné účinky. [8]

Obr. 2. Nástražný výbušný systém [9]

1.9 Software pro krizové řízení

Jelikož v praktické části této diplomové práce bude řešen následek použití výbušného systému na vybraný měkký cíl, je nutné definovat pojem software pro krizové řízení, pomocí kterého bude dopad na vybranou budovu vyhodnocen. Pro pochopení je nutné znát význam pojmů software a krizové řízení. Obecně lze konstatovat, že software představuje programové vybavení počítače. Podle zákona číslo 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) je: „Krizovým řízením souhrn řídicích

činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s:

- *přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo*
- *ochranou kritické infrastruktury.*“ [10]

Software pro krizové řízení pak můžeme definovat jako programy, které orgány krizového řízení používají pro analyzování a vyhodnocení určité situace. Pro tuto práci bude v praktické části využit program Terex.

V první kapitole své diplomové práce jsem se zaměřil na objasnění základních pojmů, které spojujeme s terorismem. Tyto pojmy se v diplomové práci hojně vyskytují a pro pochopení celé problematiky považuji za nezbytné vědět, jaký je jejich význam.

2 HISTORIE TERORISMU

Podíváme-li se do historie, dojdeme ke zjištění, že použití násilí a hrubé síly k dosažení stanovených cílů, změn či obohacení sahá do počátků samotného lidstva. Už od pradávna existovali jedinci a skupiny, kteří násilí považovali za efektivní a často jediný způsob, jakým prosadit své představy.

Vyloučíme-li války, neexistuje jiná významnější forma politického násilí než ta, kterou nazýváme terorismem. A stejně jako v případě válek dosáhlo i teroristické násilí vrcholu ve dvacátém století, kdy se rozvinulo jak ve smyslu kvantitativním, tak ve smyslu geografickém. Slovo terorismus se poprvé objevilo už v roce 1798 v dodatku ke Slovníku Francouzské akademie. [11]

2.1 Historie terorismu v ČR

Můžeme konstatovat, že Česká republika nemá příliš bohatou minulost v oblasti terorismu. I přes tuto skutečnost se na území České republiky děly události, které jsou s tímto fenoménem spojené.

2.1.1 Stav v Československu před rokem 1989

Když se poohlédneme do historie České republiky a zaměříme se na dobu, kdy naši zemi sužoval komunistický režim, najdeme záznamy o tom, že socialistické Československo odehrálo neblahou úlohu země, která v zájmu „světové revoluce“ aktivně pracovala na výcviku vlastních protizápadně orientovaných jedinců. Zároveň poskytovala útočiště a prováděla školení různých zahraničních protizápadně zaměřených teroristických živlů. V roce 1957 Československá rozvědka realizovala ve Francii pumový útok, který měl upozornit na nesouhlas s počínající západoevropskou integrací. Výbušnina měla podle představ teroristů explodovat na recepci Evropského společenství uhlí a oceli, což je předchůdce dnešní Evropské unie. Cílem útočníků bylo způsobit co největší škody a ztráty na životech, a zároveň chtěli vyvolat dojem, že teroristický útok byl spáchán německými neonacisty, kteří nesouhlasili s Evropskou integrací. Další pumový útok byl proveden československými rezidenty proti stanici Svobodná Evropa, sídlící svého času v Mnichově. Fakultou Státní bezpečnosti v Zastávce u Brna prošla řada frekventantů z Itálie (Rudé brigády), Vietnamu, Nikaraguy, Sýrie a především Palestinci. Některé „studenty“ se Státní bezpečnosti podařilo naverbovat, ale využitelnost jejich zpráv (pokud nějaké přišly) byla mizivá. Zastávka u Brna nebyla jediným místem, kde „studenti“ z rozvojových zemí

a národně osvobozenecckých hnutí prokazatelně působili. Existují důkazy o jejich pobytu v rekreačním středisku FMV v Jílovém u Prahy, další výcvikové středisko bylo zřízeno ve vojenském prostoru Doupov. I jeden z nejhledanějších teroristů světa, Venezuelan Iljič Ramirez Sánchez, známější pod přezdívkou Carlos, býval v Československu hostem. Zemi navštívil dvakrát; koncem sedmdesátých let a krátce i v roce 1986. [12]

2.1.2 Stav po roce 1989 do současnosti

Po roce 1989 došlo k významným a výrazným společenským změnám, které se ovšem promítly do problematiky ohrožení České republiky terorismem. Se změnou zahraničněpolitické orientace, nastalo také přerušování přátelských svazků například s Libyí. Arabští teroristé naše území výborně znají z dřívějších dob, proto bychom se mohli obávat útoků teroristů, které by mohly být reakcí na účast českých jednotek na zahraničních misích.

Dne 12. března 1999 se Česká republika stala členem Severoatlantické aliance, z čehož plynou velmi závažná bezpečnostní rizika. Česká republika se 1. května roku 2004 stala členem Evropské unie. Nelze opomíjet to, že NATO a EU aktivně bojují proti terorismu a usilují o vytvoření bezpečného prostředí.

Přes všechny události, které v historii ČR nastaly, nedošlo zde ke klasické teroristické akci, kdy násilí je prostředkem k dosažení určitého cíle. Uskutečnilo se však určité množství trestných činů se znaky terorismu. Po roce 1989 došlo k výraznému nárůstu používání výbušnin při páchaní trestných činů. Podle mého názoru jeden z nejzávažnějších trestných činů s prvky terorismu se odehrál 18. dubna roku 2009 ve Vítkově na Opavsku. Útok spáchali 4 čeští neonacisté, kteří vhodili zápalné lahve do domu, ve kterém se nacházelo 8 členů romské rodiny. Při tomto útoku nikdo nezemřel, ale došlo k popálení členů rodiny. Masivní popáleniny (zhruba na 80 % povrchu těla) utrpěla teprve dvouletá Natálie.

Obr. 3. Natálie Siváková [13]

Aktéři terorismu v současnosti hledají stále nové formy, metody a cíle útoků, neboť musí překonat stále účinnější prvky nebo systémy zabezpečení. Aktuální vývoj v terorismu směřuje k útokům na měkké cíle, za použití pokud možno co nejjednodušších nástražných improvizovaných zařízení, konstruovaných podle snadno dostupných návodů na internetu, za co nejnižších nákladů. V budoucnu se na těchto typech vysoce nebezpečných útoků budou stále více podílet osamělí zradikalizovaní fanatici (fenomén tzv. osamělých vlků) bez přímých vazeb na jakoukoli teroristickou organizaci či jinou strukturu. Tito osamělí vlci představují pro Českou republiku závažnou hrozbu, jelikož jejich útoky jsou nepředvídatelné a můžou zaútočit prakticky kdekoliv a kdykoliv. [14]

Události, které ve světě nastávají poslední dobou, nasvědčují tomu, že dochází k eskalaci násilí a terorismu v zemích, které jsou v blízkém okolí států Evropské unie. Bohužel musím konstatovat, že teroristé jsou doslova za rohem. Podle mě by mohlo dojít k expanzi džihádistů do Evropy ze severoafrické země Libye. Libye v současné době představuje ideální útočiště pro členy Islámského státu, protože zde panuje obrovská nestabilita. Z tohoto faktu plyne, že by v blízké době mohlo i v České republice docházet k otevřeným projevům terorismu.

Závažnou hrozbu pro Českou republiku představují aktivní střelci. Tuto skutečnost v mé práci považuji za velmi důležité zmínit, jelikož podle mě Česká republika není dobře vybavena k aktivnímu jednání proti osobám, které páchají zlo tohoto typu.

2.2 Historie terorismu ve světě

Pohledy na vymezení historického vývoje terorismu ve světovém měřítku jsou velmi různé. Musím konstatovat, že se převážně jedná o subjektivní názory odborníků na

tuto oblast. Podle mého názoru lze jednotlivé vývojové fáze terorismu klasifikovat následujícím způsobem:

- a) historická fáze,
- b) nacionalistická fáze,
- c) fáze válek,
- d) fáze studené války,
- e) fáze studeného míru.

2.2.1 Historická fáze

Tato fáze terorismu trvala do konce 17. století. Kořeny jednání se znaky terorismu můžeme hledat již v době 500 let před naším letopočtem, kdy čínští vojevůdci Sun-c' a jeho potomek Sun Pin ve svých pracích a také během tažení proti svým protivníkům, praktikovali postupy, které odpovídaly svým charakterem určité formě terorismu. V díle *Umění války*, jehož autorem je Sun-c', jsou uvedeny tak zvané taktiky obvyklé a neobvyklé. [15]

Do historické fáze můžeme zařadit také aktivity, které prováděla islámská sekta *Haš-Išim* v době křížáckých výprav. Jednalo se o skupinu středověkých šíitských muslimů, kteří nejprve založili sektu známou jako *Ismá'ilija*, následně se od této sekty odštěpila fanatická vražedná sekta muslimů, známá jako kult asasinů. Aby tato sekta dosahovala svých stanovených politických cílů, zaměstnávala vrahy, kteří pod vlivem drog vykonávali likvidaci vybraných osob. Ve většině případů byly útoky realizovány vysláním jednoho nebo malé skupiny bojovníků, kteří dýkou nebo jiným způsobem zavraždili vůdce protivníka. Považovali sami sebe za boží vyslance a vykonání svého poslání za akt boží. Pro dosažení stavu náboženské extáze a zbavení strachu a zábran, užívali hašiš. V tomto stavu prováděli vraždy lidí, které považovali za své nepřátele.

Do této etapy podle mého názoru můžeme zařadit také inkvizici. Úkolem inkvizice bylo zlikvidovat kacíře. Vlna násilí, která šla ruku v ruce s inkvizicí, byla spojena s velmi tvrdými praktikami. Mezi velmi zákeřné způsoby, kterými inkvizice potírala kacíře, patřil například nátlak na psychiku osob, tělesné násilí, upálení nebo oběšení.

2.2.2 Nacionalistická fáze

Nacionalistická fáze terorismu probíhala od počátku 18. století, až do roku 1913. Nacionalismus můžeme chápat jako politický směr a ideologii, která pramení z přesvědčení o výjimečnosti a také nadřazenosti jedinců určitého národa nad národy ostatními. Společnost je dle této ideologie přirozeně rozdělena do jednotlivých národů, které jsou charakteristické svou vlastní specifickou povahou. Během nacionalistické etapy došlo ke změnám v motivaci aktérů, kteří páchali násilné činy s prvky terorismu. Tato fáze historického vývoje terorismu je charakteristická tím, že aktéři, kteří páchali teroristické činy, byli motivováni svým nacionalistickým cítěním.

Do nacionalistické fáze vývoje terorismu můžeme zakomponovat například rozsáhlé násilné útoky zaměřené proti civilnímu obyvatelstvu, které byly počátkem 18. století jako důsledky rusko-turecké války vedené na Balkáně. Docházelo zde k masovým vraždám civilního obyvatelstva a k vlně teroru, která byla prováděna Turky. [16]

Dále do této fáze můžeme zařadit také období, kdy docházelo ke kolonizaci Ameriky. Při kolonizování docházelo ke vzájemnému terorizování mezi osadníky a indiány. Tato vlna násilí byla provázena také doslova masakrováním nevinných lidí.

2.2.3 Fáze válek

Tato fáze vývoje terorismu probíhala v období, kdy byl svět sužován dvěma světovými válkami, tedy mezi lety 1914 a 1945. Když se poohlédneme do historie, konkrétně do tohoto krutého období, dojdeme k závěru, že docházelo k rozsáhlému násilí na civilním obyvatelstvu, které bylo doslova likvidováno, čímž byly porušovány Ženevské úmluvy.

Během holocaustu vyvraždili Němci ve vyhazovacích táborech okolo šesti milionů Židů, miliony sovětských zajatců, nejméně 500 000 Romů, homosexuálů, mentálně a fyzicky hendikepovaných lidí. [17]

Během druhé světové války byl největším aktérem teroru bezesporu nacistický vůdce Adolf Hitler, který zneužil první příležitost k záměrnému vedení války nikoli jen proti armádě, ale i proti civilnímu obyvatelstvu, v letech 1940 až 1941 v letecké válce proti Británii. Druhou mu poskytl plán vyzkoušený již v Polsku, ale zdokonalený až v roce 1941 při útoku na Rusko, a sice vraždit veškeré lidi na území, které dobyl. [18]

Slovo terorismus má kořeny v latinském slově *terrere* (což znamená strašný, hrozný) a podle mého názoru činy, které prováděl Adolf Hitler prostřednictvím svých loutek, do této kategorie neodmyslitelně patří.

Obr. 4. Adolf Hitler [19]

2.2.4 Fáze studené války

Fáze studené války probíhala v období od roku 1946 do roku 1989. Od ostatních vývojových fází se liší zejména tím, že v ní došlo k velkému nárůstu projevů mezinárodního terorismu. Během studené války došlo také k nárůstu nových typů teroristických útoků. Doházelo například ke zhářství, braní rukojmích, bombovým útokům, sebevražedným útokům a tak dále. Vznikaly některé teroristické organizace. Naproti tomu, státy se začínají proti teroristům aktivně bránit různými protiteroristickými úsilím. Dochází k častým útokům na diplomaty, které byly realizovány teroristickými organizacemi, za účelem získání publicity.

2.2.5 Fáze studeného míru

Poslední fáze ve vývoji terorismu můžeme vymezit od roku 1990 po současnost. Název této fáze zcela vystihuje stav, který nastal po roce 1989 do současné doby. I když došlo k ukončení studené války, stále dochází k napětí mezi státy a dochází k pozvolnému zhoršení bezpečnostní situace po celém světě. Po roce 1990 dochází v terorismu k zásadní změně. Terorismus, který je ideologicky motivovaný, nahradil terorismus nacionalistický a náboženský. S touto změnou je rovněž spojena změna cílů, kterých chtějí teroristické skupiny nebo jedinci dosahovat. Zároveň došlo ke změně metod a prostředků, které teroristé využívají. Velmi nebezpečný způsob útoku, který začal být teroristy využíván v roce 1995, představují zbraně hromadného ničení. V tomto roce došlo k teroristickému útoku v Tokijském metru, který měli na svědomí teroristé ze sekty Óm šinrikjó. Teroristé

použili nervový plyn sarin, přičemž došlo k usmrcení 12 lidí a zhruba 5500 osob bylo omráčeno. Ve fázi studeného míru došlo k velkému množství teroristických útoků, při kterých bylo zmařeno mnoho lidských životů. V posledních letech dochází ke zvyšování aktivity islámského terorismu, což v poslední době potvrzují každodenní zprávy v médiích. Velkou hrozbu pro současný svět představuje Islámský stát, proti němuž svět musí bojovat a postavit se jeho teroru. Pokud tak nebude učiněno, mohlo by dojít k expanzi těchto zákeřných teroristů do Evropy.

2.3 Významné teroristické útoky

V minulosti se odehrála celá řada teroristických útoků, které si lidská společnost navždy zapamatuje. Tato kapitola se zaměřuje na objasnění těch nejhorších teroristických útoků, které změnily přístup k tomuto fenoménu a ukázaly nám, že terorismus nesmíme podceňovat v žádné zemi na světě.

2.3.1 Teroristické útoky 11. září 2001 ve Spojených státech amerických

Teroristické útoky spáchané 11. září 2001 v USA se zapsaly do paměti všech lidí jako jeden z nejhorších projevů terorismu. Teroristé využili fatálních mezer v bezpečnostním systému USA, zejména neinformovanost a obrovský zmatek. Každá z vládních agentur se potýkala s neúplnými informacemi.

Vývoj teroristického útoku 11. září 2001:

- 8:46 – let United Airlines 11 narazil do severní věže,
- 9:03 – let United Airlines 175 narazil do jižní věže,
- 9:37 – let United Airlines 77 narazil do Pentagonu,
- 10:03 – let 93 United Airlines – letadlo se zřítilo v místě povrchového uhelného dolu v obci Shanksville v Pensylvánii.

Obr. 5. Útok na WTC [20]

Obr. 6. Útok na budovu Pentagonu [21]

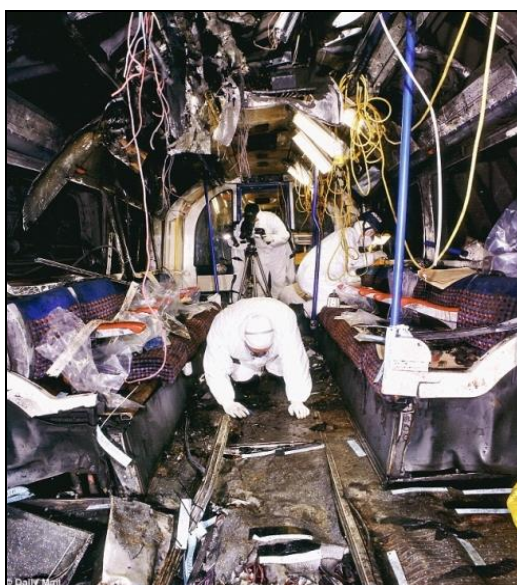
Tento teroristický útok naplánovala a provedla teroristická organizace al-Káida. Podle vyšetřování 19 teroristů z této teroristické organizace uneslo 4 letadla a následně pomocí letounů útočili na WTC a Pentagon. Zaútočit na cíle se teroristům podařilo třemi letadly. Čtvrté letadlo (let 93 United Airlines) nezasáhlo žádný cíl, jelikož cestující se teroristům hrdinsky postavili. Po střetu cestujících s teroristy se bohužel letadlo zřítilo a všichni cestující tohoto letu zahynuli. Při teroristickém útoku byly zničeny obě věže Světového obchodního centra a poškozena budova Pentagonu. V tento den celý svět soucítit se Spojenými státy americkými, jelikož o život přišlo celkem 2977 lidí. O život rovněž přišlo rovněž 19 teroristů, kteří tento hrozný čin zrealizovali. Útoky z 11. září 2001 razantním způsobem změnilly politickou situaci ve světě a ukázaly, jak obrovskou hrozbu představuje pro svět islámský terorismus. V reakci na tyto činy zahájily Spojené státy americké válku terorismu a dne 7. října 2001 provedli první útok na Afghánistán.

2.3.2 Teroristický útok v Madridu v roce 2004

Tyto teroristické útoky se odehrály dne 11. března 2004 ve Španělsku. Jako cíl si teroristé zvolili vlakový systém v Madridu a provedli sérii koordinovaných bombových útoků s cílem zabít co největší počet civilního obyvatelstva. Média tento teroristický útok označují jako nejhorší v dějinách Španělska. Teroristé použili 13 výbušných systémů, z čehož deset splnilo své vražedné poslání. Následkům výbuchu podlehl 191 nevinných osob a okolo dvou tisíc jich bylo zraněno. Každý výbušný systém obsahoval zhruba 10 kg dynamitu. Výbušné systémy byly umístěny do třinácti batohů a byly odpáleny pomocí mobilních telefonů. Prvotní podezření padlo na teroristickou organizaci ETA. K teroristickému útoku se však přihlásily Brigády mučedníka Abú Háfize Masrího, které údajně jednaly ve jménu al-Káidy.

2.3.3 Teroristické útoky v Londýně v roce 2005

Rok 2005 se zapsal do paměti lidí celého světa významnou událostí, při které opět zvítězilo násilí a zlo. Cílem teroristů se stalo 7. července město Londýn. Teroristé zaútočili na dopravní prostředky – na metro a na patrový autobus. V metru došlo k explozi tří bomb, čtvrtá bomba byla použita teroristy k likvidaci autobusu. Výbušnina, kterou teroristé použili, byl po domácku vyrobený peroxid acetonu. Teroristický útok byl koordinovaný a dobře promyšlený, jelikož útočili v ranních hodinách, během dopravní špičky. Dopravní prostředky plné lidí, zhuštěný provoz, nepřehledná situace, to jsou aspekty, kterých teroristé využívají při svých útocích s cílem postihnout velké množství lidí, způsobit chaos ve společnosti nebo ji ochromit.

Obr. 7. Útok na metro [22]

Samozřejmě při takovém útoku získají obrovský zájem médií a jejich násilí vidí celý svět. V září 2005 teroristická organizace Al-Káida přiznala odpovědnost za útok na Londýn. Konkrétně za útokem stojí 4 sebevražední atentáčníci: Hasib Hussain, Mohammad Sidique, Khan Shehzad Tanweer a Germaine Lindsay. Při útocích přišlo o život 52 lidí a okolo 700 jich bylo zraněno. Tento útok podle mého názoru ukazuje to, jak lákavé je pro teroristy útočit na měkké cíle. Scénář tohoto útoku mohl být mnohem horší, kdyby útočníci realizovali útok ve větším počtu a s nasazením účinnějších trhavin.

Obr. 8. Zničený autobus [23]

2.3.4 Útok na Charlie Hebdo

Teroristický útok na redakci časopisu Charlie Hebdo se odehrál 7. ledna 2015. Charlie Hebdo je francouzský satirický časopis, který se stal terčem teroristů, jelikož znesvěcoval proroka Mohameda. Znesvěcování Mohameda bylo pro některé jedince neúnosné a velmi provokativní. Odplata přišla ve formě teroristického útoku.

Obr. 9. Prorok Mohamed [24]

Útok spáchali bratři Chérif a Said Kouachiovi, které můžeme vidět na obrázku níže. Po vniknutí do redakce časopisu připravili o život 12 lidí.

Obr. 10. Bratři Kouachiovi [25]

Útok na Charlie Hebdo byl řízen jednou z odnoží teroristické sítě al-Káida, která působí v Jemenu. O den později od útoku na redakci Charlie Hebdo došlo k útoku na policistku na pařížském předměstí Montrouge. Policistku zastřelil dvaatřicetiletý Amedy Coulibaly. Do pátrání po bratrech se zapojilo okolo 88 tisíc policistů. V pátek 9. ledna se policistům po rozsáhlé pátrací akci konečně podařilo oba bratry zatlačit do úzkých, přičemž se ukryli do budovy tiskárny v průmyslové zóně v obci Dammartin-en-Goële severně od Paříže a zajali jednu osobu. Po poledni 9. ledna 2015 zaútočil Amedy Coulibaly na košer obchod, který se nachází na východě Paříže. V obchodě bylo několik lidí, které zajal a vyžadoval, aby policie neprováděla zásah proti Kouachiovým. Při náročném zásahu se zasahujícím jednotkám podařilo zneškodnit oba bratry Kouachiovi, přičemž rukojmí zásah přežil. Horší scénář nastal při záchraně rukojmích v košer obchodě. Amedy Coulibaly byl zastřelen, ale stihl usmrtit 4 rukojmí.

Tato kapitola se zaměřuje na vývoj terorismu v České republice před rokem 1989 a po roce 1989. Dále je zde nastíněn vývoj terorismu ve světovém měřítku. Vývoj terorismu jsem rozdělil do pěti základních fází, jimiž jsou historická fáze, nacionalistická fáze, fáze válek, fáze studené války a fáze studeného míru. Další částí této kapitoly je rozbor čtyř významných útoků, které ukázaly, jak velkou hrozbou je terorismus pro celý svět.

3 TYPY TEORISMU

Existuje mnoho způsobů, jakými můžeme rozlišovat typy teroristických aktivit. Terorismus je velmi proměnlivý fenomén a v minulosti se o vymezení jednotlivých typů snažila celá řada odborníků. Jednotlivé typy terorismu jsou realizovány prostřednictvím nejen extrémně politicky vyhocených jedinců nebo skupin (mluvíme o ultrapravicových či ultralevicových), ale mnohdy mají pozadí náboženské, národnostně vymezené či revolucionářské. Všechny typy terorismu mají společné rysy, jimiž jsou násilné činy, ničení majetku, snaha vyvolat strach a poškodit životy civilistů. V tabulce číslo 1 můžeme vidět, jakým způsobem lze klasifikovat typy terorismu.

Tab. 1. Typy terorismu [26]

Typy terorismu	
Mezinárodní terorismus	Náboženský terorismus
Vnitrostátní terorismus	Kriminální terorismus
Státní terorismus	Narkoterorismus
Subversivní terorismus	Kybernetický terorismus
Sociální terorismus	Jaderný terorismus
Ekonomický terorismus	Superterorismus
Extremistický terorismus	Konvenční terorismus
Ekologický terorismus	Nekonvenční terorismus

3.1 Mezinárodní terorismus

Podle mého názoru můžeme pojem mezinárodní terorismus vysvětlit tak, že se jedná o terorismus páchaný obyvateli jednoho státu, proti obyvatelům státu jiného. Je to teror prováděný jednotlivci a organizovanými skupinami proti obyvatelstvu a orgánům jiné země a jednak teroristické akty jednoho státu proti druhému. V obecném smyslu slova se jedná o takový terorismus, který obsahuje mezinárodní prvky.

3.2 Vnitrostátní terorismus

Tento typ terorismu zasahuje zájmy pouze jednoho státu. Dochází k němu například při střetu politických stran nebo může vzniknout jako důsledek separatistických snah určité skupiny lidí. [26]

3.3 Státní terorismus

K tomuto typu terorismu dochází, jestliže státní moc používá teroristické praktiky proti svým protivníkům. Tyto praktiky mohou být použity například proti utlačované skupině obyvatel, která vyznává jiný druh náboženství, než převážná většina státu.

3.4 Subverzivní terorismus

Subverzivní terorismus můžeme označovat také jako podvratný terorismus. V současné době patří do kategorie podvratného terorismu některé aktivity islámských fundamentalistů, pro něž je charakteristická intenzivní zpravodajská činnost, rozsáhlá infiltrace, sabotáže a časté používání propagandy. [26]

3.5 Náboženský terorismus

Tento typ terorismu pramení z kulturního a historického kontextu a je obvykle motivován vírou, že transcendentní síly schválily a přikázaly použití teroristického násilí. Násilné činy, které jsou vykonány ve jménu víry či boha, budou jejich aktérům odpuštěny a oni budou odměněni v posmrtném životě. [27]

Náboženský terorismus považují za jeden z nejhorších typů, jelikož náboženská nesnášenlivost mezi lidmi si může vyžádat velký počet obětí. Tyto problémy postihují prakticky celý svět.

3.6 Kriminální terorismus

Kriminální terorismus sleduje především kriminální cíle, ale jeho důsledky sekundárně zasahují do politické sféry. Je charakteristický tím, že balancuje mezi běžnou kriminalitou, organizovaným zločinem a hnutími různě motivovaných teroristických organizací. [26]

3.7 Narkoterorismus

Podle mého názoru narkoterorismus nejlépe vystihuje švédský akademik Jonas Hartelius: *„Nejjednodušším způsobem, jak popsat narkoterorismus, je nejspíše popsat jej jako součást ilegálního komplexu drog, násilí a moci, kde se ilegální obchod s drogami a ilegální užívání moci spojují do té míry, že ohrožují demokracii a právní stát.“* [28]

Ilegální obchod s drogami je pro teroristy významným zdrojem finančních prostředků. V zahraničí je tímto fenoménem postižena například Kolumbie, kde operuje teroristická skupina s názvem Revoluční ozbrojené síly Kolumbie.

3.8 Kybernetický terorismus

Jako kybernetický terorismus můžeme označit takové teroristické aktivity, jejichž cílem útoku, použitým prostředkem nebo přenašečem je tzv. „kyberprostor“, neboli jde o teroristické aktivity zaměřené proti a prováděné prostřednictvím počítačové sítě a touto sítí řízených systémů („informační elektronické síťové struktury“). [29]

3.9 Sociální terorismus

Tento typ terorismu se většinou objevuje u teroristických organizací, které jsou levicově orientované. Sociální terorismus se objevuje v případech, kdy je například špatná ekonomická situace, která vyvolává sociální nepokoje a napětí.

3.10 Jaderný terorismus

Jaderný terorismus představuje v dnešní době velmi závažnou globální hrozbu. Teroristické organizace jsou velmi dobře financovány, tudíž by mohly získat materiály potřebné k vytvoření jaderné zbraně nebo jadernou zbraň samotnou. Při použití na vybraný cíl by došlo k obrovským ztrátám na životech a materiálním škodám a samozřejmě k radioaktivnímu zamoření napadené oblasti. Nesmíme opomenout, že se v České republice rovněž nachází 2 jaderné elektrárny, jimiž jsou Jaderná elektrárna Temelín a Jaderná elektrárna Dukovany.

3.11 Ekonomický terorismus

Tento typ terorismu je založen na užívání určitých nástrojů a mechanismů ekonomiky, které jsou aplikovány za účelem oslabení například sociální skupiny, konkrétní země a podobně.

3.12 Extremistický terorismus

Extremistický terorismus představuje jev, který doprovází činnost různých krajně levicových, krajně pravicových nebo náboženských hnutí a skupin. Prosazování jejich ideologie je velmi často založeno na rozumem nepochopitelné a emocionální argumentaci, která se vyznačuje záští proti ostatním etnickým nebo sociálním skupinám, případně politickým odpůrcům. [26]

3.13 Ekologický terorismus

Ekologický terorismus může být vysvětlen různými způsoby. Podle mého názoru ekologický terorismus je prováděn jedinci nebo skupinami, kteří mají v úmyslu poškodit životní prostředí ve vybrané oblasti, například na území vybraného státu a tím dosáhnout svých stanovených cílů. Může se rovněž jednat o použití násilí ekologické organizace například proti vládě nebo průmyslové organizaci, za účelem dosažení požadovaných cílů.

3.14 Superterorismus

Superterorismus bývá také někdy označován jako ultraterorismus, či hyperterorismus. Tato forma terorismu podle mého názoru je tou nejhorší variantou, kterou si teroristé mohou zvolit při svých aktivitách. Superterorismus představuje nejvyšší dimenzi terorismu a je charakteristický použitím biologických, chemických, radiačních a jaderných zbraní s cílem dosáhnout velkých materiálních škod a obětí. Dovolují si tvrdit, že jakákoliv výhrůžka od teroristů, že použijí zbraně tohoto charakteru proti konkrétnímu cíli, vyvolá obrovský strach a paniku ve společnosti. Je možné, že v budoucí době k útoku tohoto charakteru dojde, jelikož nestabilita ve světě této skutečnosti nasvědčuje. Teroristé by se mohli takovýchto zbraní zmocnit, případně je vyrobit. Výroba těchto zbraní je velmi finančně náročná, ale vzhledem k tomu, jakým způsobem si některé organizace dokáží zajistit potřebné finance, se jeví jako velmi reálná.

3.15 Konvenční terorismus

Tento typ terorismu můžeme označit jiným slovem také jako klasický terorismus. Konvenční terorismus zahrnuje využívání klasických prostředků a metod, kterými teroristé páchají násilí a zlo. Do konvenčního terorismu lze zařadit například použití výbušnin, střelných zbraní, útoky sečnými a bodnými zbraněmi, braní rukojmích a další.

3.16 Nekonvenční terorismus

Nekonvenční terorismus v sobě zahrnuje použití takových prostředků a metod, které nelze zařadit mezi konvenční terorismus. Nekonvenční terorismus je poměrně nový a představuje velmi závažnou hrozbu pro lidskou společnost. Do tohoto typu terorismu můžeme zařadit například instrumenty psychologické a informační války. Můžeme zde zařadit útoky realizované s pomocí průmyslových odpadů nebo látek nebo také útoky, jejichž cílem je způsobit katastrofu nebo havárii. Souhrnně lze říci, že nekonvenční terorismus je charakteristický použitím takových prostředků, které primárně nemají charakter zbraní.

Třetí kapitola této diplomové práce se zaměřuje na objasnění jednotlivých typů terorismu. Celkově je zde uvedeno šestnáct typů terorismu, přičemž u každého typu byla provedena stručná charakteristika. Podle mého názoru je jedním z nejhorších typů náboženský terorismus (zejména islámský) a je hrozbou pro celý svět.

4 ČESKÁ REPUBLIKA A BOJ PROTI TERORISMU

I když v současné době nedochází na území České republiky k otevřeným projevům domácího či mezinárodního terorismu, nemůžeme tuto závažnou bezpečnostní hrozbu podceňovat. Aktuální dění ve světě je znakem toho, že kterýkoliv stát může být zasažen teroristickým útokem. Stejně jako ostatní státy i Česká republika usiluje o bezpečnost občanů na území ČR, ale také o bezpečnost na území celé Evropské unie. Podle mého názoru by pozornost měla být věnována měkkým cílům, na které v poslední době teroristé velmi často zaměřují své útoky. Protiteroristické úsilí České republiky jde ruku v ruce s úsilím na úrovni Evropské unie a NATO.

4.1 Teroristický útok v kontextu s českou legislativou

Teroristický útok je v české legislativě zakomponován v trestním zákoníku, což je platná právní norma trestního práva hmotného. Nový trestní zákoník nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2010 a současně byl zrušen dřívější československý trestní zákon. Základ české trestně-právní úpravy terorismu je zakotven v trestním zákoníku, přesněji v § 311 (teroristický útok) a v § 312 (teror).

Zákon číslo 40/2009 Sb., Trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů definuje v paragrafu 311 teroristický útok ve čtyřech odstavcích.

V odstavci číslo jedna je uvedeno následující: *„Podle paragrafu 311 teroristický útok spáchá ten, kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení nebo obranyschopnost České republiky, narušit nebo zničit základní politickou, hospodářskou nebo sociální strukturu České republiky nebo mezinárodní organizace, závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo nebo protiprávně přinutit vládu nebo jiný orgán veřejné moci nebo mezinárodní organizaci, aby něco konala, opominula nebo trpěla,*

- a) *provede útok ohrožující život nebo zdraví člověka s cílem způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví,*
- b) *zmocní se rukojmí nebo provede únos,*
- c) *zničí nebo poškodí ve větší míře veřejné zařízení, dopravní nebo telekomunikační systém, včetně informačního systému, pevnou plošinu na pevninské mělčině, energetické, vodárenské, zdravotnické nebo jiné důležité zařízení, veřejné prostranství nebo majetek s cílem ohrozit tím lidské životy, bezpečnost uvedeného*

zařízení, systému nebo prostranství anebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

- d) naruší nebo přeruší dodávku vody, elektrické energie nebo jiného základního přírodního zdroje s cílem ohrozit tím lidské životy nebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,
- e) zmocní se letadla, lodi nebo jiného prostředku osobní či nákladní dopravy nebo nad ním vykonává kontrolu, anebo zničí nebo vážně poškodí navigační zařízení nebo ve větším rozsahu zasahuje do jeho provozu nebo sdělí důležitou nepravdivou informaci, čímž ohrozí život nebo zdraví lidí, bezpečnost takového dopravního prostředku anebo vydá majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,
- f) nedovoleně vyrábí nebo jinak získá, přechovává, dováží, přepravuje, vyváží či jinak dodává nebo užije výbušninu, jadernou, biologickou, chemickou nebo jinou zbraň, anebo provádí nedovolený výzkum a vývoj jaderné, biologické, chemické nebo jiné zbraně nebo bojového prostředku nebo výbušniny zakázané zákonem nebo mezinárodní smlouvou, nebo
- g) vydá lidi v obecné nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo takové obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.“ [30]

Odstavec číslo 2 paragrafu 311 uvádí následující: „Stejně bude potrestán, kdo jednáním uvedeným v odstavci 1 vyhrožuje, kdo k takovému jednání veřejně podněcuje, nebo kdo takové jednání, teroristu nebo teroristické skupiny finančně, materiálně nebo jinak podporuje.“ [30]

V odstavci číslo 3 jsou uvedeny tyto informace: „Odnětím svobody na dvanáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo smrt,

- c) *způsobí-li takovým činem, že větší počet lidí zůstal bez přístřeší,*
- d) *způsobí-li takovým činem přerušení dopravy ve větším rozsahu,*
- e) *způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu,*
- f) *získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu,*
- g) *ohrozí-li takovým činem závažně mezinárodní postavení České republiky nebo postavení mezinárodní organizace, jejíž je Česká republika členem, nebo*
- h) *spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.“*

Odstavec číslo 4 říká, že: „*Příprava je trestná.*“ [30]

V paragrafu číslo 312 Trestního zákoníku, jenž nese název Teror, je uvedeno, že ten, kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení České republiky jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na patnáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, nebo výjimečným trestem. I v tomto případě je příprava činu s tímto charakterem trestná. [30]

4.2 Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013

Tento dokument vychází ze „Strategie boje proti terorismu pro léta 2010 – 2012“ a opírá se o principy „Bezpečnostní strategie České republiky“. Dokument v obecné rovině také představuje zájmy a cíle vnitřní bezpečnosti Evropské unie.

„Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013“ je zpracována jako dokument obecné povahy, jehož cílem je objasnit čtenářům se základní principy boje proti terorismu v prostředí České republiky, přiblížit jednotlivé oblasti, jichž se boj proti terorismu jako téma přímo dotýká, ale také nastínit aktuální slabiny bezpečnostního systému České republiky, které s touto oblastí souvisejí.

Strategie se zaměřuje na pět hlavních oblastí:

- spolupráci zainteresovaných subjektů, v boji proti terorismu,
- ochranu obyvatelstva a dalších potenciálních cílů,
- bezpečnostní výzkum a komunikaci s veřejností,
- prevenci radikalizace a rekrutování do teroristických skupin

- nezbytný vhléd do legislativního ukotvení problematiky boje proti terorismu.

Tyto jednotlivé části jsou navzájem provázané a společně tvoří kompaktní celek, jehož cílem je postihnout problematiku ze všech úhlů pohledu. Strategie je dokumentem, který je určen celému spektru veřejnosti České republiky. Zároveň je deklarací postoje ČR k problematice terorismu pro naše zahraniční partnery nejen napříč Evropskou unií, ale také všem státům světa dodržujícím a hájícím principy svobodné a demokratické společnosti, které odmítají terorismus jako prostředek k prosazení jakýchkoliv zájmů organizovaných skupin či jednotlivců. Strategie je plně v souladu s aktuální Bezpečnostní strategií ČR. Při tvorbě Strategie se Ministerstvo vnitra spojilo s dalšími subjekty v České republice působícími v oblasti bezpečnosti. Tyto subjekty poskytly cenné poznatky, které byly využity při formulování klíčových tezí dokumentu.

4.3 Bezpečnostní informační služba

Bezpečnostní informační služba představuje ozbrojenou zpravodajskou službu České republiky, která vznikla dne 30. 7. 1994. Řízení a kontrola BIS je v gesci vlády ČR a fungování této instituce vymezuje *zákon č. 154/1994 Sb. o Bezpečnostní informační službě*. Příslušníci této služby jsou ve služebním poměru a mají vojenské hodnosti. Jsou kompetentní držet a nosit služební zbraň. Zbraň mohou použít pouze v situacích, kdy je nutná obrana nebo v případech krajní nouze. Z pohledu terorismu má tato služba velký význam neboť získává, shromažďuje a vyhodnocuje důležité informace. Nezabývá se pouze problematikou terorismu, ale i jinými oblastmi, které jsou popsány níže. Na obrázku číslo je vyobrazen znak Bezpečnostní informační služby

Obr. 11. Znak BIS [31]

4.3.1 Oblasti působení BIS

Úkolem Bezpečnostní informační služby je zabezpečit informace:

- o záměrech a činnostech namířených proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti České republiky,
- o zpravodajských službách cizí moci,
- o činnostech ohrožujících státní a služební tajemství,
- o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky,
- týkající se organizovaného zločinu a terorismu. [32]

4.3.2 BIS a terorismus

BIS představuje ústřední zpravodajskou službu, která zabezpečuje a zpracovává všechny analytické a operativní informace, jež souvisí s bezpečností České republiky, především v kontextu s bojem proti jedné z nejzávažnějších hrozeb dnešní doby, kterou je terorismus. V současném světě terorismus představuje mezinárodní fenomén, před kterým není v bezpečí žádná země a žádný člověk. Proto je základem činnosti BIS v této problematice především mezinárodní spolupráce. Postup BIS v oblasti terorismu se řídí především pragmatickým hlediskem na možné ohrožení zájmů ČR nebo na možnost, že nastane útok proti objektům, občanům a zájmům jiného státu, který by byl proveden na území České Republiky. V současné době probíhá mezinárodní spolupráce v oblasti výměny zpravodajských informací, což má za následek eliminaci některých teroristických útoků případně omezení aktivit spojených s terorismem. [33]

4.4 Národní kontaktní bod pro terorismus

Velmi důležitým krokem České republiky v boji proti terorismu bylo zřízení Národního kontaktního bodu pro terorismus (NKBT). Činnost NKBT byla zahájena dne 30. března 2009 a od 1. července 2009 pracoviště funguje v nepřetržitém režimu. NKBT je specializované a centrální komunikační, informační a analytické pracoviště Policie České republiky působící po linii boje proti terorismu a extremismu v rámci Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu. [34]

Úkolem Národního kontaktního bodu pro terorismus je sběr, vyhodnocování, analýza a zpracování informací, které jsou relevantní z pohledu Policie České republiky a vztahují se k problematikám terorismu a radikalismu. Prostřednictvím těchto činností NKBT monitoruje a vyhodnocuje hrozby plynoucí z terorismu vůči zájmům České republiky. Spolupůsobí na poli předcházení, odhalování a vyšetřování teroristické trestné činnosti a spolupracuje přitom se všemi útvary Policie České republiky, jakožto i dalšími bezpečnostními orgány u nás i v zahraničí. Pro potřeby vedení policie zpracovává NKBT analytické podklady za svěřenou problematiku a je určeno jako národní kontaktní pracoviště za problematiku terorismu např. pro Europol, Interpol, Eurojust atd. [34]

Čtvrtá kapitola se zaměřuje na objasnění toho, jakým způsobem Česká republika bojuje proti terorismu. Zaměřil jsem se na objasnění základu české trestně-právní úpravy terorismu, který je zakotven v trestním zákoníku. Velmi důležitým krokem v oblasti boje proti terorismu je mít důkladně zpracovanou strategii. Tento dokument v České republice nechybí a nese název Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013. Strategie je podle mého názoru dobře zpracovaná, ale pojem měkké cíle se zde objevuje pouze jednou, což je podle mého názoru velký nedostatek. Dále se tato kapitola zaměřuje na objasnění úkolů Bezpečnostní informační služby. Zejména na to, jakým způsobem BIS participuje na zajištění bezpečnosti České republiky. Poslední část čtvrté kapitoly objasňuje, co je to Národní kontaktní bod pro terorismus.

5 TYPY TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ

Útoky, kterými pachatelé teroristických útoků prosazují své zájmy, můžeme klasifikovat různými způsoby. Abychom pochopili to, jakým způsobem teroristé nejčastěji realizují útoky na jimi vybrané cíle, považují tuto kapitolu ve své práci za zcela nezbytnou.

5.1 Zakládání požárů

Tento způsob teroristického útoku je velmi častý. Oheň už od pradávna představuje pro útočníky jednoduše dostupný prostředek, který lze pro iniciaci násilí využít. Zakládání požárů jednotlivci nebo skupinami patří mezi nejjednodušší způsoby útoku v současné době a bylo tomu tak i v minulosti.

Obr. 12. Požár [35]

5.2 Útok střelnou zbraní

Pojem střelná zbraň je definován v české legislativě následovně: „Zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovaná pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost“. [36]

Střelné zbraně provází lidskou společnost od nepaměti. V dřívějších dobách to byly například luky, samostřily a podobné jednoduché střelné zbraně. Tyto zbraně však ve výbavě současných teroristů rozhodně nenajdeme. Teroristické skupiny jsou v dnešní době velmi dobře financovány, tudíž se mohou vyzbrojit moderními palnými zbraněmi. Palnou zbraň vysvětluje česká legislativa následovně: „Střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění chemické energie“. [36] Velmi oblíbenou palnou zbraní mezi teroristy je útočná puška AK-47. Výrobcem zbraně je Michail Timofejevič Kalašnikov, proto je AK-47 často označována také jako Kalašnikov. Kalašnikov se stal často používaným, protože je použitelný i v extrémních podmínkách.

Obr. 13. AK-47 [37]

Útoky na cíle s použitím palných zbraní představují i v České republice velmi závažný bezpečnostní problém. Aktivní střelci (může se jednat nejen o teroristy, ale i například o psychicky nemocné jedince), představují závažnou hrozbu, které se Česká republika musí postavit čelem a s nejvyšším možným nasazením jednat.

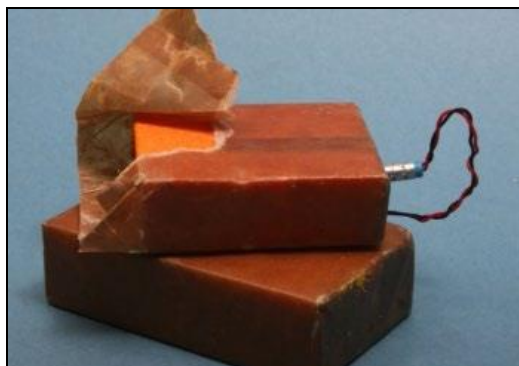
5.3 Útok výbušninou

Útok realizovaný pomocí výbušnin může mít různý charakter. Teroristé často používají tak zvané plané hrozby, kdy oznámí umístění výbušniny na konkrétní místo. Výbušnina se však na daném místě reálně nenachází, jedná se o pouhý výmysl teroristů, kteří tímto způsobem vyvolají strach a paniku ve společnosti. Zároveň si tato událost vyžádá evakuaci daného objektu, nasazení příslušných jednotek a také nemalé finanční prostředky na provedení opatření pro minimalizaci možných následků výbuchu. Na území České republiky se nachází velké množství objektů, které si teroristé mohou zvolit za svůj cíl. Zejména místa s vysokou koncentrací civilního obyvatelstva jako jsou školy, stadiony plné lidí a další by mohly představovat potenciální terče teroristů. Každý člověk, který navštívil například Prahu o vánočních svátcích, si dokáže představit, co znamená vysoká koncentrace civilního obyvatelstva. Kdyby nastal výbuch většího množství výbušniny například uprostřed přeplněného náměstí, představovalo by to doslova katastrofu. Přes davy zmatených a zraněných lidí by se jednotky IZS jen těžko dostávaly k postiženým lidem. Pro ilustraci uvádím obrázek níže, na kterém je zachyceno rozsvícení vánočního stromu na náměstí Dr. Edvarda Beneše v Liberci.

Obr. 14. Náměstí Dr. Edvarda Beneše v Liberci [38]

V dnešní době existuje široké spektrum výbušnin, které teroristé mohou použít pro spáchání útoku. Teroristy velmi oblíbené výbušniny představují například Semtex 1A, Trinitrotoluen, C-4 a další. Musím upozornit na to, že na internetu můžeme nalézt nespočetné množství návodů, podle kterých lze výbušninu vyrobit. Například po domácku vyrobené výbušniny byly použity i při teroristickém útoku na londýnské metro v roce 2005.

Obr. 15. TNT [39]

Obr. 16. C-4 [39]

Typy, původ a výrobní postupy výbušnin používaných teroristy a jinými zločinci jsou velmi rozmanité:

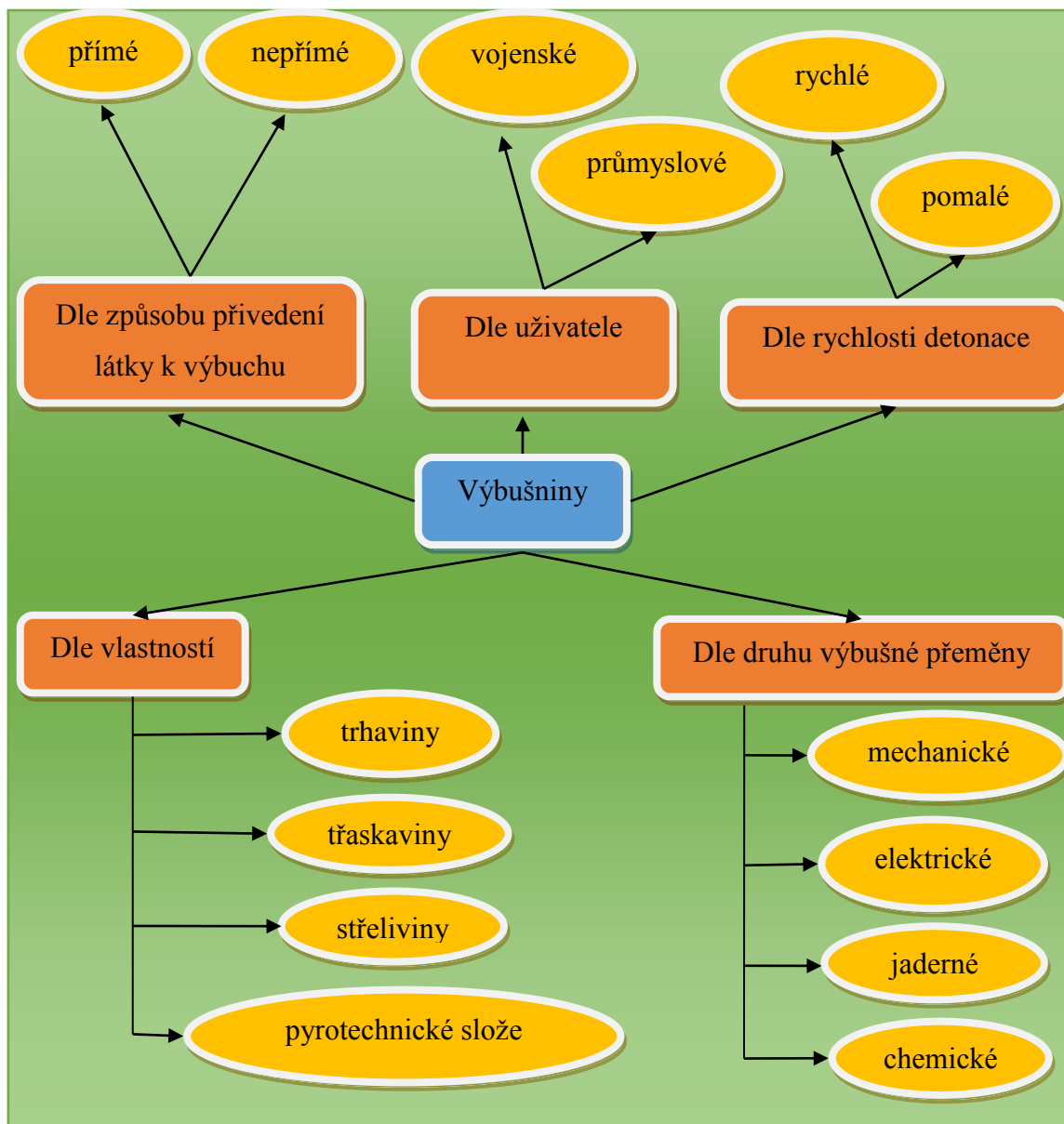
- zahrnují jak legálně vyrobené výbušniny ať už odcizené nebo získané jiným protizákonným postupem, tak podomácku vyrobené výbušniny – takzvaná „podomácku vyrobená nebo improvizovaná výbušná zařízení“,
- výbušniny mohou pocházet jak z Evropské unie, tak zvenčí Evropské Unie, včetně výbušnin demilitarizovaných,

- zahrnují jak vysoce účinné výbušniny, používané ve stavu, v jakém jsou, nebo jako primární nálože (třaskaviny) v improvizovaných zařízeních, tak výbušniny s malým účinkem, které však mohou být velmi nebezpečné, zejména jsou-li používány ve velkém množství, často jako sekundární nálože,
- metody používané při sestavování výbušných zařízení se také liší a mohou zahrnovat protiprávně nabyté průmyslové výrobky a improvizovaná výbušná zařízení (IED – Improvised Explosive Devices) včetně IED nesených vozidly,
- *modi operandi* využívané teroristy a jinými zločinci mohou zahrnovat různé typy dálkově odpalovaných nebo časově zpožděných výbuchů, stejně jako bombových útoků prostřednictvím sebevražedných atentátníků. Zlepšením ochranných a detekčních opatření dochází k tomu, že zločinci usilují o nalezení nových přístupů, jako jsou pokusy o využití kapalných nebo gelových výbušnin. [40]

Z taktického hlediska lze útoky realizované za pomoci výbušnin klasifikovat následujícím způsobem:

- útoky proti osobám,
- útoky proti symbolickým cílům,
- útoky proti významným cílům,
- útoky proti měkkým cílům,
- série útoků. [4]

Na obrázku číslo 17 je zobrazeno, jakým způsobem můžeme rozčlenit výbušniny do jednotlivých kategorií. Mezi obzvláště nebezpečné výbušniny patří jaderné. Když se poohlédneme do minulosti, tak k útokům pomocí jaderných zbraní došlo během druhé světové války. Spojené státy americké svrhly dvě atomové bomby na japonská města Nagasaki a Hirošima. Podle dostupných informací při útoku na Hirošimu zemřelo 90000 – 160000 lidí a při útoku na Nagasaki 60000 – 800000 lidí.

Obr. 17. Rozdělení výbušnin [vlastní]

5.4 Útok pomocí nože

Oblíbeným nástrojem teroristů jsou nože. Je to zbraň, která je velmi jednoduše dostupná a opatřit si ji může prakticky každý. Pokud je terorista vybavený nožem, a umí s ním dobře zacházet, může v poměrně krátkém časovém intervalu poranit nebo zabít velké množství lidí. Chtěl bych upozornit na to, že v České republice není nošení nožů a podobných zbraní nijak regulováno. V souvislosti s touto problematikou bych chtěl zmínit případ, který se odehrál roku 2014 ve Žďáru nad Sázavou. Útok byl spáchán ženou, která vnikla do objektu střední školy a napadla studenty. Žena nožem usmrtila jednoho chlapce a pobodala dvě dívky. Zraněn byl i jeden ze zasahujících policistů. Nejednalo se

sice o teroristický útok, ale jako útok na měkký cíl lze tuto událost klasifikovat. Napadení studentů ve Žďáru nad Sázavou potvrzuje, že měkké cíle jsou v dnešní době velmi zranitelné a na zajištění jejich bezpečnosti bude muset Česká republika aktivně pracovat.

5.5 Útok pomocí bezpilotního leteckého prostředku

Považuji za nezbytné v této diplomové práci uvést také skutečnost, že teroristický útok lze spáchat prostřednictvím bezpilotních leteckých prostředků (UAV). Drony lze ovládat prostřednictvím dálkového ovládání, mohou létat podle naprogramovaných letových plánů nebo také pomocí dynamických autonomních systémů. Drony mají široké spektrum užití. Jsou využívány při vojenských operacích zejména pro ničení vybraných cílů a pro mapování terénu. V rukou teroristů by se mohly drony stát velmi nebezpečným nástrojem. Prostřednictvím kamery umístěné na bezpilotním leteckém prostředku by mohli zjistit, jak vysoká je koncentrace civilního obyvatelstva na určitém místě. Velkou hrozbu představují i pro měkké cíle. Pomocí dronu mohou teroristé například zjistit, kolik dětí se nachází na hřišti u školy, nebo jak vysoká je koncentrace lidí v přednáškové místnosti na universitě. Bepilotní letecký prostředek lze využít pro přepravení výbušniny na určité místo. Existuje i možnost, že by drony, které jsou běžně dostupné na internetu, mohly být vybaveny palnými zbraněmi. Teroristický útok pomocí dronů na náměstí plné lidí nebo na fotbalový stadion, scénář těchto případů by mohl být doslova děsivý. I tato kapitola diplomové práce ukazuje, jak jsou měkké cíle zranitelné. Měli bychom jim věnovat velkou pozornost a také reagovat na vývojové trendy v oblasti terorismu. Nesmíme čekat, až teroristé zaútočí a na základě těchto útoků aplikovat bezpečnostní opatření. Nesmíme dovolit, aby byli o krok před námi, ale musíme být my o krok před nimi.

Obr. 18. Dron [41]

Pátá kapitola mé diplomové práce se zaměřuje na objasnění toho, jakým způsobem teroristé často realizují své útoky. Podle mého názoru je velmi problematické ochránit cíle proti útokům, které jsou realizované například prostřednictvím ZHN. K útokům pomocí ZHN nedochází často, jelikož jejich získání je velmi komplikované. Teroristé při útocích často používají palné zbraně nebo NVS, jelikož jsou jednoduše dostupné. Na internetu najdeme mnoho návodů na vytvoření účinných výbušnin. Zejména peroxidy acetonu jsou obzvláště nebezpečné a jejich výroba je velmi jednoduchá. Proti útokům pomocí palných zbraní nebo NVS můžeme měkké cíle ochránit přijetím účinných bezpečnostních opatření. Novým fenoménem v této oblasti by mohly být útoky realizované pomocí dronů, což představuje závažný bezpečnostní problém.

6 NEJZNÁMĚJŠÍ TERORISTICKÉ ORGANIZACE

Tato kapitola se věnuje nejznámějším teroristickým organizacím. Terorismus představuje velmi závažnou globální hrozbu, o čemž svědčí i ohromné množství teroristických organizací, které parazitují na lidské společnosti. Otázkou je, co se stane, kdyby došlo ke spojení vybraných teroristických organizací. Jejich zbraně a výcvik jsou na velmi dobré úrovni. Jejich příslušníci jsou tak odhodlaní jít za svým cílem, že provádějí sebevražedné útoky. Poslední dobou si jako cíle velmi často vybírají měkké cíle, zejména útoky na školy jsou závažným problémem dnešního světa.

6.1 Islámský stát

Pokud se zaměříme na aktuální situaci na Blízkém východě, dochází zde k rozsáhlým bojům a popravám rukojmích. Tyto problémy mají na svědomí příslušníci organizace jménem Islámský stát. Islámský stát má původní kořeny v Iráku. Jedná se o radikální teroristickou organizaci s velmi krutými praktikami, která vznikla odštěpením od al-Káidy. Odloučení do al-Káidy nastalo z důvodů vyšší úspěšnosti, extrémního radikalismu a protichůdných zájmů. V minulosti byl známý pod zkratkou ISIL, což znamená Islámský stát v Iráku a Levantě nebo také ISIS, což znamená Islámský stát v Iráku a Sírii. Na územích, která tato organizace dobyla, byl vyhlášen Islámský stát. Stoupenci tento stát považují za chalífát. Zá vůdce IS je považován Abú Bakr al-Bagdádí, který se stal po smrti Usáma bin Ládina nejhledanějším teroristou světa. Islámský stát je známý velmi extrémním projevem násilí, o čemž nás každodenně přesvědčují média. Podřezávání hrdel, uřezávání hlav rukojmích a upalování lidí v klecích, to jsou příklady, ze kterých jde mráz po zádech. K poslednímu útoku Islámského státu došlo v Tunisku dne 18. 3. 2015. Útočníci připravili o život 23 lidí.

Obr. 19. Abú Bakr al-Bagdádí [42]

Obr. 20. Lidé v klecích čekající na popravu [43]

6.2 Al-Káida

Název této teroristické organizace bývá často překládán do českého jazyka jako základna. Její odnože působí po celém světě. Nejvyšší pozornost na sebe tato organizace upoutala, když provedla v roce 2001 útok na Světové obchodní centrum a Pentagon ve Spojených státech amerických. Al-Káida byla založena na konci 80. let 20. století úspěšným podnikatelem ve stavebnictví Usáma bin Ládinem, který do ní rekrutoval mudžáhidy z Afghánistánu. V roce 1996 Usáma bin Ládín vyhlásil válku Spojeným státům americkým a dva roky poté oznámil vytvoření "Mezinárodní islámské fronty za džihád proti Židům a křižákům". Usáma bin Ládín byl zabit 1. května 2011 při akci, na které spolupracoval tým zvláštních tajných amerických sil, střelami do hlavy a do hrudi. Organizace al-Káida je spojena s mnoha desítkami větších či menších útoků, ať už přímo či nepřímě. Mezi největší akce patří útoky na Bali v roce 2002, na madridské hlavní nádraží v roce 2004, nebo bombové útoky v londýnském metru v roce 2005. Do paměti se ale lidem z celého světa nejvíc zapsala teroristickým útokem na Spojené státy americké. Tato teroristická organizace patří mezi jedny z nejobávanějších. Je dobře financovaná a má své bojovníky rozmístěné v mnohých částech světa. V její minulosti je zapsáno velké množství útoků s mnoha nevinnými oběťmi. Celý svět by měl být před al-Káidou na pozoru a nepodceňovat ji.

Obr. 21. Usáma bin Ládín [44]

6.3 IRA – Irská republikánská armáda

Za předchůdce IRA je považována organizace Irish Republican Brotherhood. V roce 1916 IRB bojovala v ulicích Dublinu s britskými vojáky za účelem získání nezávislosti. Při těchto bojích nazývaných také jako „Krvavé Velikonoce“ padlo 52 bojovníků za nezávislost a více než 100 britských vojáků. Současně však bylo zabito 450 nevinných obyvatel a 200 jich bylo raněno. [45]

IRA byla založena v roce 1919 na základě iniciativy strany Sinn Fein. Přestože byla IRA ilegální, její organizace odpovídala opravdovému vojsku. IRA vedla v Irsku občanskou válku (v období od roku 1923 – 1933), kterou prohrála. V roce 1969, došlo k rozdělení organizace na OIRA, což je takzvaná oficiální linie a na linii PIRA - Prozatímní irská republikánská armáda. Organizace působí zejména v Severním Irsku, Irské republice a Velké Británii. Její činnost je charakteristická vraždami, bombovými útoky a vydíráním. IRA se stala součástí celosvětové teroristické sítě. Mezi její aktivity patří podpora levicových povstalců Revolučních ozbrojených sil (FARC) v Kolumbii, spolupracuje s Íránem a Kubou. [7]

Irská republikánská armáda oficiálně ukončila svoji ozbrojenou činnost uzavřením dohody v pátek 10. dubna 1998, ta která prošla referendem v obou částech Irska. IRA se dobrovolně vzdala svého arzenálu a stala se částečně legální politickou silou.

Mezi významnou teroristickou organizací dnešní doby, která vznikla jako důsledek nespokojenosti některých jedinců s mírovým řešením konfliktu, je takzvaná Pravá IRA. Jeden z nejhorších případů, kdy útočila Pravá IRA, byl atentát v roce 1998, který se

odehrál v severoirském Omaghu. Podle názorů odborníků byl tento útok nejhorším teroristickým útokem v Severním Irsku za celých třicet let sektářského násilí. Teroristé umístili výbušninu do automobilu na rušné ulici Market Street v centru Omaghu. K explozi došlo po třetí hodině odpoledne 15. srpna 1998. O život přišlo 21 lidí přímo na místě, dalších 8 jich podlehl vážným zraněním v nemocnicích. Zraněno bylo okolo dvou set lidí.

Obr. 22. Zničená ulice [46]

Obr. 23. Muž a zraněné dítě [47]

6.4 Euskadi ta Askatasuna – ETA

Tato teroristická organizace se nazývá Baskicko a svoboda. K jejímu založení došlo v roce 1959. Za svůj cíl tato organizace považuje vytvoření autonomního baskického státu, který se má nacházet na severu Španělska a v jihozápadních departmentech Francie, po obou stranách Pyrenejí. Největší počet akcí, která tato organizace realizovala, se odehrálo právě v této oblasti. Samozřejmě se najdou i případy, kdy ETA upozornila na svoji existenci i mimo tuto oblast. Rok 1980 je považován za nejhorší rok v dějinách této organizace. Podařilo se jí usmrtit 118 lidí.

6.5 Hezbollah – Strana boží

Strana boží je známá rovněž jako Organizace revoluční spravedlnosti nebo také Islámský džihád na osvobození Palestiny. Jedná se o radikální šíitskou organizaci s prvky antisionismu. Strana boží vznikla v Libanonu roku 1982. Její vznik byl způsobený jako odezva na izraelskou invazi do Libanonu. Někteří lidé jsou toho názoru, že jsou členové této teroristické organizace vlastenci, a že její charakter není teroristický, ale jde o osvobozenecké hnutí. Činy Strany boží však tuto domněnku popírají. Za dobu její existence provedla několik teroristických útoků zaměřených z velké části proti občanům Spojených států amerických. Například v roce 1983 provedla útok na americké kasárny v Bejrútu, kde zemřelo 254 Američanů. Strana boží je známá svojí nesnášenlivostí ke státu

Izrael. Tato nesnášenlivost si vyžádala do dnešní doby velké ztráty na životech na obou stranách. Za nejvyššího představitele Strany boží je považován Hasan Nasralláh. Strana boží je velmi dobře vyzbrojená a dobře organizovaná, proto představuje závažnou hrozbu pro lidskou společnost.

6.6 Vlajky teroristických organizací

Pro představu, jak vypadají vlajky vybraných teroristických organizací, jsem zpracoval obrázek níže. Celá lidská společnost by měla těmto vlajkám věnovat pozornost, jelikož jejich vyobrazení často představuje indicii k odhalení teroristů.

Obr. 24. Vlajky teroristických organizací [vlastní]

Šestá kapitola se zaměřuje na seznámení s nejznámějšími teroristickými organizacemi. Na celém světě se nachází mnoho teroristických skupin, které prostřednictvím násilí na civilním obyvatelstvu dosahují svých stanovených cílů. Bohužel je v této práci nemohu vyjmenovat a popsat všechny. Zaměřil jsem se organizace, které svými činy významným způsobem zasáhly lidskou společnost a rovněž na ty, které jsou v současné době velmi aktivní. Zejména Islámský stát představuje hrozbu pro celý svět. S terorismem musíme počítat i v České republice a považuji za nezbytný proaktivní přístup k problematice terorismu.

7 JEDNOTKY PRO BOJ S TERORISMEM

Protiteroristické jednotky jsou nezbytným nástrojem v oblasti boje proti terorismu. V dnešní době plné násilí každý stát usiluje, aby na jeho území byli specialisté, kteří se tomuto fenoménu dokážou postavit čelem. Stejně jako ostatní země i Česká republika disponuje jednotkami, které dokážou s terorismem bojovat. Tato kapitola je věnována nejznámějším protiteroristickým jednotkám světa a jednotkám na území České republiky. Největší rozvoj jednotek vybavených schopností boje proti terorismu nastal v 70. letech 20. století, kdy došlo k nárůstu aktivity terorismu a klasické policejní metody už tento negativní jev nedokázaly eliminovat.

7.1 Nejznámější zahraniční jednotky

V dnešní době má snad každá země světa protiteroristickou jednotku, která bojuje s touto globální hrozbou. Tyto jednotky jsou složeny z výborně vycvičených profesionálů, jejichž schopnosti, dovednosti a nekompromisní jednání jsou doslova noční můrou pro všechny teroristy nebo pro jiné druhy pachatelů protiprávní činnosti.

Tab. 2. Nejznámější zahraniční jednotky [vlastní]

Stát	Zkratka	Celý název	Znaky jednotek
Spolková republika Německo	SEK	SPEZIALEINSATZKOMMANDO	
	GSG 9	Skupina pohraniční stráže 9-GRENZSCHUTZGRUPPE 9	

Francie	GIGN	GROUPE D' INTERVENTION DE LA GENDARMERIE NATIONALE	
Itálie	NOCS	NUCLEO OPERATIVO CENTRALE DI SICUREZZA	
	GIS	GRUPPO INTERVENTO SPEZIALE	
Irsko	ARW	IRISH ARMY RANGER WINGS	
USA	1. SFOD-D	1ST SPECIAL FORCES OPERATIONAL DETACHMENT-DELTA	
	LAPD SWAT	LOS ANGELES POLICE DEPARTMENT SWAT	

7.2 Jednotky v České republice

Jednotky v České republice, které jsou orientované na boj proti terorismu, jsou velmi dobře vycvičené. Jednotky jsou zaměřeny nejen na boj s terorismem, ale i na boj proti nebezpečným pachatelům, kteří například obsadí vybraný měkký cíl a páchají v něm trestnou činnost. Nedostatek sledávám v tom, že na území České republiky nemají všechny kraje svoji zásahovou jednotku. Podle mého názoru by měla být zásahová jednotka v každém kraji. Tato skutečnost by výrazným způsobem podpořila rychlost, s kterou by proběhla eliminace nebezpečného pachatele, který má v úmyslu například poškodit zdraví určité skupiny osob. Při útoku na měkké cíle a na kritickou infrastrukturu je velmi důležité provést rychlý a profesionální zásah, což je determinováno právě optimálním rozmístěním těchto vycvičených jednotek. Dalším nedostatkem je doprava zásahových jednotek na místo zásahu. Dopravní situace a stav českých silnic a dálnic často dojezdový čas prodlužuje, přitom při zásahu proti nebezpečnému pachateli jsou rozhodující vteřiny. Podle mého názoru by měla mít každá zásahová jednotka k dispozici svoji leteckou podporu, která by zefektivnila a zrychlila zásah proti nebezpečnému pachateli.

Útvar rychlého nasazení PČR a policejní zásahové jednotky jsou relativně dobře připraveny a jejich výkonnost je srovnatelná s podobnými jednotkami, které se nacházejí v zahraničí. Příprava těchto jednotek je však zaměřena převážně na řešení konvenčních teroristických útoků. V případech nekonvenčního terorismu a superterorismu se pravděpodobnost, že tyto jednotky dokážou eliminovat hrozby tohoto typu, zmenšuje.[26]

7.2.1 Útvar rychlého nasazení PČR

Kořeny této jednotky sahají do roku 1981, kdy vznikla jednotka OZU – Odbor zvláštního určení. Rok 1989 přinesl s navrácením demokracie také změny v této jednotce. OZU byl změněn na Útvar rychlého nasazení, který je označován také jako URNA. Se změnou názvu přišla změna i změna v orientaci této jednotky. Primárním úkolem Útvaru rychlého nasazení se stal boj proti terorismu, ale i nastupující narkomafii a dalším projevům organizovaného zločinu. V současné době je jediným kompetentním protiteroristickým zásahovým policejním útvarem v České republice URNA. [48]

Obr. 25. URNA při zásahu [49]

Obr. 26. Znak [50]

Působí na celém území České republiky. Je přímo podřízen policejnímu prezidentovi. O vysílání útvaru rozhoduje policejní prezident se souhlasem ministra vnitra. O nasazení útvaru rozhoduje velitel oprávněný nařídit provedení zákroku pod jednotným velením. V souladu s vymezenou působností provádí útvar služební zákroky proti teroristům, únoscům osob a dopravních prostředků, nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti a pachatelům zvláště závažných úmyslných trestných činů, zejména při jejich zadržení. V současné době působí v Útvaru rychlého nasazení 110 policistů. [51]

7.2.2 Zásahové jednotky krajských ředitelství Policie ČR

V zásahových jednotkách působí speciálně vycvičení policisté nasazovaní k plnění zvláštních a nebezpečných úkolů. V České republice máme tyto zásahové jednotky KŘP:

- Zásahová jednotka KŘP Hl. m. Prahy,
- Zásahová jednotka KŘP Středočeského kraje,
- Zásahová jednotka KŘP Ústeckého kraje,
- Zásahová jednotka KŘP Plzeňského kraje,
- Zásahová jednotka KŘP Jihočeského kraje,
- Zásahová jednotka KŘP Královehradeckého kraje,
- Zásahová jednotka KŘP Jihomoravského kraje,
- Zásahová jednotka KŘP Moravskoslezského kraje.

Tab. 3. Znamky zásahových jednotek [vlastní]

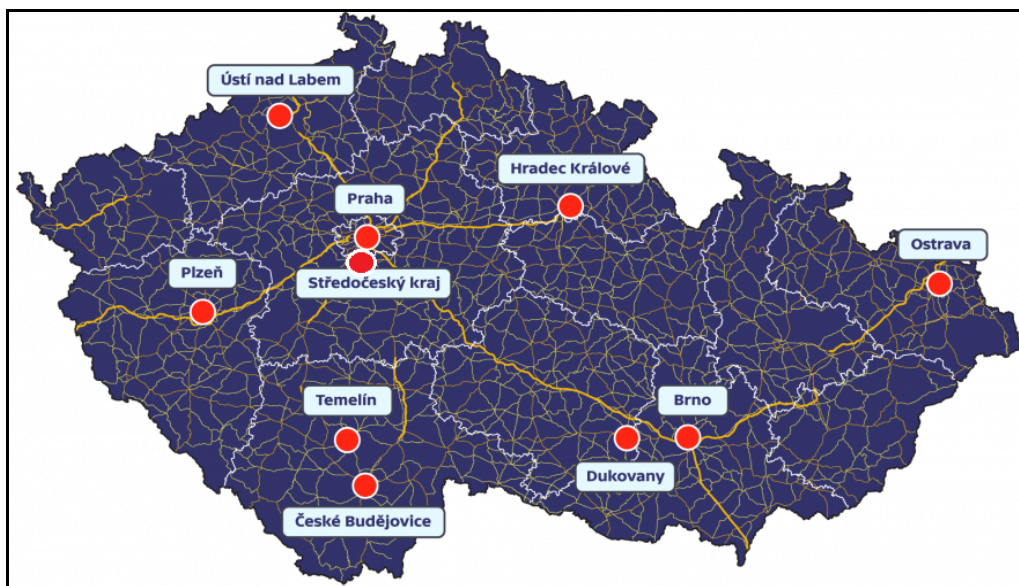

Zásahová jednotka provádí následující úkoly:

- provádí zákroky proti nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti a pachatelům zvláště závažných úmyslných trestných činů, zejména při jejich zadržení,
- nasazení při ochraně a obnovení veřejného pořádku a to i v místech, kde se vykonává vazba nebo trest odnětí svobody,
- zajišťuje bezpečnost a přepravu chráněných osob,
- zabezpečuje přepravu nebezpečných látek, věcí a cenností pro bankovní ústavy a další státní instituce,
- zabezpečuje doprovody převozu štěpných materiálů do jaderných elektráren a ochranu objektů,
- provádí prvotní opatření proti teroristům, únoscům osob a dopravních prostředků a pyrotechnické prohlídky při všech uvedených činnostech.

Když se zaměříme na vybavení, které používá Útvar rychlého nasazení v porovnání se zásahovými jednotkami, dojdeme k závěru, že vybavení (zbraně, ochranné balistické štíty, balistické přilby, atd.) obou jednotek, je stejné. V případě plnění specifických úkolů na našem území a v zahraničí má URNA speciální vybavení, které zásahové jednotky nepoužívají.

V České republice dále existují zásahové jednotky pro ochranu jaderných elektráren Temelín a Dukovany.

Obr. 27. Současné rozmístění ZJ [vlastní]

Obr. 28. Optimální rozmístění ZJ [vlastní]

Na obrázku číslo 27 lze vidět, jakým způsobem jsou v současné době umístěny zásahové jednotky. Na obrázku číslo 28 jsem navrhnul zelenou barvou rozmístění zásahových jednotek, podle mého názoru optimálním způsobem. Zásahová jednotka by měla být v každém kraji České republiky.

Sedmá kapitola diplomové práce je věnována protiteroristickým jednotkám. Terorismus je celosvětový fenomén, což determinuje počet protiteroristických jednotek, které se na světě nachází. Dále se tato kapitola zabývá rozmístěním zásahových jednotek v ČR, které v současné době není optimální. Považuji za nezbytné, aby zásahovou jednotkou disponoval každý kraj v ČR.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

Na obrázku číslo 29 je zachyceno blokové schéma, které znázorňuje, jaké kroky je nutno provést pro zajištění efektivní a přijatelné úrovně fyzické ochrany na veřejných vysokých školách. Jak můžeme vidět na obrázku číslo 29, prvním krokem je příprava zajištění fyzické ochrany. Tento krok je velmi důležitý, jelikož spočívá v ujasnění požadavků na fyzickou ochranu, dále je nutné identifikovat podklady k hodnocení fyzické ochrany v rozsahu kategorizace, zónování a opatření FO k zajištění objektu veřejné vysoké školy. V rámci přípravy je nutné provést také identifikaci chráněných aktiv. Pro určení aktiv je vhodné využít například metodu CAVER, která je v rámci této metodiky dopodrobna popsána a vysvětlena na praktickém příkladu. V této metodice se pod pojmem aktiva rozumí objekty a prostory. Druhým krokem nebo pilířem této metodiky je provedení hodnocení stavu úrovně fyzické ochrany. V tomto kroku je nutné provést hodnocení úrovně a rozsahu realizace kategorizace, dále zhodnotit úroveň a rozsah realizace zónování, zhodnotit úroveň a rozsah realizace minimálního standardu fyzické ochrany pro veřejné vysoké školy a nakonec provést terénní šetření. Třetím krokem metodiky je zabezpečení fyzické ochrany veřejných vysokých škol. Tento krok zahrnuje provedení návrhu opatření pro zajištění fyzické ochrany, dále jsou stanoveny priority, je nutno také definovat kvalitativní a kvantitativní cílový stav a nakonec stanovit způsob a prostředky pro realizaci navrhovaných opatření.

Pokud se budeme zajímat o velmi zajímavé části, která nám tato metodika přináší, vyzdvihl bych zde kategorizaci aktiv (objektů/prostorů) veřejných vysokých škol. V metodice jsou aktiva vhodným způsobem rozdělena do čtyř kategorií podle toho, jaký význam pro školu mají. Do první kategorie jsou zařazeny objekty a prostory značného významu. Pro připomenutí musím upozornit na to, že v metodice se pod pojmem aktiva rozumí objekty a prostory. Do druhé kategorie jsou zařazena aktiva obvyklého významu. Třetí kategorie aktiv je prezentována aktivity, která mají pro školu nízký význam. Do poslední, tedy čtvrté kategorie, patří objekty a prostory osobitého významu pro naplnění akademických svobod. Pro přiřazení aktiv do určité kategorie je vhodné využít metodu CARVER, která představuje výborný nástroj pro určení hodnoty aktiva. Na základě hodnoty jsou přiřazena do kategorie I - IV.

Další velmi zajímavou částí této metodiky je stanovení bezpečnostních zón u veřejných vysokých škol. Stanovení bezpečnostních zón je z pohledu zabezpečení veřejných vysokých škol velmi důležité. V metodice jsou uvedeny dva typy zón – neveřejná zóna a veřejná zóna. Neveřejná zóna je taková oblast, která by měla být

chráněna zvýšenou úrovní zabezpečení. Podle metodiky se neveřejná zóna dále dělí na zabezpečenou zónu, chráněnou zónu a kontrolovanou zónu.

Dalším velmi zajímavým krokem metodiky je dislokace aktiv do bezpečnostních zón, které jsem uvedl výše. Aktiva jsou přiřazena do určité bezpečnostní zóny na základě provedené kategorizace aktiv. Kategorie aktiv I - III. spadá do neveřejné zóny. Kategorie aktiv s označením IV. je dislokována do veřejné zóny.

Tab. 4. Přiřazení kategorií aktiv do bezpečnostních zón [52]

Kategorie aktiv	Bezpečnostní zóna	
I.	Neveřejná zóna	Zabezpečená zóna
II.		Chráněná zóna
III.		Kontrolovaná zóna
IV.	Veřejná zóna	

Poslední částí metodiky, která mě velmi zaujala, je Bezpečnostní standard fyzické ochrany objektů veřejných vysokých škol (dále jen VVŠ). Standard je uveden v příloze číslo 1. Jsou zde uvedeny dva druhy standardů a to Minimální standard FOVVŠ a Doplňkový standard FOVVŠ. Standardy byly vytvořeny za účelem jednotného řešení bezpečnostních opatření ve VVŠ. Jsou založeny na přiřazení optimálních bezpečnostních opatření pro kategorie aktiv I - IV.

8.1 SWOT analýza

SWOT analýza představuje dokonalou metodu pro určení silných stránek (Strengths), slabých stránek (Weakness), příležitostí (Opportunities) a hrozeb (Threats), které navazují na jakýkoli projekt, v našem případě na Metodiku zajištění fyzické ochrany veřejných vysokých škol. Podstatou této metody je třídění a evaluace jednotlivých činitelů, které jsou rozděleny do 4 výše uvedených základních skupin.

Tab. 5. SWOT analýza [vlastní]

SWOT ANALÝZA		
VNITŘNÍ PROSTŘEDÍ	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
		<ul style="list-style-type: none"> - Návod na zajištění bezpečnosti VVŠ, - přesné instrukce na určení aktiv, - přiřazení aktiv do kategorií, - stanovení bezpečnostních zón, - definování minimálního standardu fyzické ochrany pro VVŠ - definování doplňkového standardu fyzické ochrany pro VVŠ,
VNĚJŠÍ PROSTŘEDÍ	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
	<ul style="list-style-type: none"> - Modifikace metodiky pro další měkké cíle, - zvýšení bezpečnosti osob, majetku a informací ve VVŠ, - podstatná redukce měkkosti cílů, - snížení atraktivity pro teroristy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek financí na pokrytí všech kroků, které jsou dány metodikou, - špatně odvedená práce bezpečnostního manažera, - neochota VVŠ, - vyvíjení nových typů útoku.

Z provedené analýzy je patrné, že Metodika zajištění fyzické ochrany veřejných vysokých škol je dokument zpracovaný na vysoké úrovni a silné stránky převažují nad stránkami slabými. Ze silných stránek analyzovaného dokumentu bych největší pozornost věnoval výbornému způsobu na určení aktiv, který metodika přináší a rovněž přiřazení aktiv do kategorií a provedení zónování. Rovněž jsou výborně zpracovány Minimální standard fyzické ochrany pro VVŠ a doplňkový standard fyzické ochrany pro VVŠ, které jsou uvedeny v příloze metodiky. Ze slabých stránek bych chtěl upozornit na složitou pochopitelnost některých pasáží, což může mít negativní vliv na pochopení celé metodiky.

Provedená SWOT analýza identifikovala také příležitosti, ze kterých bych chtěl vyzvednout zejména možnost modifikace metodiky na ostatní měkké cíle. Musím také podotknout, že provedená SWOT analýza odhalila také hrozby, jako je například nedostatek financí nebo špatně odvedená práce bezpečnostního manažera.

Osmá kapitola této diplomové práce je věnována rozboru Metodiky zajištění fyzické ochrany veřejných vysokých škol. Cílem bylo seznámit s obsahem metodiky a pomocí SWOT analýzy zjistit její silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby. V metodice jsou zahrnuty velmi zajímavé a podle mého názoru účinné kroky, kterými lze zajistit bezpečnost ve VVŠ.

9 MĚKKÉ CÍLE VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Jak už bylo zmíněno v teoretické části této diplomové práce, teroristé se poslední dobou velmi často zaměřují na měkké cíle. Obecně můžeme říci, že Česká republika je místem s hojným výskytem měkkých cílů. Důvodem, proč jim musíme věnovat patřičnou pozornost, je zejména to, že teroristé v nich vidí velmi snadný cíl. Tato skutečnost nás přivádí k obzvlášť závažné problematice a tou je právě ochrana měkkých cílů před teroristickým útokem. Místa s vysokou koncentrací civilního obyvatelstva se však nemusí stát terčem pouze teroristů, útoky mohou být realizovány například psychicky narušenými jedinci, bývalými žáky škol a tak dále. Důvodem, proč se o místa s vysokou koncentrací civilního obyvatelstva musíme aktivně zajímat, je velká zranitelnost lidí, kteří se na těchto místech nachází. Útočníci mohou zmařit během krátkého časového intervalu mnoho lidských životů. Českou republiku zasáhla 24. února 2015 událost, na kterou nikdo nebyl připraven. Do restaurace Družba v Uherském Brodě vnikl muž s cílem zabít nevinné lidi. Po útoku aktivního střelce na místě zůstalo 8 mrtvých, přičemž se o život připravil i sám útočník. Každého člověka napadne, jaké následky by mohlo mít, kdyby si střelec jako svůj cíl vybral například školu, nákupní centrum, stadion plný lidí nebo některé z mnoha míst, kde se nachází velké množství civilního obyvatelstva. Tato kapitola je zaměřena na určení měkkých cílů ve Zlínském kraji, které by se mohly stát terčem nebezpečných pachatelů.

9.1 Charakteristika Zlínského kraje

Zlínský kraj je jedním ze 14 vyšších územních samosprávných celků České republiky. Zlínský kraj je tvořen následujícími okresy:

- Zlín,
- Uherské Hradiště,
- Kroměříž,
- Vsetín.

Území Zlínského kraje se nachází ve východní části střední Moravy. Rozloha kraje činí 3 963 kilometrů čtverečních, tudíž se jedná o čtvrtý nejmenší kraj v ČR. Počet obyvatel tohoto kraje je 586 299 a hustota zalidnění je 148 obyvatel na jeden kilometr čtvereční.

9.2 Určení měkkých cílů ve Zlínském kraji

Když se zaměříme na měkké cíle, které by mohly čelit útoku teroristů, dojdeme k závěru, že je jich ve Zlínském kraji stejně jako v ostatních krajích České republiky velké množství. Nebudu zde vyjmenovávat všechny, ale zaměřím se na ty, ve kterých je riziko útoku nebezpečných pachatelů na měkké cíle nejvyšší. Pro jednodušší orientaci v dané problematice se zaměřím na města ve Zlínském kraji, která by mohla být pro teroristy atraktivní vzhledem k vysokému počtu obyvatel a ve kterých je nejvyšší pohyb civilního obyvatelstva. Bude se jednat o města, kde počet obyvatel přesahuje 10 000. Zaměřím se také na místa, kde vzniká vysoká koncentrace obyvatelstva z důvodu kulturních akcí. Bude se jednat o následující města: Zlín, Kroměříž, Vsetín, Valašské Meziříčí, Uherské Hradiště, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Uherský Brod a Holešov.

Obr. 30. Vyznačení Zlínského kraje [vlastní]

9.2.1 Město Zlín

Statutární město Zlín je největším městem Zlínského kraje. V současné době ve Zlíně žije okolo 75 tisíc obyvatel. Míst s vysokou koncentrací civilního obyvatelstva zde najdeme mnoho. K danému tvrzení jsem dospěl po průzkumu, který jsem provedl v rámci tohoto města. Tak jako v každém větším městě se ve Zlíně nachází celá řada měkkých cílů,

jako jsou například základní školy, střední školy, fakulty, nákupní střediska, stadiony, kostely, náměstí, prostředky hromadné dopravy a další.

- Universita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta aplikované informatiky

Obr. 31. UTB - FAI 1 [vlastní]

Obr. 32. UTB- FAI 2 [vlastní]

- Universita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta technologická,
- Universita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta managementu a ekonomiky,
- Universita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta multimediálních komunikací,
- Universita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta humanitních studií,
- Universita Tomáše Bati ve Zlíně – Knihovna,

Obr. 33. UTB - Knihovna [vlastní]

- Zimní stadion Luďka Čajky,
- Obchodní dům PRIOR ve Zlíně,

Obr. 34. Prior [vlastní]

- Centro Zlín FMC, s.r.o.

Obr. 35. Nákupní centrum [vlastní]

- ZLATÉ JABLKO, a.s.
- Fotbalový stadion Letná, Zlín,
- Centrum Čepkov,
- Kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů ve Zlíně,

Obr. 36. Kostel [vlastní]

- ZOO a zámek Zlín-Lešná, p.o.

9.2.2 Město Kroměříž

Město Kroměříž je druhým nejlidnatějším městem ve Zlínském kraji. V roce 2013 mělo město 28 921 obyvatel. Na obrázku číslo 30 můžeme vidět, v jaké části Zlínského kraje se město Kroměříž nachází. V Kroměříži se nachází celá řada měkkých cílů, jedná se zejména o základní školy, střední školy, stadiony, kulturní akce pořádané na náměstích a další. Při provádění průzkumu města jsem došel k závěru, že pro teroristy by mohly být atraktivní zejména tyto cíle:

- Výstaviště Floria Kroměříž,
- Střední škola hotelová a služeb Kroměříž,
- Domov mládeže při Střední škole hotelové a služeb,
- Dům kultury v Kroměříži,
- Zimní stadion Kroměříž.

9.2.3 Město Vsetín

Město Vsetín je třetím nejlidnatějším městem ve Zlínském kraji. Počet obyvatel města je okolo 26 668. Přesná poloha města je zachycena na obrázku číslo 30. Při průzkumu, který jsem prováděl ve Zlínském kraji, jsem zjistil, že i ve městě Vsetín se nachází poměrně velké množství měkkých cílů. Jako nejrizikovější jsem označil tyto měkké cíle:

- Zimní stadion Na Lapači,
- Městské Lázně Vsetín,
- Hotel VSACAN Vsetín s.r.o.,
- Základní škola Vsetín, Trávníky 1217.

9.2.4 Město Uherské Hradiště

Město Uherské Hradiště je se svými 25 266 obyvateli čtvrtým nejlidnatějším městem Zlínského kraje. I v tomto městě jsou významné měkké cíle, které by mohly čelit útoku nebezpečných pachatelů. Jako velmi rizikové vidím tyto měkké cíle:

- Universita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta logistiky a krizového řízení,
- Zimní stadion Uherské Hradiště,
- Kino Hvězda,
- Městský fotbalový stadion Miroslava Valenty,
- Masarykovo náměstí,
- Střední škola průmyslová, hotelová a zdravotnická Uherské Hradiště.

9.2.5 Město Valašské Meziříčí

Dalším městem Zlínského kraje s počtem obyvatel nad deset tisíc je Valašské Meziříčí. Se svými 22 733 obyvateli je pátým nejlidnatějším městem ve Zlínském kraji a je součástí okresu Vsetín. Zde jsem identifikoval tyto měkké cíle:

- Zimní stadion Valašské Meziříčí,
- Koupaliště Valašské Meziříčí,
- Nemocnice Valašské Meziříčí a.s.,
- Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí.

9.2.6 Město Otrokovice

Otrokovice se nacházejí v těsné blízkosti města Zlín. Počet obyvatel Otrokovic je 18 230. Vybrané měkké cíle, které se nachází na území města Otrokovice, jsou následující:

- Gymnázium Otrokovice,
- Otrokovická BESEDA, s.r.o.,
- Základní škola Mánesova Otrokovice, příspěvková organizace,
- Kaufland Otrokovice.

9.2.7 Město Rožnov pod Radhoštěm

Město Rožnov pod Radhoštěm je součástí okresu Vsetín a má 16 662 obyvatel. V současné době je velmi známé díky Valašskému muzeu v přírodě, které ročně navštíví okolo půl milionu návštěvníků. Pro tuto diplomovou práci jsem vybral následující měkké cíle:

- Gymnázium Rožnov pod Radhoštěm,
- Hotel Bečva***,
- Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

9.2.8 Město Uherský Brod

Město Uherský Brod má 16 720 obyvatel a je jedním z nejstarších sídel jihovýchodní Moravy. Nachází se zhruba 16 kilometrů od hranic se Slovenskou republikou. Pro posouzení metodou CARVER jsem z Uherského Brodu vybral následující měkké cíle:

- Gymnázium J. A. Komenského a Jazyková škola Uherský Brod,
- Zimní stadion Uherský Brod,
- Dům kultury Uherský Brod, příspěvková organizace.

9.2.9 Město Holešov

Posledním městem ve Zlínském kraji, jehož počet obyvatel přesahuje hranici deset tisíc, je město Holešov. Má okolo 11 726 obyvatel, čímž se řadí mezi menší města Zlínského kraje. S klesajícím počtem obyvatel se snižuje i počet měkkých cílů. Z Holešova jsem pro ohodnocení metodou CARVER vybral tyto měkké cíle:

- Zámek Holešov,
- 1. Základní škola Holešov.

9.2.10 Ostatní měkké cíle

Ve Zlínském kraji se nacházejí významné měkké cíle i mimo tato města. Do této práce bohužel nemohu zahrnout všechny měkké cíle ze Zlínského kraje, jelikož je jich opravdu mnoho. Mimo města, která jsem uvedl výše, se nacházejí tyto významné měkké cíle:

- Poutní místo Svatý Hostýn,

Obr. 37. Bazilika [vlastní]

- Lázně Luhačovice, a.s.,
- Poutní místo Velehrad.

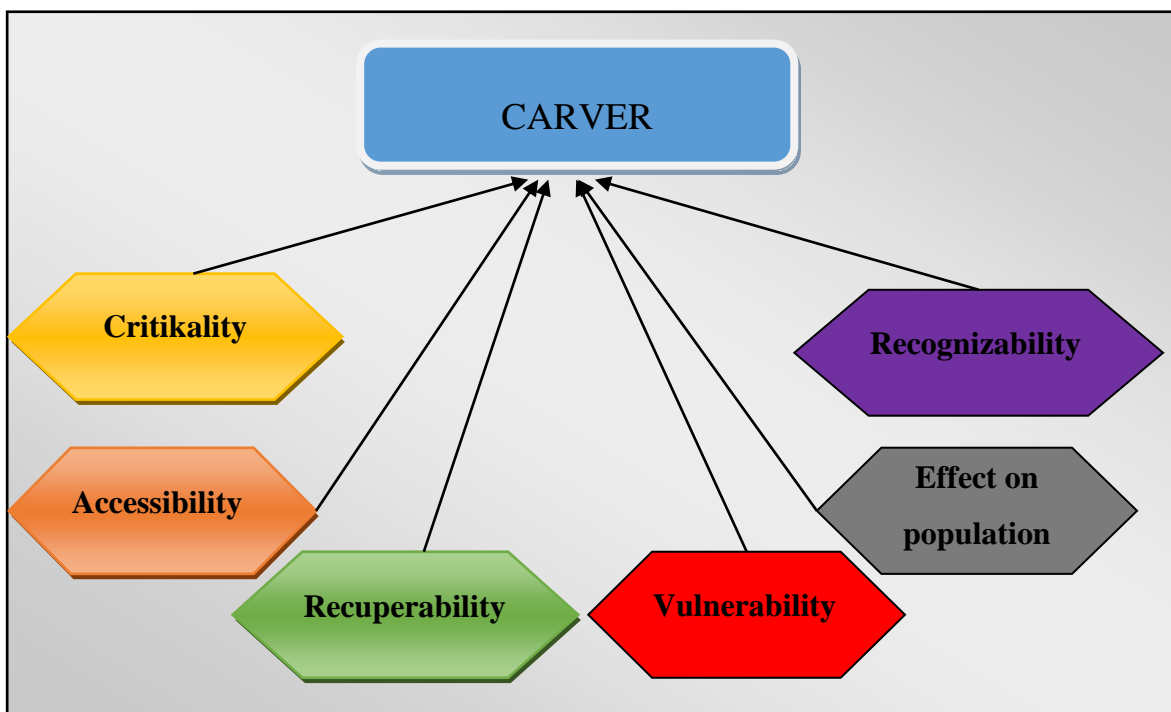
Obr. 38. Národní Cyrilometodějská pouť [53]

9.3 Přiřazení hodnoty měkkým cílům metodou CARVER

Metoda CARVER byla vyvinuta během války ve Vietnamu a byla používána pro určení hodnoty cílů při vojenských útocích. Aby byla metoda vhodná pro určení hodnoty měkkých cílů ve Zlínském kraji, bylo nutné ji vhodným způsobem modifikovat. Metoda CARVER představuje výborný nástroj pro určení nejvíce potencionálně ohrožených

měkkých cílů. Název této metody byl odvozen od šesti faktorů, které tvoří její základní pilíře. Jsou to následující faktory:

- Critikality (kritičnost),
- Accessibility (přístupnost),
- Recuperability (obnovitelnost),
- Vulnerability (zranitelnost),
- Effect on population (vliv na životy lidí),
- Recognizability (rozpoznatelnost).

Obr. 39. Schéma metody CARVER [vlastní]

9.3.1 Kritičnost

Prvním faktorem metody CARVER je kritičnost (Critikality). Kritičnost je jedním z hlavních aspektů při vybírání cíle. Zde si musíme položit otázku, jak moc je daný měkký cíl důležitý pro společnost a jaký má pro ni význam. Přihlíží se zde také na to, čeho teroristé zasažením daného měkkého cíle dosáhnou (psychologický dopad, politický vliv, ekonomický vliv, mediální zájem).

Tab. 6. Kritičnost [vlastní]

Faktor – kritičnost		
Kvalitativní hodnocení	Kritéria	Klasifikace
Velmi nízké	Malý význam	1
Nízké	Vyšší význam	2
Střední	Značný význam	3
Vysoké	Velký význam	4
Velmi vysoké	Velmi velký význam	5

9.3.2 Přístupnost

Druhým faktorem metody CARVER je přístupnost (Accessibility). Zde se musíme ptát, jak složité je pro útočníka překonat bezpečnostní opatření, která jsou pro něj překážkou při realizaci útoku. Většina měkkých cílů je bohužel špatně chráněna před přístupem nebezpečných pachatelů. Adekvátní bezpečnostní opatření, která by minimalizovala možnost vniknutí pachatele do objektu, jsou pro ochranu měkkých cílů klíčová. Musím konstatovat, že při akcích, kde je vysoká koncentrace civilního obyvatelstva (například náměstí plné lidí), je zamezení přístupu nebezpečných pachatelů velmi komplikované. Pro zhodnocení přístupnosti daného měkkého cíle, bylo nutno stanovit kritéria, která najdeme v tabulce níže.

Tab. 7. Přístupnost [vlastní]

Faktor – přístupnost		
Kvalitativní hodnocení	Kritéria	Klasifikace
Velmi nízké	Velmi komplikovaný přístup	1
Nízké	Komplikovaný přístup	2
Střední	Přístupný násilím	3
Vysoké	Přístupný lstí	4
Velmi vysoké	Nechráněno, jednoduchý přístup	5

9.3.3 Obnovitelnost

Třetím faktorem metody CARVER je obnovitelnost (Recuperability). Zde si musíme položit otázku, jak dlouho bude trvat obnovení činnosti cíle po případném teroristickém útoku. Obnovení činnosti některých měkkých cílů je velmi složitá, například při útoku na školu zde může panovat strach učitelů a studentů z dalšího teroristického útoku, což může vést k prodloužení doby obnovy do normálního stavu. Při útocích rovněž dochází k vysokým škodám na majetku. Pro posouzení obnovitelnosti daného měkkého cíle bylo nutné rovněž stanovit kritéria, která nalezneme v tabulce níže.

Tab. 8. Obnovitelnost [vlastní]

Faktor – obnovitelnost		
Kvalitativní hodnocení	Kritéria	Klasifikace
Velmi nízké	Méně než týden	1
Nízké	Týden	2
Střední	Týden až měsíc	3
Vysoké	Měsíc až rok	4
Velmi vysoké	Obtížná	5

9.3.4 Zranitelnost

Čtvrtým faktorem metody CARVER je zranitelnost (Vulnerability). Zde si musíme položit otázku, jaké nasazení teroristé musí vynaložit, aby úspěšně realizovali útok na měkký cíl, a jaké bude mít útok následky. Úroveň zranitelnosti měkkých cílů v České republice, ale i ve světě, je velmi vysoká. Zranitelnost se odvíjí od schopnosti měkkého cíle čelit dané hrozbě. Závisí také na tom, jaké zbraně útočníci použijí při útoku na měkký cíl. V tabulce níže jsou uvedeny kritéria pro posouzení zranitelnosti měkkého cíle.

Tab. 9. Zranitelnost [vlastní]

Faktor – zranitelnost		
Kvalitativní hodnocení	Kritéria	Klasifikace
Velmi nízké	Maximum nasazení, následky jsou nepatrné	1
Nízké	Vysoké nasazení, následky jsou nízké	2
Střední	Střední nasazení, následky jsou znatelné	3
Vysoké	Minimální nasazení, následky jsou vysoké	4
Velmi vysoké	Minimální nasazení, následky jsou děsivé	5

9.3.5 Vliv na obyvatelstvo

Pátým faktorem metody CARVER je vliv na obyvatelstvo (Effect on population). Zde si musíme položit otázku, kolik lidských životů si vyžádá případný teroristický útok na daný měkký cíl. Vliv na obyvatelstvo je významný faktor, jelikož záměrem teroristů bývá zmaření velkého počtu životů civilního obyvatelstva, čímž jsou dosahovány určité cíle. Pro posouzení atraktivnosti měkkých cílů pro teroristy bylo nutné stanovit kritéria, která jsou uvedena v tabulce níže. Pokud chceme posuzovat hodnotu měkkých cílů, musíme znát počet civilního obyvatelstva, který bude případným útokem na daný měkký cíl zasažen. Budeme pracovat se situací, kdy je daný měkký cíl plně obsazen civilním obyvatelstvem (například studenty, zaměstnanci, návštěvníky).

Tab. 10. Vliv na obyvatelstvo [vlastní]

Faktor – vliv na obyvatelstvo		
Kvalitativní hodnocení	Kritéria	Klasifikace
Velmi nízké	Bez úmrtí	1
Nízké	1 - 5 mrtvých	2
Střední	6 - 100 mrtvých	3
Vysoké	101 - 700 mrtvých	4
Velmi vysoké	701 - 10000 mrtvých	5

9.3.6 Rozpoznatelnost

Posledním, tedy šestým faktorem metody CARVER je rozpoznatelnost (Recognizability). Zde si musíme položit otázku, jaká je úroveň rozpoznatelnosti potencionálního měkkého cíle. Rozpoznatelnost měkkého cíle je závislá na tom, kolik informací o daném měkkém cíli útočník získá při určitém množství vynaloženého úsilí. Zjištění informací o některých měkkých cílech je velmi jednoduché, jelikož jsou veřejně dostupné na internetu. Podle mého názoru by tyto informace na internetu být neměly, jelikož to útočníkům podstatně ulehčuje rozhodování při výběru měkkých cílů. Jedná se například zveřejňování informací o tom, kolik studentů studuje na vybrané škole nebo celková kapacita stadionů.

Tab. 11. Rozpoznatelnost [vlastní]

Faktor – rozpoznatelnost		
Kvalitativní hodnocení	Kritéria	Klasifikace
Velmi nízké	Útočník získá minimální množství údajů při maximálním úsilí	1
Nízké	Útočník získá malé množství údajů při vysokém úsilí	2
Střední	Útočník získá přiměřené množství údajů při přiměřeném úsilí	3
Vysoké	Útočník získá potřebné množství údajů při nízké vynaloženém úsilí	4
Velmi vysoké	Útočník získá komplexní údaje, nemusí vynaložit skoro žádné úsilí, informace získá například přes internet	5

9.3.7 Aplikování metody CARVER na vybrané měkké cíle

Tab. 12. Klasifikace měkkých cílů metodou CARVER [vlastní]

Číslo	Název cíle	C	A	R	V	E	R	Hodnota cíle
1	UTB – FAI	4	5	4	4	5	4	26
2	UTB – FT	4	5	4	4	5	4	26
3	UTB – FAME	3	5	4	4	5	4	25
4	UTB – FMK	3	5	4	4	5	4	25
5	UTB – FHS	3	5	4	4	5	4	25
6	UTB - Knihovna	2	5	4	4	4	4	23
7	Zimní stadion Luďka Čajky	4	2	3	3	5	3	20
8	Obchodní dům PRIOR ve Zlíně	2	5	3	3	4	3	20
9	Centro Zlín FMC, s.r.o.	2	5	3	4	4	3	21
10	ZLATÉ JABLKO, a.s.	3	5	3	4	4	3	22
11	Fotbalový stadion Letná, Zlín	4	3	4	4	5	4	24
12	Centrum Čepkov	2	5	3	4	4	3	21
13	Kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů ve Zlíně	4	5	5	4	4	2	24
14	ZOO a zámek Zlín-Lešná, p.o.	5	5	4	5	5	5	29
15	Výstaviště Floria Kroměříž	3	5	2	4	5	4	23
16	Sřední škola hotelová a služeb Kroměříž	2	3	3	3	5	5	21
17	Domov mládeže při Sřední škole hotelové a služeb	2	3	3	3	4	4	19
18	Dům kultury v Kroměříži	3	4	3	3	4	3	20
19	Zimní stadion Kroměříž	4	2	4	3	5	4	22
20	Zimní stadion Na Lapači	4	2	4	3	5	4	22
21	Městské Lázně Vsetín	3	5	3	4	4	3	22
22	Hotel VSACAN Vsetín s.r.o.	2	5	2	3	4	3	19
23	Základní škola Vsetín, Trávníky 1217	4	3	4	3	4	5	23
24	UTB - FLKŘ	3	5	4	4	5	5	26
25	Zimní stadion Uherské Hradiště	4	2	4	3	5	4	22
26	Kino Hvězda	2	5	3	4	4	4	22
27	Městský fotbalový stadion Miroslava Valenty	4	2	4	3	5	4	22

28	Masarykovo náměstí – Uherské Hradiště	5	5	5	5	5	5	30
29	Střední škola průmyslová, hotelová a zdravotnická Uherské Hradiště	3	4	3	3	5	5	23
30	Zimní stadion Valašské Meziříčí	5	2	4	3	5	4	23
31	Koupaliště Valašské Meziříčí	4	5	2	4	4	3	22
32	Nemocnice Valašské Meziříčí a.s.	5	4	3	4	4	3	23
33	Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí	4	3	3	3	4	5	22
34	Gymnázium Otrokovice	3	3	3	3	4	5	21
35	Otrokovická BESEDA, s.r.o.	3	4	2	3	4	3	19
36	Základní škola Mánesova Otrokovice, příspěvková organizace	4	3	3	3	4	4	21
37	Kaufland Otrokovice	2	5	2	4	4	4	21
38	Gymnázium Rožnov pod Radhoštěm	3	5	3	3	4	5	23
39	Hotel Bečva***	3	4	2	3	3	4	19
40	Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm	5	5	4	5	5	5	29
41	Gymnázium J. A. Komenského a Jazyková škola Uherský Brod	3	3	3	3	5	5	22
42	Zimní stadion Uherský Brod	4	2	4	3	5	4	22
43	Dům kultury Uherský Brod, příspěvková organizace	2	4	2	3	4	3	18
44	Zámek Holešov	2	5	4	4	4	3	22
45	1. Základní škola Holešov	3	3	3	3	4	3	19
46	Poutní místo Svatý Hostýn	5	5	5	5	5	5	30
47	Lázně Luhačovice, a.s.	5	5	4	5	5	5	29
48	Poutní místo Velehrad	5	5	5	5	5	5	30

Metoda CARVER aplikovaná na měkké cíle nám ukázala, že nejvyšší hodnoty dosahují cíle, které nemají žádná bezpečnostní opatření a jsou charakteristické vysokou koncentrací civilního obyvatelstva. Měli bychom jim věnovat patřičnou pozornost, jelikož představují pro teroristy nebo pro nebezpečné pachatele velmi atraktivní cíle. Ochrana těchto cílů před teroristickým útokem bude velmi komplikovaná. Relevantním způsobem, jak chránit tyto cíle, je nasazování protiteroristických pozorovatelů, jejichž úkolem by byla rychlá eliminace útočníka. Jedná se o speciálně vycvičené experty, kteří by se účastnili

akcí, na kterých by mohl hrozit teroristický útok a kde nejsou implementována potřebná bezpečnostní opatření. Musíme usilovat o to, aby se z měkkých cílů staly cíle tvrdší. To znamená zavádět adekvátní bezpečnostní opatření, která ochrání civilní obyvatelstvo. Vysokou hodnotu mají i vysoké školy, jelikož disponují velkým množstvím studentů a akademických pracovníků. Možným řešením, jak redukovat měkkost vysokých škol, je zamezení vstupu neoprávněných osob do objektu.

V této kapitole jsem se zaměřil na určení měkkých cílů ve Zlínském kraji, které by mohly čelit teroristickému útoku. Provedl jsem stručnou charakteristiku Zlínského kraje a vybral deset nejlidnatějších měst, které jsem rovněž stručně charakterizoval. V každém městě byla provedena identifikace měkkých cílů, které by se mohly stát cílem teroristů. Uvedl jsem také tři měkké cíle, které se nachází mimo území nejlidnatějších měst. Pro určení hodnoty měkkých cílů byla použita metoda CARVER, která musela být vhodným způsobem modifikována. Nejvyšší hodnoty získaly tyto měkké cíle: Poutní místo Velehrad, Poutní místo Svatý Hostýn, Masarykovo náměstí – Uherské Hradiště, ZOO a zámek Zlín-Lešná, p.o., Lázně Luhačovice, a.s., Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Grafické vyhodnocení Metody CARVER jsem uvedl do přílohy číslo II.

10 NEJZNÁMĚJŠÍ ÚTOKY NA ŠKOLY

Jelikož v jedenácté kapitole budu posuzovat současný stav zabezpečení vybraného měkkého cíle proti teroristickému útoku a vybral jsem si pro účely mé diplomové práce vysokou školu, chtěl bych nejprve připomenout nejzávažnější útoky, které byly v minulosti proti školám spáchány a navždy se zapsaly mezi černé dny v lidské společnosti. Jen velmi těžko se dají popsat pocity rodičů, kterým teroristé zabili jejich milované děti. Musím upozornit na to, že v minulosti se školy nestávaly terčem pouze teroristů. Násilí a zlo zde páchali také narušení jedinci nebo šílení střelci, jejichž motivace ke spáchání těchto činů byla úplně jiná, než je tomu v případě teroristů. Křivda, nenávisť k učitelům, šikana, vyloučení ze školy, to jsou důvody, které studenty vedou ke spáchání útoků na školy. Z pohledu terorismu lze útoky na školy označit jako nový fenomén. Měkké cíle jsou pro teroristy velmi atraktivní, jelikož primárním efektem útoku je velký počet obětí a materiální škody, sekundární efekt vyvolá obrovský strach ve společnosti a pocit hrůzy. Díky vysokému zájmu médií bude zajištěno, že se o útoku dozví celý svět. Pro teroristy je velmi důležitý psychologický dopad, který útok vyvolá a jehož prostřednictvím se mění postoje a chování lidí. Civilisté jsou používáni jako určité beranidlo vůči vládám, vůči institucím a nutí je chovat se takovým způsobem, o který teroristé usilují.

10.1 Útok na školu v Beslanu

Tento útok bývá označován také jako beslanský masakr. Beslan je město s 36 tisíci obyvateli a je součástí republiky Severní Osetie-Alanie. Město se nachází na jihu Ruské federace, zhruba 10 km od Vladikavkazu. Dne 1. 9. 2004 žáci spolu s rodiči a učiteli oslavovali na zdejší základní škole začátek školního roku. Teroristé obsadili školní budovu a zhruba 1100 lidí nahnali do školní tělocvičny. Zhruba po 50 hodinách obléhání školy bezpečnostními složkami došlo k masakru, při kterém zemřelo 334 civilistů. Rozhodnout o tom, co bylo opravdovou příčinou tak vysokého počtu obětí, je velmi obtížné. Podle vyšetřování teroristé ve škole odpálili výbušniny, což mělo za následek vysoký počet obětí. Podle svědků však celý masakr odstartovaly bezpečnostní složky, které se účastnily zásahu proti teroristům. Při akci se bezpečnostním složkám podařilo eliminovat 31 teroristů. Za teroristickým útokem na beslanskou školu stála skupina čečenských teroristů. Při zásahu byl zajat jeden z teroristů a následně odsouzen k doživotnímu trestu. V průběhu jeho pobytu ve vězení byl však za neznámých okolností zavražděn. Podle mého názoru byl tak vysoký počet obětí způsoben velmi neprofesionálním zásahem bezpečnostních složek.

Když jsem prováděl analýzu tohoto teroristického útoku a procházel jsem si fotky z masakru v beslanské škole, evokovalo to ve mně doslova pocity hrůzy. Upozorňuji, že fotka níže není pro slabší povahy, ale považuji za nezbytné, aby lidé takové fotky viděli a uvědomili si, jak je důležité aktivně bojovat s terorismem. Zranitelnost měkkých cílů je opravdu vysoká, což vyplývá z jejich citlivosti a kritičnosti.

Obr. 40. Oběti útoku [54]

10.2 Útok na školu v Pěšávaru

Další teroristický útok, který odsoudil celý svět, se stal dne 16. 4. 2014 ve městě Pěšávar. Pěšávar je město v Pákistánu, které má zhruba 3 miliony obyvatel. Při útoku na školu, který se zde odehrál, opět umíraly převážně nevinné děti. Teroristický útok spáchali bojovníci z pákistánské odnože Tálibánu. Jednalo se o koordinovaný útok s jasně stanoveným cílem, zabít co největší počet žáků a učitelů. Teroristé postupovali třídu po třídě, nebrali žádné rukojmí, bezcitně vraždili žáky a učitele. Útočníci si školu, která je vedena armádou, vybrali záměrně. Je umístěna vedle zdejších kasáren a chodí zde převážně děti vojáků a vysokých důstojníků. Útok na děti byl pomstou jejich otcům. Poselství tohoto útoku bylo zejména určeno pro členy pákistánské armády. Chtěli jim způsobit stejnou bolest a smutek, kterou pocítují členové Tálibánu při útocích pákistánské armády na jejich rodiny. Teroristé při útoku používali palné zbraně a výbušniny. Velké množství dětí mělo střelné rány v oblasti hlavy a hrudníku. Ve škole se v době útoku pohybovalo okolo 500 civilistů. Při útoku na tento měkký cíl zemřelo 132 žáků a 9 zaměstnanců školy. Mnoho dětí a učitelů bylo při útoku zraněno. Šest teroristů, kteří na

školu zaútočili, bylo zlikvidováno bezpečnostními složkami. Mnoho lidí si určitě položí otázku, jak je možné, že teroristé zabili tolik žáků a učitelů i přesto, že se budova školy nachází v těsné blízkosti kasáren. Jednoduše využili momentu překvapení a také toho, že nikdo nepočítá se skutečností, že by někdo mohl spáchat tak odporný čin, jako je útok na ty nejzranitelnější – na malé děti. Teroristé dokázali splnit to, o co tímto útokem usilovali. Vyslali vážné, bolestivé a zastrašující poselství pákistánské armádě a vládě.

Obr. 41. Vyšetřování útoku [55]

10.3 Útok na univerzitu v Keni

Teroristický útok na universitu v keňském městě Garrisa se odehrál dne 2. 4. 2015. V ranních hodinách do kampusu zdejší university vtrhli teroristé s cílem vraždit nevinné studenty. Útočníci byli členy islámského hnutí al-Shabaab, které je napojené na al-Káidu. Při vstupu do areálu university zabili dva členy bezpečnostních složek, kteří měli univerzitu chránit před vnikem nebezpečných pachatelů. Útočníci je bez problému zneškodnili a měli volnou cestu ke spícím a nic netušícím studentům. Počet teroristů, kteří zabíjeli na universitě, je odhadován na 4. Bezpečnostním složkám se útočníky podařilo po dlouhém boji zneškodnit. Během útoku teroristé zabili 143 nevinných lidí a 80 lidí zranili, přičemž většina z tohoto počtu byli studenti. Někteří studenti uvádí, že si útočníci vybírali pouze křesťany, muslimy nechali žít. Jiní zase tvrdí, že stříleli do všech bez rozdílu. Důležité je, že tajné služby varovaly vládu před možnými útoky na university a na další měkké cíle. Přesto vláda neučinila takové kroky, které by studenty efektivně ochránily před útokem teroristů. Útok byl s velkou pravděpodobností spáchán jako odplata za účast

keňské armády při bojích proti al-Shabaab v Somálsku. Tento útok nám ukázal, jak je důležité reagovat na informaci o možném teroristickém útoku. Kdyby Keňa aplikovala adekvátní bezpečnostní opatření, nemuselo dojít k dalšímu masakru. Al-Shabaab představuje velkou hrozbu, jelikož útoky často směřují proti měkkým cílům, jako tomu bylo například v roce 2013 při útoku na obchodní centrum v Nairobi. O život při útoku přišlo 67 lidí.

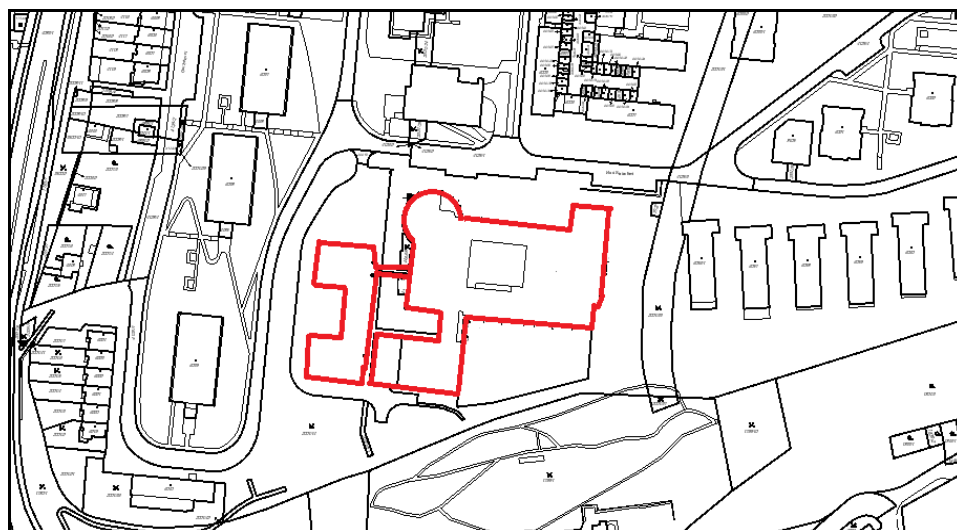
Obr. 42. Popis komplexu [vlastní]

V desáté kapitole své diplomové práce jsem se zaměřil na tři děsivé útoky na školy, které se odehrály v Rusku, Pákistánu a Keni. Tato kapitola mě utvrdila v názoru, že s terorismem musí aktivně bojovat celý svět. Státy by si měly navzájem pomáhat v boji proti barbarským činům, které teroristé dělají. Zejména islámský terorismus je velkou hrozbou pro celý svět, o čemž svědčí jejich vražedné aktivity v poslední době. Z uvedených třech případů útoků na školy vyplývá, že jejich ochrana před teroristy byla nedostatečná. V beslanské škole byl vysoký počet obětí způsoben neprofesionálním zásahem bezpečnostních složek. V pěšávarské škole byl vysoký počet obětí i přes skutečnost, že se škola nachází v těsné blízkosti kasáren plných vojáků, což je udivující. Teroristé jednoduše využili momentu překvapení a opět byli o krok před bezpečnostními

složkami. Na universitě v Garrise se teroristům podařilo realizovat masakr i přes varování tajných služeb o možném blížícím se útoku. Vláda varování podcenila a neprovedla adekvátní kroky, které by studenty aktivně ochránily. 618 zmařených životů nevinných lidí a stovky zraněných, to je děsivá bilance třech útoků na školy. Jsem přesvědčen, že v budoucnu nastanou i další teroristické útoky. Důležité je, aby se celá společnost postavila čelem a nepodceňovala teroristy. Musíme být na tyto útoky připraveni.

11 SOUČASNÝ STAV ZABEZPEČENÍ VYBRANÉHO MĚKKÉHO CÍLE Z POHLEDU TERRORISTICKÉHO ÚTOKU

V jedenácté kapitole diplomové práce se zaměřím na posouzení současného stavu vybraného měkkého cíle z pohledu teroristického útoku. V deváté kapitole jsem provedl hodnocení měkkých cílů ve Zlínském kraji pomocí metody CARVER. Z hodnocení vyplynulo, že velmi atraktivními měkkými cíli jsou pro teroristy vysoké školy. Měkký cíl, jehož současný stav zabezpečení budu hodnotit, je nejmenovaná fakulta jedné z českých univerzit. Bližší informace o názvu nebo poloze nebudu uvádět z důvodu zachování anonymity fakulty. Uvedené mapy jsou pouze orientační. Důvodem k zaměření jedenácté kapitoly na vysoké školy bylo mimo jiné i zpracovávání minulé kapitoly, která ukázala, jakých zákeřných a nelidských činů jsou teroristé schopni při útocích na nevinné studenty a zaměstnance škol. Tento měkký cíl jsem si vybral také proto, že ho dobře znám, tudíž mohu provést rozbor jeho současného zabezpečení. Výběr byl determinován rovněž počtem civilního obyvatelstva, které se v této fakultě nachází. V roce 2014 měla fakulta 1614 studentů a 128 zaměstnanců. Pro představení, jaký má fakulta tvar, uvádím obrázek níže.

Obr. 43. Půdorys fakulty [vlastní]

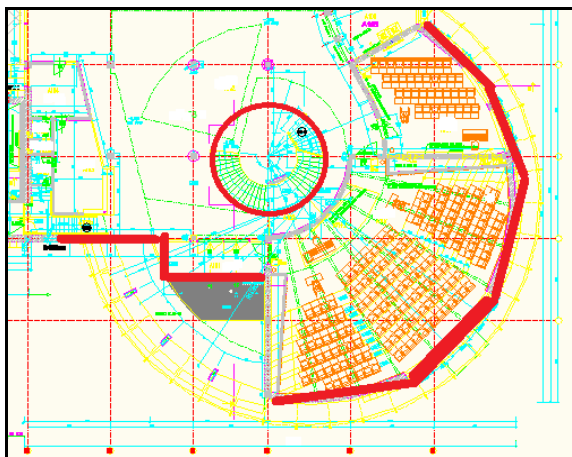
Problematika ochrany vysokých škol je velmi aktuální, jelikož dochází k výraznému nárůstu aktivity terorismu v okolí Evropské unie. Evropská unie je pod obrovským tlakem uprchlíků, kteří zde hledají útočiště a přijíždí za lepším životem ze zemí, které jsou sužovány násilím. Negativním aspektem mezinárodní migrace uprchlíků může být to, že se mezi ně mohou začlenit také teroristé. Podle mého názoru by Česká republika neměla

přijímat uprchlíky z postižených zemí, měli bychom se spíš zamyslet nad tím, jak v postižených zemích nastolit mír a klid. Musíme být tedy připraveni na všechny situace a zajistit maximální bezpečnost osob v České republice. Bezpečnost civilistů ve školách podle mého názoru maximálně zajištěna není. Vybraná fakulta má řadu bezpečnostních opatření, která mohou přispět k ochraně před útokem nebezpečných pachatelů. Jedná se zejména o kamerový systém, který monitoruje pohyb osob v okolí školy. Pohyb ve vnitřním prostoru fakulty je rovněž střežen kamerovým systémem. Na vrátnici je přítomna osoba, která má za úkol dohlížet na osoby, které přichází do objektu. V provozních hodinách do fakulty může vstoupit prakticky kdokoliv, jelikož zde není implementován systém kontroly vstupu do objektu. Systém kontroly vstupu je zde zaveden pouze do vybraných prostor, jako jsou například laboratoře. Fakulta je chráněna soukromou bezpečnostní službou. Velkým nedostatkem je podle mého názoru skutečnost, že fakulta není chráněna fyzickou ostrahou, která by zajišťovala bezpečnost studentů a pracovníků školy a dokázala by eliminovat nebezpečné pachatele. Absentuje zde obvodová ochrana (například drátové oplocení), které by mohlo přispět k ochraně osob nacházejících se v prostoru fakulty a představovalo by první nárazový bod pro nebezpečné pachatele. V interním prostoru fakulty jsou vhodným způsobem umístěny detektory pohybu, které mají za úkol zalarmovat soukromou bezpečnostní službu v případě narušení určitého prostoru nebezpečným pachatelem. Možným způsobem, jak umístit NVS do prostoru fakulty mimo provozní dobu, je například využití dronu pro transport na malé náměstí uprostřed fakulty. Musím upozornit na to, že NVS může být umístěn například do blízkého okolí školy nebo na střechu, s čímž se mnohdy vůbec nepočítá. Fakulta, kterou jsem si vybral pro zhodnocení, má poměrně jednoduchý přístup na střechu. Útočníkovi stačí vyvinout velmi malé úsilí, aby se dostal na střechu fakulty, jelikož nejnižší místo střechy se nachází zhruba ve výšce 120 cm. Útočník následně z tohoto místa může postupovat až k prosklené části střechy, odkud může například prostřednictvím palné zbraně zmařit mnoho životů nebo může do některého místa umístit NVS. Výbuch NVS umístěného na střeše fakulty by mohl mít za následek zřícení střechy, vznik požáru a usmrcení velkého množství lidí. Podobný efekt by mohl mít i NVS umístěný například v obvodu školy u přednáškových místností. Před vznikem požáru je škola chráněna pomocí detektorů kouře, jsou zde sprinklerové stabilní hasicí zařízení i polostabilní hasicí zařízení. Vhodným způsobem jsou zde rovněž rozmístěny hasicí přístroje, které slouží především jako prostředek k operativnímu zdolávání požárů v počáteční fázi. Vhodným způsobem

jsou v prostorech fakulty umístěny tlačítkové hlásiče požáru, které slouží k manuálnímu vyvolání požárního poplachu. Chtěl bych upozornit na to, že tato tlačítka mohou být zneužita teroristy, po aktivaci tlačítka dochází k okamžité evakuaci a soustředění lidí na jedno místo. To pro teroristy nebo pro jiné nebezpečné pachatele znamená markantní zjednodušení při zabíjení lidí. Když zapátráme v historii, útok tohoto charakteru se odehrál roku 1988 na střední škole v blízkosti amerického města Jonesboro. Mitchell Scott Johnson a Andrew Douglas Golden zde schválně spustili požární poplach, aby se žáci s učiteli zkoncentrovali na jedno místo (na školní dvůr). Evakuující žáky s učiteli začali nemilosrdně střílet, přičemž zahynuli čtyři žáci a jeden učitel, deset dalších jich bylo zraněno. Podle mého názoru má vybraný měkký cíl mnoho prosklených konstrukčních částí budovy, což představuje tyto potenciální problémy:

- útočníci jednoduše zjistí, kolik lidí se nachází v daném prostoru,
- útočníci mohou zabíjet na dálku pomocí palných zbraní tzv. odstřelovačských pušek,
- nemusí překonávat prakticky žádné překážky, stačí rozbít sklo,
- sklo je velmi ostré, při výbuchu NVS bude způsobovat velmi závažná poranění, mnohdy neslučitelná se životem.

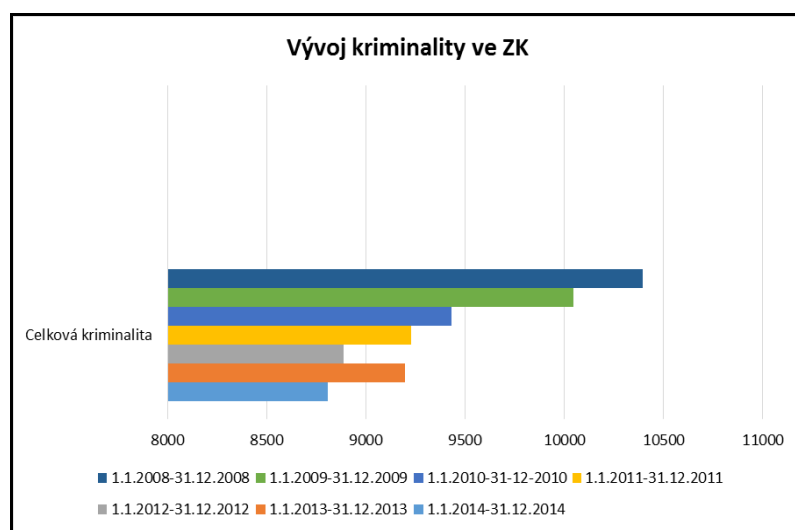
Na obrázku níže jsou červenými silnými čarami vyznačena místa, kterými se teroristé mohou dozvědět o aktuálním dění v prostorech fakulty nebo tato místa využít pro vniknutí do objektu. Fakulta má prosklené části zdí v oblasti poslucháren, kde bývá mnohdy vysoká koncentrace lidí. Červený kruh uprostřed obrázku představuje střešní okno, kterým by útočník rovněž mohl zjistit aktuální situaci v prostoru fakulty.

Obr. 44. Fakulta [vlastní]

Chtěl bych také upozornit na to, že fakulta se nemusí stát cílem pouze teroristů. V minulosti docházelo ve světě k útokům na školy, které provedli například narušení jedinci nebo studenti škol. Jejich motivace provést útok mohla pramenit například z nenávisti vůči studentům nebo učitelům v dané škole. I pro typy nebezpečných pachatelů představují školy velmi snadný cíl. S šílenými střelci ve školách mají zejména v USA velmi nepříjemné zkušenosti. Tito šílení střelci jsou mnohdy stejně nelítostní a chladnokrevní, jako je tomu v případě teroristů.

Pro vytvoření představy o tom, jaká je celková kriminalita ve Zlínském kraji, uvádím graf níže. Pokud by univerzita byla v tomto kraji, bylo by důležité tyto statistiky znát.

Obr. 45. Vývoj kriminality ve ZK [vlastní]

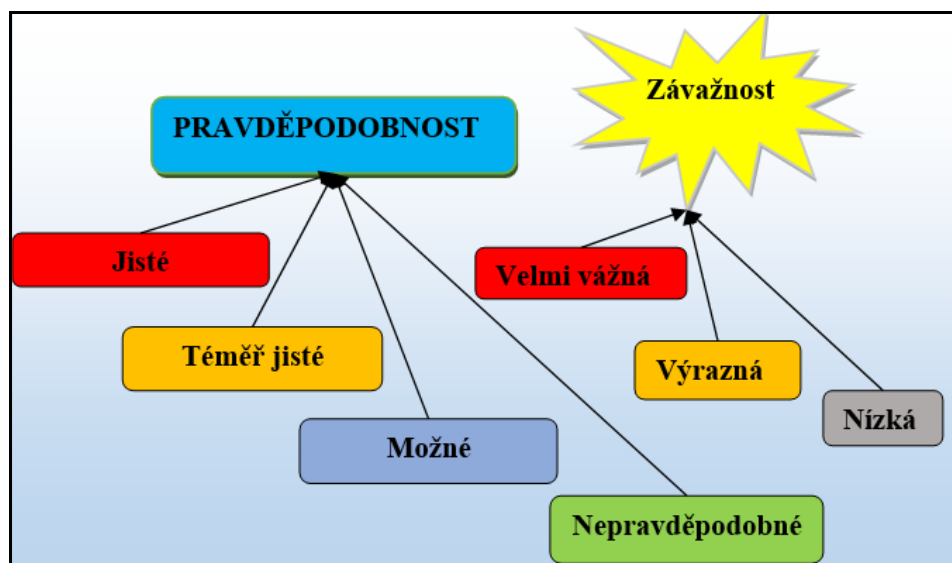
Z grafu je patrné, že kriminalita ve Zlínském kraji má klesající charakter. V období od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2014 bylo na území Zlínského kraje spácháno 79 vražd.

11.1 Analýza "Co se stane, když...."

Bývá také označována jako What-if Analysis nebo jen zkráceně WI. Tato velmi často užívaná metoda je založena na brainstormingu, kdy tým odborníků provádí identifikaci následků vybraných negativních událostí na základě kladení otázek typu: „Co se stane, když...“. Studie se provádí formou pracovních porad, všechny otázky jsou zapisovány a tým společně hledá odpovědi na formulované otázky, následky odchylek a doporučuje opatření. Metoda je přímo závislá na zkušenosti týmu, protože postrádá systematičnost. U větších procesů je lepší celý systém rozdělit na menší subsystemy,

samostatné části provozu a ty hodnotit samostatně. Naproti tomu výhodou metody je nízká časová náročnost, možnost použití v kterékoli fázi života zařízení. [56]

Pro posouzení současného stavu vybraného měkkého cíle je podle mého názoru analýza WI ideální, jelikož pomocí ní dokážeme odhalit slabá místa fakulty. Cílem je odhadnout následky vzniklé situace a navrhnout adekvátní bezpečnostní opatření. Metodu jsem zvolil také z toho důvodu, že je flexibilní a můžeme ji přizpůsobit pro daný účel. V analýze budeme pracovat s veličinami, jimiž jsou pravděpodobnost a závažnost. Na vytvoření analýzy spolupracoval tým odborníků, složený převážně ze členů SBS a HZS.

Obr. 46. Hodnoty veličin [vlastní]

1. Co se stane, když teroristický útok spáchá student fakulty?

Odpověď: tato událost by měla velmi závažný dopad, jelikož student velmi dobře zná prostředí fakulty a může se na útok dobře připravit. Na místa s vysokou koncentrací může umístit NVS nebo útok realizovat prostřednictvím palné zbraně.

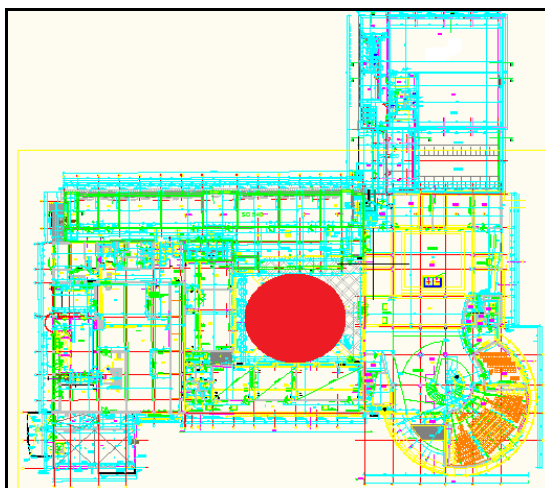
Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi závažné.

Doporučení: fakulta by se měla aktivně zajímat o své studenty. V případě jakéhokoliv podezření kontaktovat blízké a snažit se dozvědět fakta o psychickém stavu studenta.

2. Co se stane, když se teroristé pokusí umístit NVS do prostor fakulty mimo provozní dobu?

Odpověď: mimo provozní dobu je fakulta zabezpečena poplachovým zabezpečovacím a tísňovým systémem, který by byl schopen nebezpečného pachatele odhalit. Možným způsobem, jak umístit NVS, by byl transport NVS prostřednictvím dronu na malé náměstí uprostřed fakulty. Polohu náměstí můžeme vidět na obrázku níže, kde je znázorněna plným kruhem červené barvy.

Obr. 47. Náměstí [vlastní]

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: výrazná.

Doporučení: zavedení fyzické ostrahy objektu, která by neustále kontrolovala situaci jak uvnitř, tak v externím prostoru objektu. Rovněž je důležité zavedení obvodové ochrany, která by zamezila přístupu nebezpečných pachatelů, a případný pokus o průnik by byl zjištěn již v počátečním stádiu.

3. *Co se stane, když se nebezpečný pachatel pokusí proniknout do objektu v provozní době?*

Odpověď: útok v provozní době je velmi pravděpodobný, jelikož se ve fakultě nachází mnoho studentů a pracovníků školy. Může dojít k velkým ztrátám na životech. Útočníci si mohou vybrat jeden ze dvou vchodů do komplexu. Následky se budou lišit v závislosti na charakteru útoku a počtu útočníků. Vzhledem k tomu, že ve fakultě absentuje obvodová ochrana a systém kontroly vstupu (dále jen SKV), útočníci mohou bez problémů proniknout do fakulty.

Pravděpodobnost: téměř jisté.

Doporučení: zavedení mechanických a elektrických bezpečnostních opatření pro ochranu perimetru, která by zpomalila a odhalila útočníka postupujícího směrem k fakultě. Zavedení SKV do objektu. Zavedení průchozích rámových detektorů kovů s obsluhou. Zavedení fyzické ostrahy, která bude neustále dohlížet na bezpečnost civilistů ve fakultě.

4. *Co se stane, když nebezpečný pachatel využije jednoduchého přístupu na střechu fakulty?*

Odpověď: může dojít k umístění NVS na střechu fakulty. Pachatel má možnost zjistit pomocí prosklených konstrukčních částí budovy například kolik lidí se nachází v daném místě a podle toho nasměrovat případný útok.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: výrazná.

Doporučení: zamezit jednoduchému přístupu nebezpečných pachatelů pomocí perimetrické ochrany. Prostor v okolí fakulty by měl být střežen rovněž fyzickou ostrahou.

5. *Co se stane, když teroristé pro vstup do budovy využijí prosklených částí budovy?*

Odpověď: tato situace je velmi reálná, jelikož rozbití skla například v oblasti poslucháren umožní nebezpečným pachatelům jednoduše vniknout na místo s vysokou koncentrací lidí. Zároveň při tříštění skla bude docházet k masivnímu poranění studentů.

Pravděpodobnost: téměř jisté.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: omezit prosklené části budovy na minimum. Zamezení přístupu k objektu prostřednictvím obvodové ochrany a dalších bezpečnostních opatření.

6. *Co se stane, když fakulta nebude chráněna dobře vycvičenou a připravenou fyzickou ostrahou?*

Odpověď: v současné době představuje fyzickou ostrahu vrátná, která dohlíží na dění ve škole a na osoby vstupující do objektu. Tato osoba bohužel nedokáže zabránit útoku, jelikož na to není vybavena ani vycvičena. Absence fyzické ostrahy, která by dokázala eliminovat útočníky, je podle mého názoru nepřijatelná.

Pravděpodobnost: jisté.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: implementovat dobře vycvičenou a připravenou fyzickou ostrahu objektu.

7. Co se stane, když se ze vstupní haly začne ozývat opakovaná střelba z automatických zbraní?

Odpověď: studenti a pracovníci školy nejprve nebudou vědět, co se děje. Osoba na vrátnici byla zastřelena, tudíž nemohla přivolat soukromou bezpečnostní službu ani ostatní bezpečnostní složky. Po zjištění, že se v hale nacházejí střelci, nastane panika a chaos. Nikdo nebude vědět, jakým způsobem postupovat, jelikož na tyto situace nejsou studenti ani zaměstnanci školy patřičně připraveni. Pravděpodobně bude zraněno a usmrceno mnoho lidí.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: zabezpečit budovu proti vstupu nebezpečných pachatelů prostřednictvím obvodové ochrany a případný pokus o vniknutí detekovat v co nejkratším časovém intervalu. Co nejrychleji přivolat Policii České republiky a informovat ji o vznikající situaci. Pokud se teroristům podaří vstoupit do objektu, okamžitě musí být spuštěn protiteroristický poplach. Studenti a zaměstnanci školy budou postupovat podle protiteroristického plánu. Musí být pověřeny osoby, které budou schopny vyhodnotit situaci.

8. Co se stane, když do prostoru fakulty bude umístěn NVS?

Odpověď: může dojít k nálezů NVS zaměstnancem fakulty nebo studentem. V tomto případě je nutné co nejrychleji evakuovat školu a nahlásit nález NVS příslušným složkám. IZS bude postupovat dle typové činnosti složek IZS při společném zásahu s názvem Hrozba použití NVS nebo nález NVS, podezřelého předmětu, munice, výbušnin a výbušných předmětů. Další možností je, že dojde k výbuchu NVS.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: zvyšovat povědomí studentů a pracovníků školy o možnostech teroristického útoku. Studenti a pracovníci školy by měli věnovat pozornost svému okolí a měli by vědět, jak postupovat při nálezů NVS. Měli by také vědět, jak NVS vypadá a jaké jsou jeho charakteristické vlastnosti. Mnoho nástražných výbušných systémů vypadá na první pohled nevinně a jen díky všímavému jedinci se je podaří pomocí pyrotechniků zlikvidovat.

9. *Co se stane, když dojde k výbuchu NVS?*

Odpověď: simulaci této situace jsem provedl ve dvanácté kapitole své diplomové práce. Dopady budou odvozeny od druhu a množství výbušniny, která byla v NVS použita pro vyvolání destruktivního účinku. Následky budou rovněž odvozeny od počtu lidí, kteří jsou vystavení výbuchu NVS.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: zavést účinná bezpečnostní opatření, která minimalizují možnost vniknutí nebezpečných pachatelů.

10. *Co se stane, když výbuch NVS způsobí požár?*

Odpověď: Detektory kouře tento problém zaznamenají, okamžitě se spustí požární poplach, spustí se stabilní hasicí zařízení v místě hoření. Jsou zalarmovány jednotky HZS. Zaměstnanci se snaží oheň uhasit hasicími přístroji. Postupuje se podle požárního evakuačního plánu. Požární poplach může spustit i student nebo zaměstnanec školy tlačítkovým hlásičem požáru. IZS koordinovaným postupem provádí záchranné a likvidační práce.

Pravděpodobnost: téměř jisté.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: považují za velmi důležité aktivně se na situace takového charakteru připravovat. Provádět pravidelná cvičení s jednotkami IZS.

11. *Co se stane, když výbuch NVS způsobí demolici celého objektu?*

Odpověď: dojde k vysokým škodám na majetku a také ke ztrátě mnoha lidských životů.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: zamezit volnému přístupu osob do okolí fakulty a také do interní oblasti fakulty.

12. *Co se stane, když teroristé zajmou rukojmí a budou mít určité požadavky?*

Odpověď: motivace teroristů k tomu, aby vzali rukojmí, může být různá. Většinou se jedná o propuštění strategických osob, které jsou vězněny, nebo požadují velký finanční

obnos pro financování svých aktivit. Policejní vyjednávači budou s teroristy vyjednávat s cílem zachránit co nejvyšší počet lidí.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: výrazná.

Doporučení: pravidelné cvičení policejních vyjednávačů s tematikou útok na vysokou školu. V současné době má Policie České republiky k dispozici 148 policejních vyjednávačů.

13. Co se stane, když teroristé spustí záměrně požární poplach?

Odpověď: nastane evakuace podle požárního evakuačního plánu. Teroristé využijí situace, jelikož studenti a pracovníci školy se začnou hromadit, což jim výrazným způsobem ušetří práci. Případy z minulosti ukazují, že je to jedna z taktik nebezpečných pachatelů při útoku na školy. Následky mohou být děsivé.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: tlačítkové hlásiče požáru zaměnit za klávesnici, na které student nebo zaměstnanec musí zadat číselný kód. Existovaly by dva typy kódů, jeden pro vyvolání požárního poplachu a druhý pro vyvolání protiteroristického poplachu. Kódy pro vyvolání obou poplachů by museli znát všichni zaměstnanci školy i studenti. Tento způsob ochrany by byl efektivní pouze v případě, kdy útočník nebude student ani zaměstnanec školy.

14. Co se stane, když se soukromá bezpečnostní služba pokusí eliminovat teroristy?

Odpověď: v současné době na takovou akci není bezpečnostní služba připravena. Tudíž s největší pravděpodobností dojde k usmrcení pracovníků bezpečnostní služby.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: výrazná.

Doporučení: připravovat soukromou bezpečnostní službu na útoky nebezpečných pachatelů. Včasný zásah dobře vycvičené fyzické ostrahy může znamenat záchranu mnoha životů.

15. Co se stane, když na místo zásahu dorazí Policie České republiky a nebude schopna eliminovat útočníky tak, jak tomu bylo při zásahu v Uherském Brodě?

Odpověď: útočníci mohou připravit o život velké množství studentů a pracovníků školy.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: aktivně pracovat na zlepšení výcviku policistů. Podle mého by účinný zásah podpořilo také lepší vybavení policistů (například brokovnice CZ-USA 712 UTILITY).

16. Co se stane, když Zásahová jednotka nebo URNA nedorazí včas?

Odpověď: může dojít k masakru. Řadoví policisté nejsou podle mého názoru schopni provést adekvátní zásah. Nejsou na to ani patřičně vybaveni. Přesvědčili jsme se o tom při zásahu v Uherském Brodě. Velkým nedostatkem Zlínského kraje je skutečnost, že nemá vlastní zásahovou jednotku. V současné době je dojezdový čas zásahové jednotky z Brna 1 hodina a 11 minut a musí urazit vzdálenost 99 km. Zásahová jednotka z Ostravy je schopna dorazit za 1 hodinu a 44 minut a musí urazit vzdálenost 131 km. Útvar rychlého nasazení sídlí v Praze, dojezdový čas s využitím silnic a dálnic činí 2 hodiny a 52 minut a musí urazit 300 km. Z výše uvedeného vyplývá, že se jedná o závažný problém, který je nutno řešit.

Pravděpodobnost: jisté.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: efektivním krokem by bylo zřízení zásahové jednotky pro Zlínský kraj se sídlem ve Zlíně. Lépe vybavit a vycvičit řadové policisty, aby byli schopni útočníky eliminovat. V současné době působí v zásahových jednotkách 410 policistů, Útvar rychlého nasazení má k dispozici 110 policistů. Tyto počty jsou podle mého názoru nedostatečné a měly by být navýšeny.

17. Co se stane, když zaměstnanci fakulty a studenti nebudou vědět, jakým způsobem postupovat při útoku?

Odpověď: může dojít k vyvolání chaosu a ke zvýšení počtu mrtvých a zraněných.

Pravděpodobnost: téměř jisté.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: každoročně realizovat den bezpečnosti. Zahrnout do učebních osnov postupy v případě útoku nebezpečných pachatelů. Zpracovat protiteroristický plán, podle něhož by se postupovalo při případném útoku.

18. Co se stane, když zaměstnanci a studenti se pokusí eliminovat nebezpečné pachatele vlastními silami?

Odpověď: většina studentů ani pracovníků školy není na eliminaci nebezpečných pachatelů vycvičena. S největší pravděpodobností by došlo k zabití osob, které by kladly odpor nebo neuposlechly příkazy útočníků. Kdyby se studenti pokusili neprofesionálním způsobem eliminovat útočníky, velmi pravděpodobně by došlo k eskalaci násilí.

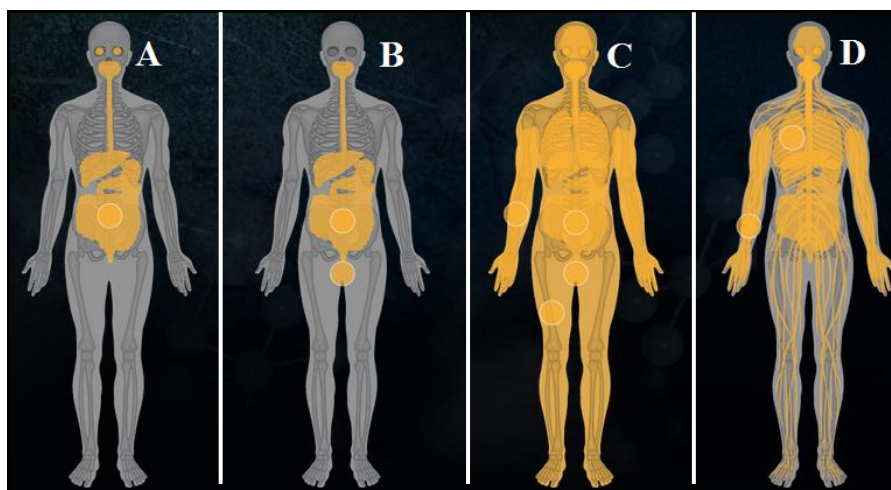
Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: zahrnout boj proti nebezpečným pachatelům do učebních osnov. Výborným způsobem, jak bojovat s nebezpečnými pachateli je Krav Maga. Krav Maga můžeme volně přeložit jako boj z blízka a jedná se o nejefektivnější sebeobranný a taktický systém na světě, což potvrzuje fakt, že je tento systém používán například FBI, CIA a některými SWAT týmy. Pravidelné kurzy a semináře dotované Ministerstvem školství představují výborný způsob, jak zvýšit pravděpodobnost přežití studentů při útocích na školy.

19. Co se stane, když teroristé použijí při útoku na fakultu sarin?

Odpověď: sarin je velice nebezpečná nervově paralytická chemická zbraň. Když se vysloví slovo sarin, většina lidí si vzpomene na útok sarinem v tokijském metru sektou Óm šinrikjó.

Obr. 48. Působení sarinu na lidský organismus [vlastní]

Na obrázku výše můžeme vidět, jakým způsobem sarin napadá lidský organismus. Jsou zde zachyceny následující situace: A-sarin v očích, B-polknutí sarinu, C-sarin na kůži, D-dýchání sarinu. Může dojít k velkému počtu zraněných a mrtvých.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: každoročně provést protiteroristické cvičení s jednotkami IZS. Zavedení plynových masek s ochranným filtrem MOF – 6. V případě, že došlo k zasažení člověka nervově-paralytickými látkami, je nutné v co nejkratším časovém intervalu vstříknout do svalů na přední straně stehna antidotum (protijed).

20. Co se stane, když fakulta nebude dostatečně připravena na krizové situace?

Odpověď: připravenost na mimořádné události a krizové situace je velmi důležitá, jelikož je velmi důležité vědět, jak se při vzniku takovýchto situací chovat a co bude probíhat.

Pravděpodobnost: možné.

Závažnost: velmi vážná.

Doporučení: zpracovat plán krizové připravenosti. Aktivně se věnovat problematice terorismu, jelikož prevence je velmi důležitá.

What-if analýza odhalila poměrně závažné nedostatky v zabezpečení vybraného měkkého cíle proti teroristickému útoku. Nebezpečný pachatel může bez problému v provozní době vstoupit do objektu a realizovat teroristický čin, jelikož fakulta nemá požadovanou úroveň obvodové ochrany. Fakulta nedisponuje systémem kontroly vstupu do objektu. Mnoho prosklených konstrukčních částí budovy zvyšuje zranitelnost osob v objektu, zejména jako nevhodné vidím prosklené části budovy v oblasti poslucháren. Posluchárny jsou soustředěny na jedno místo, což by v případě výbuchu NVS znamenalo smrt mnoha lidí. Fyzická ostraha objektu nedokáže v případě útoku eliminovat nebezpečné pachatele. Na internetu nalezneme mnoho informací, které podstatně zjednoduší naplánování teroristického útoku. Zejména se jedná o počet studentů a pracovníků školy a virtuální prohlídka fakulty. What-if analýza obsahuje doporučení, jejichž útokem je ochránit studenty a pracovníky školy proti teroristickému útoku. Tyto kroky podstatně zredukuje měkkost tohoto cíle. Doporučuji zabezpečit fakultu pomocí Metodiky zajištění fyzické ochrany veřejných vysokých škol.

V jedenácté kapitole diplomové práce jsem se zaměřil na posouzení současného stavu vybraného měkkého cíle z pohledu teroristického útoku. Jako objekt pro posouzení byla zvolena fakulta, která se nachází na území České republiky. Jako nástroj pro posouzení rizik jsem zvolil What-if analýzu. Formuloval jsem otázky, které měly za cíl odhalit následky vzniklých situací. Následně jsem zformuloval doporučení, jejichž účelem je eliminovat možnost vzniku negativních událostí nebo minimalizovat jejich následky.

12 VYHODNOCENÍ NÁSLEDKŮ VÝBUCHU NVS NA VYBRANÝCH MÍSTECH FAKULTY

V této kapitole se zaměřím na vyhodnocení dopadu výbuchu NVS umístěného ve vybraných místech fakulty, jejíž zabezpečení jsem analyzoval v minulé kapitole. Použití nástražného výbušného systému je pro útočníky velmi oblíbeným typem útoku. Následky výbuchu se odvíjí od druhu a množství použité výbušniny. Přijetí účinných bezpečnostních opatření vede ke snížení možnosti umístění NVS do prostoru fakulty nebo do blízkého okolí. Většina škol je v dnešní době velmi špatně zabezpečená a jsou tím pádem jednoduše zranitelné. Česká republika by měla vynaložit veškeré úsilí na to, aby efektivně ochránila studenty.

12.1 Simulace výbuchu NVS pomocí nástroje Terex

Pro vyhodnocení dopadu výbuchu NVS jsem si vybral softwarový nástroj Terex od firmy T-SOFT a.s. Název aplikace je odvozen od slov teroristický a expert. Terex slouží k okamžitému vyhodnocení dopadů úniků nebezpečných chemických a otravných látek nebo dopadů výbuchu nástražného výbušného systému.

Pro teroristy jsou velmi atraktivní taková místa v objektech, kde se nachází velké množství osob. V případě mnou zkoumané fakulty se jedná o 3 posluchárny, které jsou podle mého názoru situovány příliš blízko u sebe. Při plném obsazení se ve všech třech posluchárnách může nacházet okolo 300 lidí.

Nejdříve, než začnu vyhodnocovat dopady útoku pomocí NVS, je nutné vytvořit modelovou situaci. Teroristická organizace jménem Islámský stát (dále jen IS) se rozhodla, že spáchá teroristický útok na měkký cíl v ČR. Po dlouhém plánování se teroristé rozhodli, že provedou útok na fakultu ve Zlínském kraji. Při plánování využili informace volně dostupné na internetu, zejména počet studentů a zaměstnanců fakulty, virtuální prohlídku fakulty a také internetovou stránku www.mapy.cz. Útok byl svěřen dvěma výborně vycvičeným a vzdělaným teroristům, kteří ovládají několik světových jazyků. Islámský stát nejprve zvažoval začlenit útočníky mezi uprchlíky, kteří migrují za lepším světem z Libye do Evropy, ale tato alternativa měla mnoho úskalí. Rozhodli se, že počáteční bod jejich cesty bude v Libyi, odtud se pomocí jachty dostanou do Itálie, kde na ně bude čekat člen Islámského státu, který jim předá osobní automobil. Celá cesta teroristů je znázorněna na obrázku níže.

Obr. 49. Trasa IS [vlastní]

Teroristé překvapivě propluli přes Středozemní moře bez jediné kontroly, což bylo způsobeno vytížeností bezpečnostních složek nasazených při zadržování a záchraně uprchlíků migrujících do Itálie. Cesta přes moře jim trvala 16 hodin a urazili vzdálenost 900 km. V Itálii je čekal člen IS, který jim předal osobní automobil s potřebným vybavením pro teroristický útok. Z Itálie putovali směrem k určenému cíli, přičemž jim cesta z Itálie do Zlína trvala 20 hodin a museli urazit dalších 1731 km. Když dorazili k vybranému cíli, pustili se do důkladného zkoumání objektu. Zjistili, že přístup do fakulty je velmi jednoduchý, že zde není žádný systém kontroly vstupu a mohou do objektu za provozní doby bez problému vstoupit. Před teroristickým útokem školu dvakrát navštívili, čímž si ověřili jednoduchý přístup. Při zkoumání objektu zjistili, že posluchárny jsou situovány v těsné blízkosti a že jde do nich z venku nahlédnout. Rozhodli se, že situaci v objektu zjistí pomocí kamery umístěné na dronu. Dne 15. 3. 2017 byl pro studenty a pracovníky fakulty normální den. Nikdo z nich netušil, že teroristé sedí v automobilu a pomocí dronu zkoumají situaci v posluchárnách a čekají, až budou všechny co nejvíc obsazené. V 9:00 tohoto dne byly posluchárny plné lidí, což pro teroristy představovalo impulz k umístění NVS. Jeden z teroristů bez problémů vstoupil do fakulty a umístil NVS ke stěně u jedné z poslucháren. NVS byl umístěn v tašce, takže nebyl nijak nápadný. NVS byl tvořen patnácti kilogramy plastické trhavy C-4. Terorista opustil bez povšimnutí fakultu a usedl za svým kolegou do osobního automobilu. Dne 15. 3. 2017 v 9:07 ráno

teroristé pomocí mobilního telefonu aktivovali NVS. V prostorech fakulty se toho dne nacházelo celkově 545 osob.

Nyní se můžeme pustit do vyhodnocení následků této události pomocí aplikace Terex. Terex představuje výborný nástroj pro rychlý odhad následků mimořádných událostí nebo krizových situací. Je vhodný například pro IZS, který prostřednictvím Terexu dokáže rychle vyhodnotit následky určité situace. V našem případě zvolíme v aplikaci havarijní model – EXPLOSIVE – Nástražný výbušný systém. V dalším kroku je nutné zvolit hmotnost nálože. V případě situace, kterou jsem namodeloval výše, se jedná o tašku s hmotností 15 kg. Dále je nutné zvolit typ výbušniny. V modelové situaci, kterou jsem vytvořil, teroristé použili C-4. Pro představu je celý postup uveden na obrázku níže.

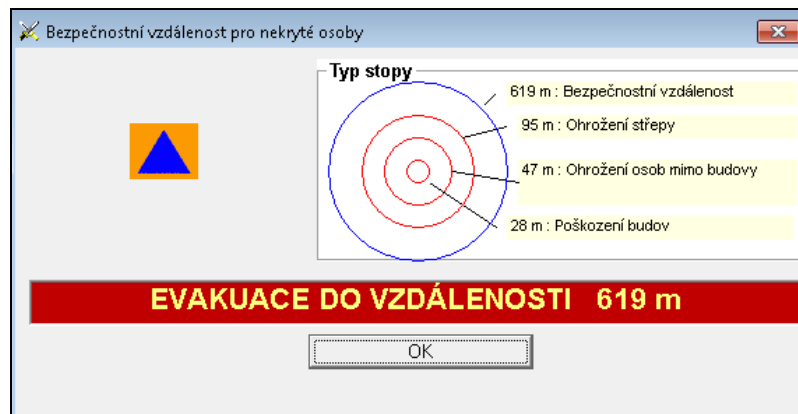
The screenshot shows a software interface for modeling an explosive incident. At the top right, it says 'Model: EXPLOSIVE'. Below this, there are two main sections:

- Hmotnost nálože**: A list of options for the weight of the explosive charge. The selected option is 'Nákladní taška' (15 kg / 33 lb). Other options include 'Ruční granát' (0,1 kg), 'Igelitová taška' (5 kg), 'Malý balík' (25 kg), 'Osobní automobil' (100 kg), 'Automobil kombi' (250 kg), 'Malý nákladní vůz' (500 kg), 'Střední nákladní vůz' (1000 kg), 'Velký nákladní vůz' (2500 kg), 'Cisternový automobil' (10000 kg), and 'Uživatelova volba' (custom input).
- Typ výbušniny v náloži**: A list of explosive types. The selected option is 'C-4'. Other options include 'Neznámá výbušnina', 'TNT', 'Výbušnina typu DAP', 'Výbušnina typu Slurry', 'Semtex', 'Hexogen', and 'Pentrit'.

At the bottom of the interface, there are navigation buttons: a right arrow, a left arrow, a 'Základní' button, and a 'Výpočet' button with a computer icon.

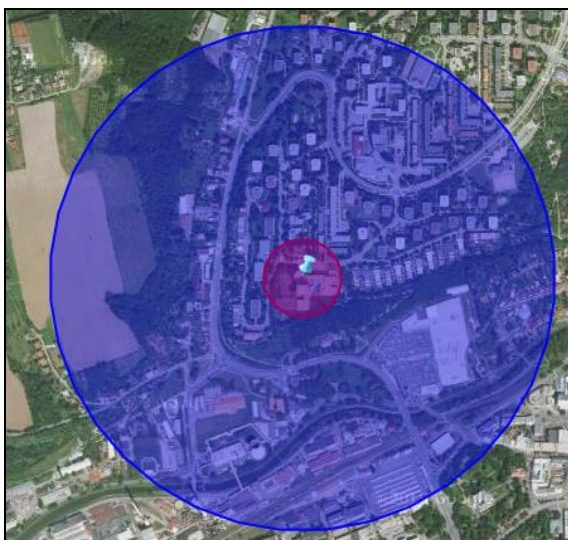
Obr. 50. Hmotnost a typ výbušniny [vlastní]

Po zadání konkrétních parametrů NVS nám Terex automaticky vypočítá dopad výbuchu NVS.

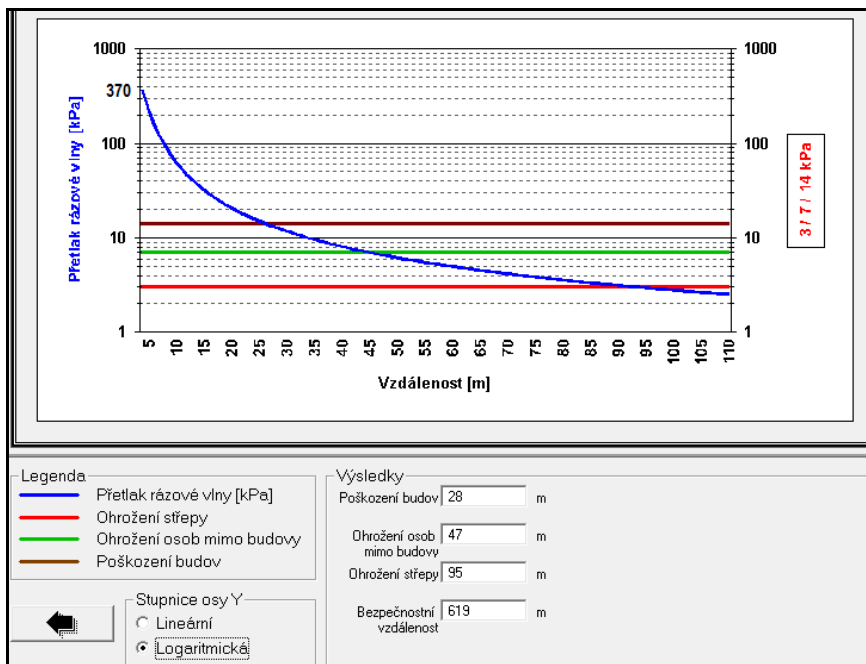
Obr. 51. NVS 15 kg C-4 [vlastní]

Aplikace Terex vypočítala, že dojde k závažnému poškození budovy do vzdálenosti 28 metrů. V našem případě to znamená, že dojde k velmi vážnému poškození fakulty s vysokým počtem zraněných a mrtvých osob.

Obr. 52. Vyznačení výbuchu v mapě [vlastní]

Při výbuchu NVS by velmi silná rázová vlna o intenzitě 370 kPa způsobila demolici části fakulty a zabíjela nevinné studenty a zaměstnance fakulty. Výrazným způsobem by bylo ohroženo i obyvatelstvo a osoby, které se nacházejí v okolí fakulty. Fakulta má mnoho prosklených konstrukčních částí, což by způsobilo poranění lidí v prostorech fakulty i mimo ni.

obr. 53. Grafické vyhodnocení výbuchu [vlastní]

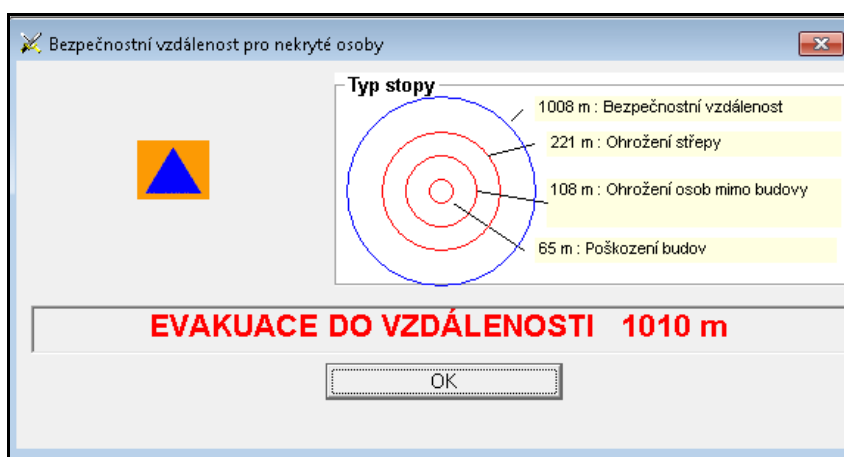
Pokud známe přetlak rázové vlny a to, jakým způsobem klesá její intenzita, můžeme odvodit úroveň zničení budovy a dopady na člověka z tabulky uvedené níže. Můžeme říci, že pokud dojde k expozici člověka rázové vlně 200 kPa, nastane stoprocentní usmrcení této osoby.

Tab. 13. Následky tlakové vlny dle přetlaku na jejím čele [vlastní]

Přetlak v čele tlakové vlny Δp (kPa)	Úroveň zničení budov a konstrukcí
> 83	Úplné zničení
>35	Vážné škody
>17	Střední škody
>3,5	Lehké škody
	Dopady na člověka
16,5	Zranění ušních bubíneků 1%
19,3	Zranění ušních bubíneků 10%
34,5	Zranění ušních bubíneků 50%
43,5	Zranění plic
100	Exitus 1%
121	Exitus 10%
141	Exitus 50%
176	Exitus 90%
200	Exitus 100%

Dopady teroristického útoku, který byl proveden 15. 3. 2017, jsou velmi vážné. Při útoku zemřelo 325 studentů a zaměstnanců fakulty. Výbuch NVS způsobil požár a následné výbuchy plynu ve fakultě. Při útoku byla vážným způsobem poškozena celá fakulta. Přivolané složky IZS postupovaly dle Typové činnosti složek IZS při společném zásahu u mimořádné události s velkým počtem raněných a obětí. Policie České republiky spustila rozsáhlou pátrací akci, přičemž teroristy druhý den od útoku po hodinové přestřelce zneškodnil Útvar rychlého nasazení.

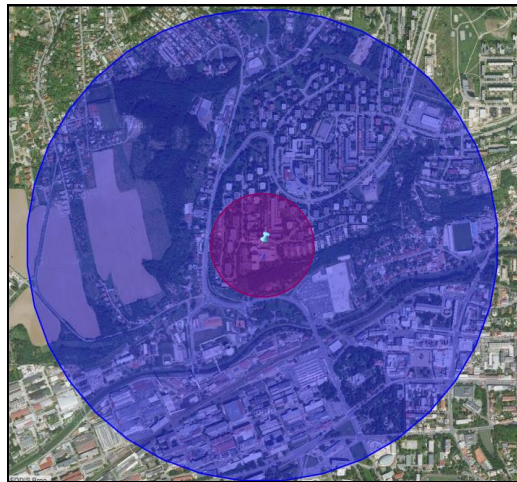
Ve fakultě se nachází celá řada dalších míst, kde by výbuch NVS způsobil usmrcení studentů a zaměstnanců školy. Dopady jsou vždy odvozené od množství a typu zvolené výbušniny. NVS, který by obsahoval velké množství výbušniny, by mohl fakultu doslova vymazat z povrchu zemského. Pronesení tak velkého množství výbušniny do prostorů fakulty by ale bylo značně problematické. Vzhledem k tomu, že fakulta nedisponuje takovými bezpečnostními opatřeními, která by pachatelům zamezila přístupu do těsné blízkosti fakulty, je zde i možnost umístění NVS například na místní parkoviště před fakultou. Tuto situaci si rovněž můžeme namodelovat. Uvažujme tedy, že teroristé umístí do osobního automobilu typu kombi nástražný výbušný systém s výbušninou TNT o hmotnosti 250 kg. Pro simulaci dopadů opět využijí aplikaci Terex, která po zadání příslušných parametrů vygeneruje potřebné informace pro odhad následků výbuchu, což demonstruje obrázek níže.

Obr. 54. NVS 250 kg TNT [vlastní]

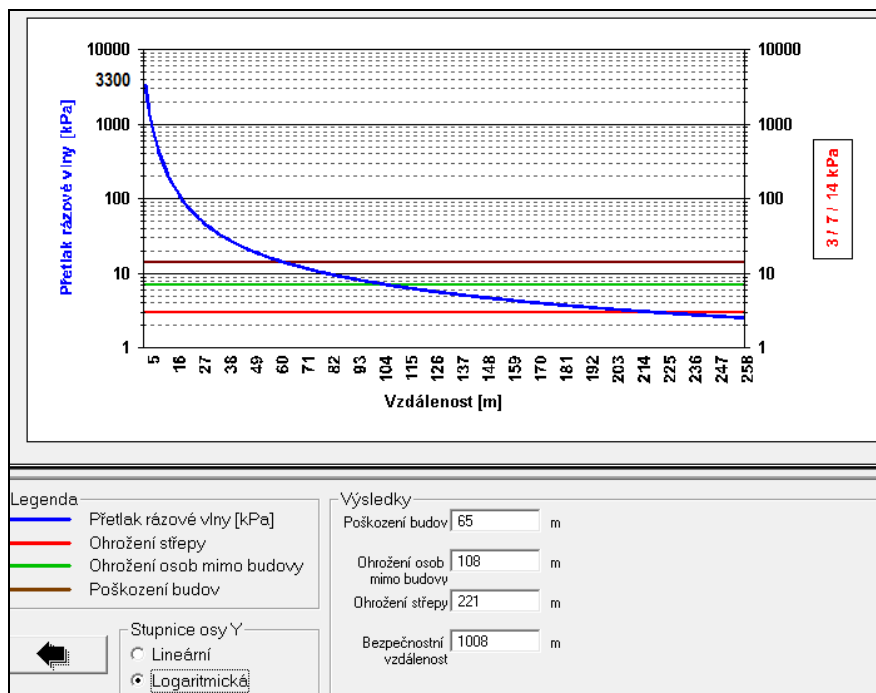
Trinitrotoluen (TNT) je jednou z nejčastěji používaných výbušnin pro vojenské a průmyslové účely. Jeho necitlivost k šoku a tření snižuje riziko náhodné detonace. Vyznačuje se velmi vysokou razancí výbuchu. V případě výbuchu 250 kg TNT na

parkovišti u fakulty budou závažným způsobem poškozeny budovy do vzdálenosti 65 m od místa výbuchu.

Obr. 55. Simulace výbuchu [vlastní]

Do vzdálenosti 221 metrů od místa výbuchu budou ohroženi lidé výbuchem a střepy. Bezpečnostní vzdálenost je vyznačena na obrázku číslo 55 a nachází se na hranici modrého kruhu (1 008 metrů). Výbuchem tohoto NVS by byla vážným způsobem poškozena fakulta a okolní budovy. O vysoké intenzitě výbuchu vypovídá také graf uvedený níže, z něhož je patrné, že přetlak na čele rázové vlny bude 3300 kPa. Dopady na poškození budov a na zdraví lidí lze opět odvodit z tabulky číslo 13.

Obr. 56. Grafické vyjádření výbuchu [vlastní]

Dvanáctá kapitola diplomové práce se zaměřuje na vyhodnocení dopadů výbuchu nástražného výbušného systému, který byl umístěn do prostoru vybraného měkkého cíle. Nejprve bylo nutné vytvořit modelovou událost, jejímž jádrem je útok teroristů z IS na vybraný měkký cíl v České republice. Následně byl útok simulován pomocí aplikace Terex. V aplikaci Terex jsem provedl simulaci dvou typů útoku, které se lišily místem umístění NVS a také množstvím a typem použité výbušniny v náloži.

13 PROTITEROISTICKÝ PRŮVODCE PRO VYSOKÉ ŠKOLY

V této kapitole se zaměřím na zpracování přehledu bezpečnostních opatření, jejichž úkolem je snížit možnost teroristického útoku na vysoké školy. Vysoké školy jsou jedním z mnoha měkkých cílů, které jsou velmi atraktivní pro teroristy. Tato atraktivita je určena zejména vysokým významem pro lidskou společnost, vysokou koncentrací civilního obyvatelstva a rovněž absencí účinných bezpečnostních opatření. Bezpečnostní opatření jsou realizována s cílem minimalizovat rizika vyplývající z konkrétní hrozby. Volba vhodných bezpečnostních opatření může výrazným způsobem přispět k redukci měkkosti měkkých cílů.

- *Snižte rozpoznatelnost objektu*

Většina škol na internetu volně prezentuje informace o počtu studentů a akademických pracovníků, což představuje pro teroristy nápovědu a zjednodušení při výběru cíle. Na internetu by rovněž neměly být fotky a virtuální prohlídky, které útočníkům umožní se na útok lépe připravit.

- *Zabezpečte okolí objektu*

Obvodová ochrana je prvním bodem, na který útočník narazí při pokusu dostat se do prostor školy. Mechanická (např. klasické drátové oplocení, bezpečnostní oplocení) a elektrická (mikrovlnné bariéry, infračervené závory) bezpečnostní opatření k ochraně perimetru školy by měla zamezit vstupu nebezpečným pachatelům a zajistit včasnou detekci případného pokusu o průnik. Zároveň má pro útočníky odrazující efekt.

- *Fyzická ostraha objektu*

Bezpečnostní pracovníci by měli hlídat nejen interní prostor školy, ale také externí prostor. Dobře vycvičená a připravená fyzická ostraha objektu podle mého názoru dokáže výrazným způsobem zvýšit bezpečnost lidí ve škole.

- *Pouze jeden vstup do objektu*

Zaveďte pouze jeden vstup do budovy, výrazně tím snížíte možnost proniknutí nebezpečného pachatele.

- *System kontrol vstupu a vjezdu do objektu*

System kontrol vstupu je výborný způsob pro zvýšení bezpečnosti osob a majetku. Na trhu je celá řada firem, která se touto problematikou zabývá. Každý student, který vchází do školy, by měl například pomocí karty s RFID čipem prokázat svou totožnost, přičemž po autorizaci může vstoupit do objektu. U vstupu by měl být rovněž bezpečnostní pracovník, který bude na vstup osob dohlížet. Návštěvy musí prokázat účel, za kterým přišly do školy, přičemž jsou zkontrolovány bezpečnostním pracovníkem pomocí detektoru kovů. Následně musí být opatřeny viditelnou visačkou, která poukazuje na to, že daná osoba přišla do školy za účelem návštěvy. Studenti musí rovněž nosit karty na viditelném místě (nejlépe pověšené na krku). Pokud fyzická ostraha spatří někoho, kdo není vybaven buď návštěvnickou visačkou, nebo studenta bez karty na krku, okamžitě ho musí oslovit.

- *Použití Metodiky zajištění fyzické ochrany VVŠ*

Metodika zajištění fyzické ochrany veřejných vysokých škol je návodem na zajištění fyzické ochrany VVŠ. Podle mého názoru se jedná o výborný způsob zajištění bezpečnosti objektu, který by mohl být modifikovaný i na ostatní měkké cíle.

- *Oddělit požární poplach od protiteroristického poplachu*

V minulosti nastaly případy, kdy nebezpečný útočník záměrně spustil poplach za účelem spuštění evakuace školy. Útočníkům to podstatně zjednoduší práci, jelikož dojde k opuštění tříd a lidé se začnou koncentrovat na určitém místě. Oddělte požární poplach od protiteroristického. Při každém z těchto dvou poplachů se bude postupovat jinak, proto zpracujte také protiteroristický evakuační plán. Každý člověk musí vědět, jak se má chovat.

- *Minimalizujte prosklené konstrukční části budovy*

Minimalizací prosklených ploch přispějete ke zvýšení úrovně zabezpečení objektu. Prosklené plochy umožňují teroristům zjistit informace o aktuálním stavu v objektu (například počty studentů a pracovníků školy). Teroristé nemusí překonávat žádná bezpečnostní opatření, stačí jim vyhledat vyvýšené místo v okolí objektu, vybavit se odstřelovací puškou a přes sklo zabít studenty. Zároveň dochází k masivnímu

poranění studentů ostrými částmi skla. I při výbuchu NVS bude sklo působit vážná poranění.

- *Nutnost elektrické požární signalizace*

Teroristický útok lze spáchat také založením požáru. K požáru rovněž může dojít po výbuchu NVS. Elektrická požární signalizace zajistí včasnou detekci požáru, čímž lze předejít nepříjemné události. Elektrická požární signalizace má následující funkce: detekuje požár; signalizuje požár; předává informace osobám, které jsou pověřeny provedením zásahu; aktivuje činnost zařízení pro zamezení šíření požáru (např. SHZ).

- *Aktivní přístup ke studentům*

Aktivním přístupem se rozumí zejména pozorování psychického stavu studentů. Pokud se student svým chováním nějakým způsobem vymyká standardnímu chování, kontaktujte rodinu a pokuste se zajistit potřebné informace o stavu studenta. Útok studenta na ostatní studenty nebo učitele by mohl mít závažné následky.

- *Pořádání dnů bezpečnosti*

Pravidelně pořádejte dny bezpečnosti, na kterých vyzkoušíte účinnost instalovaných bezpečnostních opatření a schopnost žáků postupovat při teroristickém útoku. Ověříte tím také spolupráci školy s IZS při určité události. Rovněž prověřte dojezdové časy složek IZS. Zaměřte se na dojezdový čas nejbližší zásahové jednotky. Pokud je dojezdový čas zásahové jednotky neadekvátní, dožadujte se nápravného opatření.

- *Zavedení prostředků individuální ochrany*

Podle Modulu E, což je učební pomůcka pro vzdělávání v oblasti krizového řízení, jsou prostředky individuální ochrany definovány následovně: „*Soubor organizačních a materiálních opatření, jejichž cílem je chránit jednotlivce proti zasažení radioaktivními, biologickými nebo toxickými látkami. Bezprostřední ochranu osob zajišťují prostředky individuální ochrany.*“ [57]

Zavedení některých prostředků individuální ochrany, jako jsou například ochranné masky s ochrannými filtry, by výrazně zvýšilo možnost přežití jednotlivců při teroristickém útoku například toxickými látkami.

Podmínkou použití filtrační ochrany je - koncentrace kyslíku ve vdechovaném vzduchu alespoň 17 obj. % a koncentrace škodliviny nepřesahuje 0,5 obj. %. V případě, že tato podmínka není splněna, tj. ve vdechovaném vzduchu je méně než 17 obj.% kyslíku a nebo více než 0,5 obj.% škodliviny (případně obě hodnoty přesahují povolenou mez), není možné k ochraně dýchacích cest použít ochranu filtrační, ale výhradně ochranu izolační.

Obr. 57. Upozornění [57]

- *Bezpečné místnosti*

Vybudujte bezpečné místnosti, které ochrání studenty a pracovníky školy proti nebezpečným pachatelům.

- *Zahrňte problematiku terorismu do učebních osnov*

Studenti by měli vědět, co je to terorismus, proč vlastně terorismus vzniká a o co útočníkům vlastně jde. Studenti musí vědět, že teroristé nemají žádné zábrany a jsou nelítostní. Nikdo by neměl brát terorismus na lehkou váhu.

- *Přehled telefonních čísel, která by měl každý znát*

Obr. 58. Tísňové telefonní linky [vlastní]

- *Boj z blízka*

Krav Maga (boj z blízka) jedná se o jeden z nejefektivnějších sebeobránných a taktických systémů na světě a je způsobem, jak naučit studenty postupovat při útoku nebezpečných pachatelů. Pravidelné kurzy a semináře dotované Ministerstvem školství představují výborný způsob, jak zvýšit pravděpodobnost přežití studentů při útocích na školy.

Nespoléhejte na to, že je Česká republika bezpečná. Před terorismem není v bezpečí prakticky nikdo. Bezpečnostní informační služba bohužel nedokáže zachytit informace o všech plánovaných útocích. Zejména osamělí vlci jsou pro BIS doslova noční můrou. Na terorismus musíte být připraveni a musíte podniknout takové kroky, které ochrání studenty před útokem nebezpečných pachatelů. Bezpečnostní opatření nejsou levná záležitost, ale významným způsobem pomůžou snížit pravděpodobnost úspěchu teroristů při útoku. Na bezpečnost lidí má obrovský vliv design školy. Prosklené části budovy vypadají mnohem atraktivněji než chladné zdi, ale výrazným způsobem zvyšují zranitelnost lidí nacházejících se v objektu.

Poslední kapitola této diplomové práce se zaměřuje na vytvoření protiteroristického průvodce pro vysoké školy. Jsou zde uvedeny rady, které pomohou zredukovat měkkost vysokých škol. Problematika ochrany škol je velmi aktuální, jelikož pro teroristy představují cíl s vysokou atraktivitou. Absence bezpečnostních opatření a vysoká koncentrace lidí, to jsou faktory, které teroristy velmi přitahují. Na zajištění ochrany měkkých cílů, jako jsou například školy, musíme aktivně pracovat. Mnoho lidí si určitě klade otázku, proč Česká republika investuje obrovské peníze do nesmyslných oblastí a neinvestuje finanční prostředky na ochranu měkkých cílů. Finanční prostředky jsou pro zajištění ochrany měkkých cílů klíčové a Česká republika by podle mého názoru měla ochranu měkkých cílů finančně zabezpečit.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo ukázat, jak závažnou hrozbou je terorismus pro celý svět. V poslední době teroristé velmi často plánují a realizují útoky na měkké cíle, což jsou místa s vysokou koncentrací civilního obyvatelstva, která jsou náchylná k útoku z důvodu absence účinných bezpečnostních opatření. V České republice je poměrně velké množství měkkých cílů a zabezpečit je proti teroristickému útoku bude velmi složité. Zaměřil jsem se na určení nejvíce potencionálně ohrožených měkkých cílů v jednom z krajů České republiky. Pro tento účel byla použita metoda CARVER, která musela být vhodným způsobem modifikována. Na základě výsledků metody CARVER aplikované na měkké cíle se můžeme rozhodnout, kterým měkkým cílům se budeme věnovat primárně.

Při vypracování diplomové práce jsem zjistil, že Česká republika nedisponuje dostatečným počtem zásahových jednotek. Dojezdové časy zásahových jednotek jsou do některých míst v České republice nevyhovující. Při útoku je rozhodující každá vteřina, tudíž by měla být ZJ v každém kraji České republiky. Dopravení k místu zásahu by rovněž zrychlila vrtulníková technika. Někteří odborníci tvrdí, že než vrtulník se ZJ přistane, bude rychlejší se přepravit na místo zásahu pomocí automobilů. Členové zásahové jednotky jsou přitom vycvičeni na slaňování z vrtulníku.

Práce se rovněž zabývá posouzením současného stavu zabezpečení vybraného měkkého cíle z pohledu teroristického útoku. Pro posouzení byla zvolena jedna nejmenovaná fakulta v České republice. Při zpracovávání jsem odhalil nedostatky a formuloval doporučení ke zvýšení úrovně zabezpečení fakulty. Dále se práce zaměřuje na vyhodnocení následků výbuchu NVS na vybraných místech měkkého cíle. Pro vyhodnocení dopadů byla využita aplikace Terex. Následky výbuchu NVS jsou determinovány množstvím a typem výbušniny v náloži a také počtem lidí, kteří jsou vystaveni výbuchu.

Diplomová práce obsahuje protiteroristického průvodce pro vysoké školy, jehož účelem je navrhnout školám efektivní způsoby pro zvýšení bezpečnosti studentů a zaměstnanců škol. Výborným způsobem, jak zajistit bezpečnost osob, majetku a informací ve školách, je použití Metodiky zajištění fyzické ochrany veřejných vysokých škol, kterou jsem v práci dopodrobna rozebral.

K vypracování diplomové práce byly uplatněny různé výzkumné metody. Mezi použité výzkumné metody patří zejména pozorování, terénní průzkum, analyzování

(SWOT analýza a What-if Analysis), dedukování, modelování, dotazování. Při dotazování jsem zjišťoval potřebné informace od Policie České republiky, členů HZS, členů soukromé bezpečnostní služby.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu*. Praha, 2009. Dostupné z: file:///C:/Users/Ji%C5%99%C3%AD/Downloads/slovník_1.00.pdf
- [2] *Bezpečnostní strategie České republiky 2003*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2004, 28 s. ISBN 80-86345-45-9.
- [3] LUKÁŠ, Luděk et al. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2012, 386 s. ISBN 978-80-87500-19-4.
- [4] BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus* I. vyd. Praha: Vydavatelství POLICIE HISTORY, 1999. ISBN 80-902670-1-7.
- [5] *Terorismus-USA. Stránky o terorismu se zaměřením na 11. září 2001* [online]. 2010 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: <http://terorismus-usa.webnode.cz/terorismus/definice/>
- [6] MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. 1. vyd. Brno: Centrum strategických studií, 2005, 476 s. ISBN 80-903333-8-9.
- [7] DAVID, Vladislav a Michal MALACKA. *Fenomén mezinárodního terorismu*. Praha: Linde, 2005, 143 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80-7201-524-9.
- [8] KUČERA, Pavel. *Nástražné výbušné systémy*. In: *Policista - život policistů on-line* [online]. 29. 10. 2008 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.policista.cz/clanky/reportaz/nastrazne-vybusne-systemy-408/>
- [9] *Výbušniny a zbraně*. Praha, 2010, 24 s. Dostupné z: <http://ldcomputer.cz/wp-content/uploads/2014/06/zbran%C4%9B-a-v%C3%BDbu%C5%A1niny.pdf>
- [10] Česká republika. Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů ČR*. 28. 6. 2000. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>
- [11] BONANATE, Luigi. *Mezinárodní terorismus*. Překlad Josef Hajný. V Praze: Columbus, 1997, 190 s. Edice 20. století. ISBN 80-859-2845-0.
- [12] Ministerstvo vnitra České republiky. *Terorismus a jeho projevy v někdejším Československu a dnešní České republice* [online]. 2010 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/terorismus-a-jeho-projevy-v-nekdejsim-ceskoslovensku-a-dnesni-ceske-republice.aspx>

- [13] Časopis Týden: *Útok ve Vítkově: popálená Natálka je zázrak roku* [online]. 2009 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/obrazek/4b3223e7b8ec1/natalka1-4b32266adc486_275x183.jpg
- [14] Bezpečnostní informační služba. *Terorismus* [online]. 2012 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://www.bis.cz/terorismus.html>
- [15] SUNZI, *Umění války: The art of war*. 1. vyd. Překlad Radim Pekárek. Brno: B4U, 2008, 100 s. ISBN 978-80-903850-6-1.
- [16] CARR, C. *Dějiny terorismu. Kořeny války proti civilistům*. 1. vyd. Práh. Praha, 2002, s. 76. ISBN 80-7252-063-6. 183 s.
- [17] KOLEKTIV AUTORŮ. *Encyklopedie: Světový terorismus*. 1. vyd. Praha: Svojtka&Co., 2001, s. 93. ISBN 80-7237-340-4. 536 s.
- [18] MAREŠ, Miroslav. ŘEHÁK, David, FOLTIN, Pavel, STOJAR, Richard. *Vybrané aspekty soudobého terorismu* [online]. 2008, vol. 8, issue 1, s. 133-134 [cit. 2015-03-23]. DOI: 10.3849/1802-7199.08.2008.01.133-134.
- [19] Fragments. *Adolf Hitler and Count Ciano, salute on Chancellory balcony, Berlin* [online]. 2012 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: [tps://urbanfragment.wordpress.com/tag/adolf-hitler/](https://urbanfragment.wordpress.com/tag/adolf-hitler/)
- [20] Britské listy. KOTRBA, Štěpán. *Další nezodpovězené otázky o útoku 11. září 2001* [online]. 2006 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://blisty.cz/art/30185.html>
- [21] Physics 911. *9-11 and the IMPOSSIBLE: The Pentagon* [online]. 2015 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://physics911.net/omholt/>
- [22] Daily mail. *I've just seen hell on earth* [online]. 2009 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-1198170/7th-July-London-bombings-Four-years-7-7-seen-picture-inside-Russell-Square-train.html>
- [23] Muslim Public Affairs Council. *MPAC Condemns London Bombings* [online]. 2005 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://www.mpac.org/issues/national-security/mpac-condemns-london-bombings.php>

- [24] Česká televize. *Mohamed na obálce Charlie Hebdo je smutný kvůli útoku, říká jeho autor* [online]. 2015 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/298087-mohamed-na-obalce-charlie-hebdo-je-smutny-kvuli-utoku-rika-jeho-autor/>
- [25] The Telegraph. *Paris shootings: Police stopped watching Said and Cherif Kouachi* [online]. 2015 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/france/11337968/Paris-shootings-Police-stopped-watching-Said-and-Cherif-Kouachi.html>
- [26] BRZYBOHATÝ, Marián et al. *Terorismus a my: ochrana před hrozbou moderní doby*. Vyd. 1. Praha : Computer Press, 2001. 216 s. ISBN 80-7226-584-9.
- [27] Sekty a nová náboženská hnutí - bezpečnostní hrozba?. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2009 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sekty-clanek-pdf.aspx>
- [28] BUREŠ, Oldřich. *Sborník vybraných příspěvků z 6. výroční konference bezpečnostního výzkumu*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014, 122 s. ISBN 978-80-87956-02-1. Dostupné z: <http://c4ss.cz/wp-content/uploads/2014/11/sbornik-2014-kombi.pdf>
- [29] Pojmy: Kybernetický terorismus, kyberterorismus. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2015 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/kyberneticky-terorismus-kyberterorismus.aspx>
- [30] Česká republika. Zákon číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2009. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
- [31] Bezpečnostní informační služba. *ZNAK BIS, SLUŽEBNÍ PŘÍSAHA A PRŮKAZ* [online]. 2015 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.bis.cz/znak-prisaha.html>
- [32] Česká republika. § 5 odst. 1 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky. In *Sbírka zákonů ČR*, ročník 1994, částka 49. Dostupné na: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-153#p5-1> [cit. 2014-07-01]. ISSN 1211-1244.
- [33] Bezpečnostní informační služba. *Terorismus* [online]. 2015 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.bis.cz/terorismus.html>

- [34] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. 2013. *Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013* [online]. Praha [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>
- [35] Europanel. *Europanel Achieves BS8414 Fire Test Pass* [online]. 2011 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.eb-europanel.co.uk/latest-news/europanel-achieves-bs8414-fire-test-pass/>
- [36] Česká republika. Zákon číslo 119/2002 Sb., o zbraních. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2002. Dostupné z: <http://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrgazf6mjrhewtema>
- [37] Fanpop. *Guns AK-47* [online]. 2014 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.fanpop.com/clubs/guns/images/15426431/title/ak47-wallpaper>
- [38] Lidovky. *Rozsvícení vánočního stromku na náměstí Dr. E. Beneše v Liberci* [online]. 2011 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/foto.aspx?r=moje-penize&foto1=TAI2fa197_vanoce.jpg
- [39] THE NATIONAL COUNTERTERRORISM CENTER. *COUNTERTERRORISM 2015 CALENDAR*. 2015, 162 s. Dostupné z: http://www.nctc.gov/site/pdfs/ct_calendar_2015.pdf
- [40] RADA EVROPSKÉ UNIE. *Rozhodnutí Rady o zavedení Strategických orientací a Prioritních opatření ke zvýšení zabezpečení výbušnin v Evropské Unii*. Brusel, 2007, 6 s. Dostupné z: http://www.austin.cz/download/aktuality/2008/080212_Rozhodnuti_RadyEU_zabezpece-nivybusnin_071207.pdf
- [41] HOMEsmart. 2015. *YUNEEC KVADROKOPTÉRA – DRON, Q500 TYPHOON S KAMEROU* [online]. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://homesmart.cz/produkt/yuneeckvadrokoptera-dron-q500-typhoon-s-kamerou-cgo2-gb-rtf-s-cgo-steadygrip/>
- [42] La República. *El Estado Islámico emite mensaje en el que promete extender su califato* [online]. 2014 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.larepublica.ec/blog/internacional/2014/11/13/estado-islamico-mensaje-extender-califato/#prettyPhoto>
- [43] Televize Nova. *Čekání na smrt! IS ukázal v klecích ty, kteří budou zřejmě upáleni* [online]. 2015 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/clanek/cekani-na-smrt-bojovnici-is-ukazali-v-klecich-ty-kteri-budou-upaleni.html>

- [44] *Osama Bin Laden Killed* [online]. 2011 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <https://thebritishmittentree.wordpress.com/>
- [45] BONANATE, Luigi. *Mezinárodní terorismus*. Překlad Josef Hajný. V Praze: Columbus, 1997, 190 s. Edice 20. století. ISBN 80-859-2845-0.
- [46] The Telegraph. *Omagh bombing: families' long fight for justice goes on* [online]. 2014 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/northernireland/10776177/Omagh-bombing-families-long-fight-for-justice-goes-on.html>
- [47] Politics. *Omagh Bomb* [online]. 2013 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.politics.ie/forum/current-affairs/208130-omagh-bomb-8.html>
- [48] KOVÁŘ, Milan. *TERORISMUS III: Protiteroristické jednotky*. Praha: POLICE HISTORY, 2007, 254 s. ISBN 978-80-86477-00-8.
- [49] Hospodářské noviny. *Návod na přežití od šéfa URNA: Ukryt se, zabarikádovat a být potichu* [online]. 2011 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-52390000-navod-na-preziti-od-sefa-urna-ukryt-se-zabarikadovat-a-byt-potichu>
- [50] *Služby (útvary) POLICIE ČR: ÚTVAR RÝCHLÉHO NASAZENÍ* [online]. 2006 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://tick3r.blog.cz/0612/jine-oddeleni-pcr>
- [51] Policie České republiky. *ÚTVAR RYCHLÉHO NASAZENÍ* [online]. 2015 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-rychleho-nasazeni-policie-ceske-republiky-utvar-rychleho-nasazeni.aspx>
- [52] F.S.C. Bezpečnostní poradenství, a.s., Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, Fakulta bezpečnostního inženýrství. *Metodika zajištění fyzické ochrany veřejných vysokých škol*.
- [53] Velehradské pouti se zúčastnilo šedesát tisíc poutníků. 2013. *ARCIDIECÉZE OLOMOUCKÁ* [online]. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.ado.cz/clanek/velehradske-pouti-se-zucastnilo-sedesat-tisic-poutniku>
- [54] PHARES, Walid. EuropeNews. *Beslan: Jihadism against Children Must Trigger Global Response* [online]. 2009 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://europenews.dk/en/node/26169>

- [55] Peshawar School Attack: A Takfiri Terrorisim. 2015. *The Shia Post* [online]. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://en.shiapost.com/2015/01/02/peshawar-school-attack-a-takfiri-terrorisim/#prettyPhoto>
- [56] BERNATÍK, Aleš. *Prevence závažných havárií I*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. ISBN 80-866-3489-2.
- [57] MARTÍNEK, B. et al. *Ochrana obyvatelstva, modul E, učební pomůcka pro vzdělávání v oblasti krizového řízení*. MV-GŘ HZS ČR, Praha, 2006. 127 s., ISBN 978-80-7251-298-0.
- [58] ŠIMŮNEK, Štěpán. BLESK. Brutální popravy točí on!. *Odhalili identitu dvorního kameramana džihádisty Johna*. 2015, roč. 24, č. 6.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

NATO	North Atlantic Treaty Organization
a.s.	Akciová společnost
BIS	Bezpečnostní informační služba
CIA	Central Intelligence Agency – Ústřední zpravodajská služba
cm	Centimetr
ČR	Česká republika
ETA	Euskadi ta Askatasuna
EU	Evropská unie
FBI	Federal Bureau of Investigation – Federální úřad pro vyšetřování
FO	Fyzická ochrana
FOVVŠ	Fyzická ochrana veřejných vysokých škol
HZS	Hasičský záchranný sbor
IRA	Irská republikánská armáda
IRB	Irish Republican Brotherhood
IS	Islámský stát
IZS	Integrovaný záchranný systém
kg	Kilogram
kPa	Kilopascal
KŘP	Krajské ředitelství policie
NATO	North Atlantic Treaty Organization – Severoatlantická aliance
NKBT	Národní kontaktní bod pro terorismus
NVS	Nástražný výbušný systém
RFID	Radio Frequency Identification
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
Sb.	Sbírký

SHZ	Stabilní hasicí zařízení
SWAT	Special Weapons and Tactics
TNT	Trinitrotoluen
UAV	Unmanned Aerial Vehicles
VVŠ	Veřejná vysoká škola
WI	What-if
WTC	World Trade Center
ZHN	Zbraně hromadného ničení
ZJ	Zásahová jednotka

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Graf, který znázorňuje průběh působení hrozby [vlastní]</i>	15
<i>Obr. 2. Nástražný výbušný systém [9]</i>	18
<i>Obr. 3. Natálie Siváková [13]</i>	22
<i>Obr. 4. Adolf Hitler [19]</i>	25
<i>Obr. 5. Útok na WTC [20]</i>	27
<i>Obr. 6. Útok na budovu Pentagonu [21]</i>	27
<i>Obr. 7. Útok na metro [22]</i>	28
<i>Obr. 8. Zničený autobus [23]</i>	29
<i>Obr. 9. Prorok Mohamed [24]</i>	29
<i>Obr. 10. Bratři Kouachiovi [25]</i>	30
<i>Obr. 11. Znak BIS [31]</i>	39
<i>Obr. 12. Požár [35]</i>	42
<i>Obr. 13. AK-47 [37]</i>	43
<i>Obr. 14. Náměstí Dr. Edvarda Beneše v Liberci [38]</i>	44
<i>Obr. 15. TNT [39]</i>	44
<i>Obr. 16. C-4 [39]</i>	44
<i>Obr. 17. Rozdělení výbušnin [vlastní]</i>	46
<i>Obr. 18. Dron [41]</i>	47
<i>Obr. 19. Abú Bakr al-Bagdádí [42]</i>	49
<i>Obr. 20. Lidé v klecích čekající na popravu [43]</i>	50
<i>Obr. 21. Usáma bin Ládín [44]</i>	51
<i>Obr. 22. Zničená ulice [46]</i>	52
<i>Obr. 23. Muž a zraněné dítě [47]</i>	52
<i>Obr. 24. Vlajky teroristických organizací [vlastní]</i>	53
<i>Obr. 25. URNA při zásahu [49]</i>	58
<i>Obr. 26. Znak [50]</i>	58
<i>Obr. 27. Současné rozmístění ZJ [vlastní]</i>	60
<i>Obr. 28. Optimální rozmístění ZJ [vlastní]</i>	60
<i>Obr. 29. Zajištění fyzické ochrany objektů veřejných vysokých škol [52]</i>	63
<i>Obr. 30. Vyznačení Zlínského kraje [vlastní]</i>	69
<i>Obr. 31. UTB - FAI 1 [vlastní]</i>	70
<i>Obr. 32. UTB- FAI 2 [vlastní]</i>	70

<i>Obr. 33. UTB - Knihovna</i> [vlastní]	70
<i>Obr. 34. Prior</i> [vlastní]	71
<i>Obr. 35. Nákupní centrum</i> [vlastní]	71
<i>Obr. 36. Kostel</i> [vlastní]	71
<i>Obr. 37. Bazilika</i> [vlastní]	75
<i>Obr. 38. Národní Cyrilometodějská pouť</i> [53]	75
<i>Obr. 39. Schéma metody CARVER</i> [vlastní]	76
<i>Obr. 40. Oběti útoku</i> [54]	84
<i>Obr. 41. Vyšetřování útoku</i> [55]	85
<i>Obr. 42. Popis komplexu</i> [vlastní]	86
<i>Obr. 43. Půdorys fakulty</i> [vlastní]	88
<i>Obr. 44. Fakulta</i> [vlastní]	90
<i>Obr. 45. Vývoj kriminality ve ZK</i> [vlastní]	91
<i>Obr. 46. Hodnoty veličin</i> [vlastní]	92
<i>Obr. 47. Náměstí</i> [vlastní]	93
<i>Obr. 48. Působení sarinu na lidský organismus</i> [vlastní]	99
<i>Obr. 49. Trasa IS</i> [vlastní]	103
<i>Obr. 50. Hmotnost a typ výbušniny</i> [vlastní]	104
<i>Obr. 51. NVS 15 kg C-4</i> [vlastní]	105
<i>Obr. 52. Vyznačení výbuchu v mapě</i> [vlastní]	105
<i>Obr. 53. Grafické vyhodnocení výbuchu</i> [vlastní]	106
<i>Obr. 54. NVS 250 kg TNT</i> [vlastní]	107
<i>Obr. 55. Simulace výbuchu</i> [vlastní]	108
<i>Obr. 56. Grafické vyjádření výbuchu</i> [vlastní]	108
<i>Obr. 57. Tísňové telefonní linky</i> [vlastní]	113

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Typy terorismu [26]</i>	31
<i>Tab. 2. Nejznámější zahraniční jednotky [vlastní]</i>	55
<i>Tab. 3. Znaký zásahových jednotek [vlastní]</i>	59
<i>Tab. 4. Přiřazení kategorií aktiv do bezpečnostních zón [52]</i>	65
<i>Tab. 5. SWOT analýza [vlastní]</i>	66
<i>Tab. 6. Kritičnost [vlastní]</i>	77
<i>Tab. 7. Přístupnost [vlastní]</i>	77
<i>Tab. 8. Obnovitelnost [vlastní]</i>	78
<i>Tab. 9. Zranitelnost [vlastní]</i>	78
<i>Tab. 10. Vliv na obyvatelstvo [vlastní]</i>	79
<i>Tab. 11. Rozpoznatelnost [vlastní]</i>	79
<i>Tab. 12. Klasifikace měkkých cílů metodou CARVER [vlastní]</i>	80
<i>Tab. 13. Následky tlakové vlny dle přetlaku na jejím čele [vlastní]</i>	106

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Seznam nejhledanějších teroristů
- P II Grafické vyhodnocení metody CARVER
- P III Džihádista John

PŘÍLOHA P I: SEZNAM NEJHEDANĚJŠÍCH TERORISTŮ

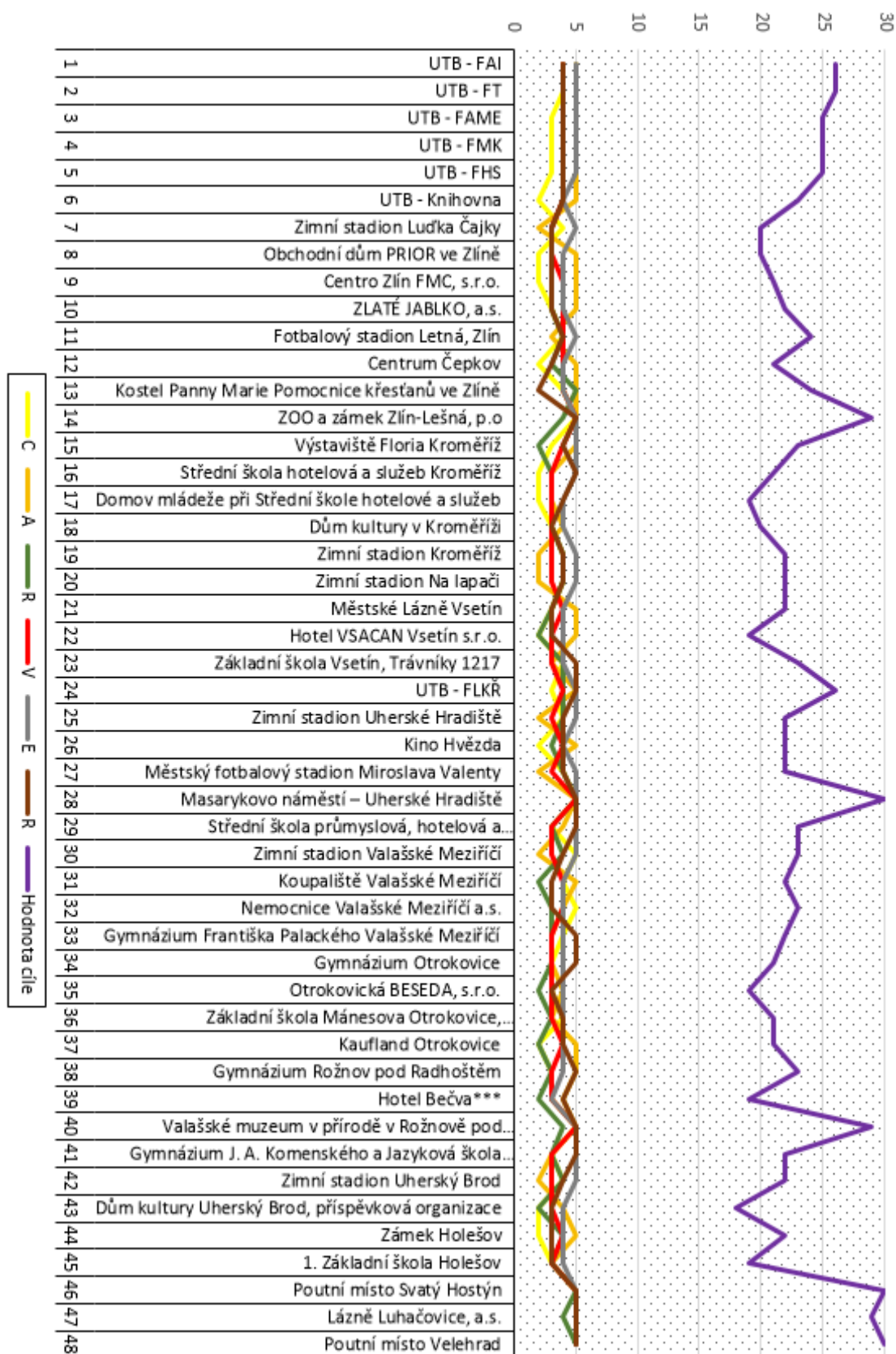

Číslo	Jméno	Vypsaná odměna
1	Ayman al-Zawahiri	Až 25 milionů dolarů
2	Abu Du'a	Až 10 milionů dolarů
3	Sirajuddin Haqqani	Až 10 milionů dolarů
4	Mullah Omar	Až 10 milionů dolarů
5	Hafiz Saeed	Až 10 milionů dolarů
6	Yasin al-Suri	Až 10 milionů dolarů
7	Nasir al-Wahishi	Až 10 milionů dolarů
8	Muhsin al-Fadhli	Až 7 milionů dolarů
9	Abubakar Shekau	Až 7 milionů dolarů
10	Abdullah Ahmed Abdullah	Až 5 milionů dolarů
11	Saif al-Adel	Až 5 milionů dolarů
12	Ibrahim Hassan Tali al-Asiri	Až 5 milionů dolarů
13	Ali Atwa	Až 5 milionů dolarů
14	Jamal Mohammad al-Badawi	Až 5 milionů dolarů
15	Ali Sayyid Muhamed Mustafa al-Bakri	Až 5 milionů dolarů
16	Jalal Bala'idi	Až 5 milionů dolarů
17	Ibrahim al-Banna	Až 5 milionů dolarů
18	Mokhtar Belmokhtar	Až 5 milionů dolarů
19	Faker Ben Abdelaziz Boussora	Až 5 milionů dolarů
20	Jaber A. Elbaneh	Až 5 milionů dolarů
21	Othman al-Ghamdi	Až 5 milionů dolarů
22	Abdelbasit Alhaj Alhassan Haj Hamad	Až 5 milionů dolarů

23	Mohammed Ali Hamadei	Až 5 milionů dolarů
24	Yahya Abu el Hammam	Až 5 milionů dolarů
25	Isnilon Hapilon	Až 5 milionů dolarů
26	Aziz Haqqani	Až 5 milionů dolarů
27	Khalil Haqqani	Až 5 milionů dolarů
28	Yahya Haqqani	Až 5 milionů dolarů
29	Adel Radi Saqr al-Wahabi al-Harbi	Až 5 milionů dolarů
30	Ali Saed bin Ali el-Hoorie	Až 5 milionů dolarů
31	Hasan Izz-al-Din	Až 5 milionů dolarů
32	Abderraouf Ben Habib Jdey	Až 5 milionů dolarů
33	Hamad el Khairy	Až 5 milionů dolarů
34	Fuad Mohamed Khalaf	Až 5 milionů dolarů
35	Bashir Mohamed Mahamoud	Až 5 milionů dolarů
36	Mohamed Makawi Ibrahim Mohamed	Až 5 milionů dolarů
37	Jehad Serwan Mostafa	Až 5 milionů dolarů
38	Ahmad Ibrahim al-Mughassil	Až 5 milionů dolarů
39	Muhammad Ahmed al-Munawar	Až 5 milionů dolarů
40	Abdelkarim Hussein Mohamed al-Nasser	Až 5 milionů dolarů
41	Muhammad Abdullah Khalil Hussain ar-Rahayyal	Až 5 milionů dolarů
42	Jamal Saeed Abdul Rahim	Až 5 milionů dolarů
43	Qasim al-Rimi	Až 5 milionů dolarů
44	Mukhtar Robow	Až 5 milionů dolarů
45	Ibrahim al-Rubaysh	Až 5 milionů dolarů

46	Ramadan Abdullah Mohammad Shallah	Až 5 milionů dolarů
47	Wadoud Muhammad Hafiz al-Turki	Až 5 milionů dolarů
48	Husayn Muhammed al-Umari	Až 5 milionů dolarů
49	Ibrahim Salih Mohammed al-Yacoub	Až 5 milionů dolarů
50	Abdul Rahman Yasin	Až 5 milionů dolarů
51	Zulkarnaen	Až 5 milionů dolarů
52	Abdikadir Mohamed Abdikadir	Až 3 miliony dolarů
53	Musa Asoglu	Až 3 miliony dolarů
54	Yasin Kilwe	Až 3 miliony dolarů
55	Abu-Yusuf al-Muhajir	Až 3 miliony dolarů
56	Abdul Saboor	Až 3 miliony dolarů
57	Zerrin Sari	Až 3 miliony dolarů
58	Seher Demir Sen	Až 3 miliony dolarů
59	Abdullahi Yare	Až 3 miliony dolarů
60	Hafiz Abdul Rahman Makki	Až 2 miliony dolarů
61	Abdullah Nowbahar	Až 2 miliony dolarů
62	Adam Yahije Gadahn	Až 1 milion dolarů
63	Radullan Sahiron	Až 1 milion dolarů
64	Abdul Basit Usman	Až 1 milion dolarů

PŘÍLOHA P II: GRAFICKÉ VYHODNOCENÍ METODY CARVER

Brutální popravu točí on!

LONDÝN – Spekulovalo se, že už je po smrti, ale odborníci se shodli na tom, že »džihádista John« stále žije a je to on, kdo na novém videu popravil Japonce Kendžiho Gota (†47). Stopy k němu vedou přes pětici Portugalců.

Text: Štěpán Šimůnek
Foto: repro Youtube, Twitter

Podle britských tajných služeb je »džihádista John« členem teroristické buňky, jejíž jádro tvoří pět Portugalců. Někteří z nich jsou bývalí fotbalisté, kteří po příjezdu do Londýna konverto-

vali k islámu a vyrazili bojovat do Sýrie.

Děk za herce

Šéfem skupiny je Nero Saraiva (28), stoupenec známého radikálního duchovního Abú Hamzy (56). K nelibostnému katovi má

Nero prý ze všech nejbliž. Podle policie se významně podílel na tvorbě videí, na nichž teroristé popravili za poslední půlrok už 7 lidí! Jedním z důkazů má být vzkaz, který Saraiva umístil na Twitter loni v červenci, tedy ještě před první popravou: »Zpráva Americe: IS připravuje nový film, děkujeme za herce.« Měsíc poté se skutečně objevilo video, na kterém »džihádista John« popravil Američana Jamese Foleyho (†40). A podle tajných služeb stál za kamerou právě Saraiva!

- Nero Saraiva žil od roku 2003 v Londýně, před pár lety pak odjel do Sýrie.
- K islámu konvertoval až v Británii.
- Do Londýna odjel studovat, původně chtěl být inženýrem.
- Ačkoliv je Saraiva otcem čtyř dětí, finančně jim vůbec nepomáhal.

Natáčejí zvěřstva ve studiu?

DAMAŠEK (šts) – Video s popravou Kendžiho Gota je sice podobné předchozím zruďným klipům z dliny IS, přesto v něm jsou zásadní rozdíly. A ty podle odborníků poukazují na to, že bylo upraveno. Dokonce je z něj prý zřejmé, že se natáčelo uvnitř. Co je k tomu vedlo?

- 1) Na předchozích videích je v pozadí pouštní krajina, v tom novém »kopcovitá krajina...«
- 2) V novém videu je v pozadí »naklřoval«.
- 3) Podle odborníků tvůrci pozadí »naklřovali«.
- 4) V předchozích jen poušť.
- 5) Vítr by rovněž způsoboval šum v ručovém mikrofonu káta a zvedal by prach. I to má být důkaz, že se točilo uvnitř.
- 6) Po bližším zkoumání je prý vidět, že světlo pochází ze dvou zdrojů – stíny tu buď vůbec nejsou, nebo evidentně nesměřují z jednoho místa.

Hrával fotbal s Ronaldem?

LISABON (šts) – Sníval o tom, že z něj bude slavný fotbalista, místo toho se stal islamistou a přes Londýn odjel bojovat do Sýrie. Nejmladší člen Saraivovy portugalské skupiny Fabio Pocas (22) kdysi patřil za nadějného fotbalistu a v Lisabonu našťoval stejnou akademii jako Cristiano Ronaldo (29)! S jedním z nejlepších hráčů planety se tam však nejspíš nesešel. Zatímco »CR7« už válel za »áčko« Sportingu a pomalu se blížil jeho přestup do Manchesteru United, Pocasovi bylo pouhých 9 let...

Pocas po přesunu do Anglie v roce 2012 konvertoval a stal se z něj islamista.